

VESTNIK V ČRNEM

V tiskarni Večera, kjer nastaja tudi Vestnik, bodo v ponedeljek, 20. januarja, pričeli obnavljati rotacijski stroj. To pomeni, da bodo zmogljivosti tiskarne kar pet tednov zmanjšane in bodo vsi časniki, ki se tiskajo v tej tiskarni, izhajali v skrajnem obsegu. Tako bo že s prihodnjo številko naš časnik omejen na 16 strani in ostal bo brez običajne barve. Kljub temu pa si bomo prizadevali, da za slovenski kulturni praznik ne bo izostala posebna priloga in da bodo občasno tudi Uradne objave pomurskih občin in delegatsko gradivo soboške občine — vse seveda v zmanjšanem obsegu in z velikim naporom delavcev v tiskarni.

NASLOV

Leto XXXVIII.
Št. 2

Murska Sobota
16 JANUAR
1986

CENA 80 DIN

VESTNIK

Izvoz tudi brez deviz

S sprejemom treh zakonov s področja ekonomskih odnosov s tujino, to je zakona o deviznem poslovanju, zakona o kreditnih odnosih s tujino in zakona o prometu blaga in storitev s tujino, prihaja na tem področju do nekaterih bistvenih sprememb. Največja, ki jo prinaša nova devizna zakonodaja, je gotovo v tem, da od 1. januarja letos ni več deviznih računov uporabnikov družbenih sredstev, kar pomeni, da organizacije združenega dela več ne razpolagajo z ustvarjenimi devizami, vse izvozne posle s tujino pa dobijo izvozniki plačane v dinarjih.

Kako se bo nova zakonodaja odražala v pomurskem združenem delu, je v tem trenutku še težko napovedati, posledice — bodisi pozitivne ali negativne — pa bodo čutili predvsem izvozniki. Večjih težav sicer ne bi smelo biti, pravijo pomurski izvozniki, le, če bo sistem dovolj prožen, predvsem v etapi operacionalizacije, pravočasen pri uvozu in plačevanju le-tega, delitvi kontingentov in možnostih samega uvoza, saj bo od tega v veliki meri odvisna tudi pravočasna proizvodnja, predvsem za zunanje tržišče. Ker pa odpada možnost takojšnjega razpolaganja z ustvarjenimi devizami, kot glavnim motivom skupnega izvoza in povezovalja v reprodukcijske verige, bodo lahko zašli v težave finalisti, saj se bodo dobavitelji težje odločali za skupni izvoz. Nekateri dobavitelji namreč že napovedujejo, da se bodo bolj usmerili na manj zahtevna klirinška tržišča, kjer so dohodkovni odnosi ugodnejši. Zato bo vsekakor potrebno narediti občutnejše spremembe pri spodbujanju izvoza, poleg izvoznih premij pa mora biti v prvi vrsti največja spodbuda realen tečaj dinarja. Pozitivno v novi zakonodaji pa je gotovo ugodnejši režim uvoza opreme, saj bodo imeli večje možnosti za uvoz tisti, ki ustvarjajo večji devizni priliv.

Naj bo kakor koli že, posamezna stališča do teh vprašanj nam zdaj ne smejo biti več pomembna, pač pa je treba vse sile usmeriti v še večji izvoz, zlasti v tistega, ki na zunanjih trgih dosega vso svojo ceno. Navsezadnje nam takšno usmeritev narekujejo tudi razmere na domačem tržišču.

Ludvik Kovač

Referendum uspel 61,6-odstotno

Delovni ljudje in občani občine Ljutomer so se v nedeljo odločili, da v prihodnjih petih letih zbirajo samoprispevek za gradnjo prizidkov k osnovnim solama Janko Ribič v Cezanjevcih in Ivan Cankar v Ljutomeru ter za obnovo in gradnjo 16,1 kilometra lokalnih in 1,3 kilometra območnih cest. Iz referendumske statistike lahko zapišemo nekaj zanimivih podatkov: Prisestreljiva je udeležba, od 13.418 glasovalcev se je nedeljskega referenduma udeležilo 12.691 ali 94,6 odstotka. V glavnem se je na 53 voliščih ta odstotek gibal v tem okviru, čeprav je nekaj odstopanj. Najslabše so se odrezali v Globoki (57,4) in Moravcih v Slovenskih goricah (68,4), najbolje pa krajin Cezanjevec, Branoslavec, Zgornjega Krapja, Gode-marec, Desnjaka, Pristave in Jeruzalema, ki so prišli glasovat polnoštevilno — 100-odstotno. Za krajane Branoslavcev lahko zapišemo še to, da so bili vsi tudi za referendumski program. Pri drugih volilcih so ti odstotki manjši. In če omenimo neprijetno plat referenduma — kraje in krajevne skupnosti, kjer le-ta ni uspel: V dveh krajevnih skupnostih (kot celoti) je glasovalo zanj manj kot 50 odstotkov občanov (KS Križevci pri Ljutomeru 46,2 odstotka in KS Logarovci—Berkovci 47,4 odstotka). Pa še nekaj naselij, kjer so bili krajin proti solidarnosti v občini Ljutomer: Bučkovci 49 odstotkov za, Moravci 43,1 odstotka za, Spodnje Krapje 49,1, Iljaševci 32,4, Vučja vas 36,4, Boreci 42,7, Ključarjenci 26,3, Lukavci 40,8, Babinci 48,9, Grabe 29,6, Berkovci 32,8, Bolhnečiči 26, Bunčani 28,6 in Gr-lava 44,2 odstotka za referendum.

osnovni šoli, vendar pa je zato krajevna skupnost Križevci dobila nov prizidek k osnovni šoli v Križevcih, v katerem so tudi učenci naselij, ki sedaj niso umestna, kajti solidarnost se je doslej v občini Ljutomer vedno potrdjevala in doslej ni odpovedala, tudi pred petimi leti ne.

Tudi v krajevni skupnosti Logarovci—Berkovci so v minulih letih dobili precej — ne sicer s samoprispevkom ampak iz drugih sredstev — obsežna osuševanja in vodni zbiralniki, precej asfaltiranih cest v krajevni skupnosti in še bi lahko naštevali. Res je sicer, da v tej krajevni skupnosti nimajo telefona in da so jim ukinili osnovno šolo, pa vendar ne na račun cezanjevske in ljutomerske šole in učencev, ki nujno potrebujejo nove telovadnice oziroma večnamenske prostore.

Kakorkoli že — občinski samoprispevek je sprejet, zanj se je odločila večina glasovalcev. To pa je tudi dokaz, da je solidarnost med večino občanov še vedno na visoki ravni in da se večina zaveda, da le z združenimi močmi lahko načrtujemo prihodnost in jo tudi gradimo.

Dušan Loparnik

V NEDELJO, 19. JANUARJA, REFERENDUM V LENDAVSKI OBČINI

Spet na glasovališča

Občani in delovni ljudje lendavske občine bodo v nedeljo — podobno kot že dvakrat doslej — znova izpričali spoznanje, da brez združevanja sredstev ni napredka. Na 42 glasovališčih bodo odločali o uvedbi občinskega samoprispevka za čas od 1. marca 1986 do 28. februarja 1991. Ker so se na referendum dobro pripravili, saj so o osnutku programa razpravljali tako na zborih občanov kot v družbenopolitičnih organizacijah, interesnih skupnostih, skupščini občine in drugod, povsod vlada prepričanje, da bo tudi nedeljsko glasovanje uspelo z visokim odstotkom »za«.

Kot je razvidno iz obširne predstavitve referendumskega programa (prejšnja številka Vestnika) bodo tokrat glasovali za samoprispevek, s katerim želijo poplačati gradnjo prizidkov k osnovnim solam v Turnišču in Črenšovcih, kjer bosta poleg učnih prostorov še telovadnici. Telovadnici pa sta načrtovani še na Bistrici in v Dobrovniku. Referendumska sredstva bodo pomagala tudi pri gradnji otroških vrtcev v Črenšovcih in na Bistrici. Zelo privlačen pa je del programa za gradnjo osnovnega telefonskega omrežja, ki bo omogočilo priključke za gospodinjstva v sleherni krajevni skupnosti. Skupna vrednost naložb je po sedanjih cenah 818 milijonov dinarjev, zanje pa bo šlo iz referendumskega sklada 316 milijonov 350 tisoč dinarjev.

V nedeljo bodo torej v lendavski občini zaokroževali »za« — za boljše učenje, otroško varstvo in povezavo s svetom. Privlačnemu programu se ni mogoče upreti. S. SOBOČAN

G. RADGONA: SOGLASNA PODPORA PREDLOGU REFERENDUMSKEGA PROGRAMA

ZA NAPREDEK RAZVITIH IN MANJ RAZVITIH

Zbori SO sprejeli predlog in odločitev, da bo referendum 9. februarja — Skupna vrednost predvidenih naložb skoraj 774 milijonov dinarjev — Ob občinskem še štirje krajevni samoprispevki. Čeprav je bilo nekaj dopolnil izvršnemu svetu že posredovanih, nekaj pa se jih je pojavilo na skupnem zasedanju občinskih zborov, delegati niso imeli težkega dela. Brez večjih težav so uskladjili predlog občinskega referendumskega programa. Skupna komisija — sestavljena iz delegatov vseh treh zborov in predstavnikov izvršnega sveta — je hitro poenotila stališča, kar so delegati soglasno podprli.

Zima je v zadnjem času še kar radodarna. Ljubitelji smučanja, sankanja in drsanja se skorajda ne morejo pritoževati. Le cestarji imajo več dela in skrbi. Doslej so se, kot kaže, dobro odrezali. Da bi le vedno bilo tako! (Foto: J. Herman)

Počitnikovanje in pustovanje

Na minulem sestanku Sveta zveze pionirjev osnovnošolskih izobraževalnih zavodov v Murski Soboti so se člani in vabljeni predstavniki kulturnih in telesnokulturnih organizacij občine dogovorili o organizaciji aktivnosti med zimskimi počitnicami.

Kulturni center Miško Kranjec, natančneje njegovi enoti Kino Park ter Pokrajinska in študijska knjižnica, bosta poskrbeli za matineje v sredo in petek, v počitniški nedelji pa bo predvidoma glasbeni film. V pionirski knjižnici v gradu, kjer v četrkovih po-

poldnevih potekajo ure pravljic in je prav v teh dneh na ogled knjižna razstava del mladinske pisateljice Polonce Kovač, pa bo prav tako primerno pobrskati med knjigami, zaigrati katero od družabnih iger in deliti počitnice z junaki iz številnih knjig. Da bo tistim šolarjem, ki se ne bodo udeležili šole v naravi, izmenjave na smučišču v sosednji Avstriji ter zimskega oddiha na belih poljanah s svojimi starši, prijetno, pa bodo poskrbeli organizirani mladi in občinska Zveza za telesno kulturo. Slednja pripravila šest smučarskih izletov po ugodni ceni 1500 dinarjev k Trem kraljem na Pohorju, vadbo košarke in namiznega tenisa v TVD Partizan ter morda še odbojke v telovadnici v Muri in avtobusne prevoze na plavanje v Radence. Najbolj množično pa bo (če bo vreme primerno, kar pomeni dovolj mrzlo za zamrznitev vode na drsališču pri osnovni šoli Dane Šumenjak, kjer so se mladi ponudili, da bodo pripravljali tople napitke za drsalce. Prav tako pa bo vodstvo občinske ZSMS poskrbelo za kasete in lepake ter tako živahnejši utrip med bližnjimi zimskimi počitnicami.

Na pustni torek, ki sledi počitnicam v februarju, pa bo pustno rajanje predvidoma na prostem pred Galerijo Kulturnega centra Miško Kranjec. S tem naj bi se izognili gneči, ki je označevala nedeljska pustovanja preteklih nekaj let v TVD Partizanu, kjer so se male maskare težko prebijale skozi obroč staršev, ki so obkrožali prizorišče s svojimi najmlajšimi. Če bo vreme ugodno, bo torstvo pustno rajanje majhnih in nekoliko večjih maskar gotovo bolj odzivno, saj bo potekalo v središču mesta, in to v zgodnjem popoldnevu s pričetkom ob 14.30.

B. Bavcar

KUHINJAM ŠE NI ODZVONILO

Živimo v času mikroelektronike, računalništva in robotike, pri kadrovski politiki pa se obnašamo in ravnamo, kot da bi bili v 19. stoletju, smo razumeli enega od razpravljalcev na decembrski partijski problem-ski konferenci o kadrovskih vprašanjih v Ljutomeru. Gradivo zanjo so pripravili komisija za organiziranje, razvoj in kadrovska vprašanja pri občinskem komiteju ZKS, skupnost za zaposlovanje in kadrovska služba občinske skupščine.

Uvodna misel resda na dovolj izzivalen, a zdi se dokaj prepričljiv način potrjuje, kako je s kadrovske politiko v gospodarsko najbolj šibki in razvojno malo obetavni občini v Pomurju — v Ljutomeru. Zato je problemska konferenca, kljub skromni udeležbi, saj jih je od 87 vabljenih prišla le slaba polovica ali bolje dobra tretjina, hvalevredna poteza občinskega komiteja ZKS. Pregledno gradivo, ki so ga pripravili za to priložnost, med razpravo po osnovnih organizacijah očitno ni našleto na kdo ve kako veliko odmevnost, saj so se do njega opredelili v vsega osmih, in od tega le v polovici

osnovnih organizacij ZK v gospodarstvu. Zato so bili tem glasnejši na konferenci.

Med drugim so se vprašali, če nemara zato raje zaposlujemo manj strokovno usposobljene, nekvalificirane delavce, ker nas pač manj stanejo, in predlagali, da bi kazalo na občinski ravni oblikovati strokovno skupino, ki bi se večdisciplinarno lotevala strateško pomembnih razvojnih vprašanj. Kar nekajkrat so spomnili na sestav in organiziranost ljutomerskega gospodarstva, rekoč, da prevladujejo dislocirani obrati in tozdi, ki imajo razvojne službe v matičnih organizacijah združenega dela zunanje občine, kar baje onemogoča, da bi lahko strokovnjaki v celoti razvili svoje sposobnosti. Slišali smo dvom, če so denimo v kolektivu Ljutomerčana tako naravnali kadrovske politiko, da bi bilo ob odhodu večjega števila vodilnih in vodstvenih mož s ključnih položajev lahko dobiti primerno kakovostno nadomestilo. Govorili so o nagnjenosti k povprečnosti in to ponazorili s primerom spodletelega referenduma v Ljubljanski banki, temeljni pomurski banki, ko so sprejemali samoupravne splošne akte o osebnih dohodkih in nagrajevanju.

Načeli so tudi zelo zanimivo temo: podružbljanje in privatizacija kadrovanja ter brez dlake na jeziku opozorili na več primerov, ki dovolj resno svarijo, da tako imenovanim kadrovskim kuhinjam še ni odzvonilo; pa naj gre za podjetja, delovne skupnosti, družbenopolitične organizacije in organe ali kar družbenopolitično skupnost, v tem primeru ljutomersko občino. Sicer pa so na osnovi razprave že pripravili izhodišča in smeri, kako naj v prihodnje, tačas pa še pod udarom kriznih razmer, kadrovske, zavedajoč se vzajemne, vzročno-posledične povezanosti kadrovske politike in gospodarskega razvoja.

B. Žunec

Danes:

Bik v steklenici

Str. 2

ZA OBČINO LENDA VA

RADIJSKI REFERENDUMSKI PROGRAM

Podobno kot decembra za soboške in minulo nedeljo za ljutomersko občino pripravljajo sodelavci Radia Murska Sobota poseben referendumski program tudi za nedeljo, 19. januarja, ko se bodo o samoprispevku odločali v lendavski občini. Začel se bo ob sedmih zjutraj in bo trajal do desetih, o glasovanju pa bomo poročali še nekaj pred enajsto in dvanajsto uro ter v osrednji nedeljski oddaji V nedeljo popoldne. Na terenu bodo naši novinarji in dopisniki, k sodelovanju pa vabimo tudi volilne odbore, ki lahko o dogajanju na njihovem volišču sproti poročajo na telefonsko številko 21383, za oglašanje v živo pa je namenjena številka 21232.

Vabljeni k sodelovanju in poslušanju!

Referendum za uvedbo tretjega občinskega samoprispevka bo 9. februarja. Ob tem pa se bodo odločali krajin v krajevnih skupnostih Črenšovci—Zbigovci, Negova, Apače in Stogovci še za krajevne samoprispevke.

V. Paveo

Tudi takšna zima, kot je že dvajset let ni bilo, ne more spremeniti življenjskih navad ljudstev indijskega podkontinenta. Milijoni brezdomcev spijo zunaj, kjer pač nanese. Samo v New Delhiju, od koder je naš posnetek, terja zima vsako jutro že tri tedne na stotine žrtev.

Za letos veliko nalog

Ob ocenjevanju minulega leta navadno povemo, da je bilo to obdobje 365 dni eno najhujših in da zato pričakujemo v naslednjih 52 tednih leta nekakšen preobrat na bolje. Morda pa je v tem celo nekaj resnice, saj smo z dogovorom z Mednarodnim denarnim skladom breme dolgov porazdelili na več let. Po najnovejših podatkih naj bi izvozili na tržišče z dolarsko obračunsko valuto iz vsega jugoslovanskega gospodarstva blaga v vrednosti deset milijard dolarjev. To je že spodbudno.

Slovensko gospodarstvo pa čakajo v tem letu nove obveznosti, če želimo zagotoviti višjo produktivnost dela in s tem višji izvoz. Naloge so sicer zapletene, dane pa so možnosti za nove spodbude. Najprej se moramo lotiti premagovanja tehnološke zaostalosti, nato pa se zavzeti za boljšo kakovost izdelkov. Nema lokrat imamo v tujini težave že zaradi slabega zunanjskega videza izdelka, čeprav slovenski industrijski oblikovalci hkrati prav tam premajajo priznanja. Imamo možnosti, da ponudimo svetu sodob-

no oblikovane izdelke. Pogoj je vsekakor v tesnejšem povezovanju industrije z raziskovalci in tudi oblikovalci. Zato moramo v letošnjem letu doseči normalna razmerja med akumulacijo in osebnimi dohodki, da bomo prišli do denarja za nove naložbe, predvsem za nove sodobne stroje.

Slovenija ni začela zaostajati samo tehnološko, saj so stroji v industriji izrabljeni celo do 75 odstotkov, temveč zaostaja tudi na področju gospodarske infrastrukture in družbenih dejavnosti, kot so šolstvo, zdravstvo, socialno skrbstvo in drugo. V gospodarsko infrastrukturo sodijo naftno-plinsko gospodarstvo, premogovništvo, promet s cestami, železnico in koprskim pristaniščem, letalski promet in pošta. V sodobnem življenju potrebujemo tri med seboj tesno povezana področja — industrijo, promet in energijo — ter dobre izobraževalne ustanove.

Ker pa je Slovenija po svojih zmogljivostih vendar majhna, bo potrebno denar združevati, in zato je izvršni svet predlagal, naj prispeva za gradnjo cest, posodobitev premovalnikov ali širitev plinovodov gospodarstvo denar poleg dnevnih cen še iz čistega dohodka. Lahko je priti do denarja tam, kjer imajo milijone in milijone avtomobilov. Pri nas v Sloveniji jih je pol milijona, nekaj manj kot je družin, in to majhno število daje pač majhen izkupiček. Zato se moramo odločiti za združevanje.

Dobro izobraževanje in dobra zdravstvena služba pa lahko delujeta le, če so tudi osebni prejemki ustrezni. In tudi to moramo plačati sami. Zato ni naključje, da so za letošnje leto uporabljali geslo — naslonimo se na lastne sile. In res je, vsi skupaj lahko storimo precej in upajmo, da bomo ob koncu tega leta lahko rekli — ni bilo najbolje, ni pa bilo slabo.

Mirko Čepič

Hrvati bodo poskušali

Na Hrvaškem so z novim letom prešli na poskusno skrajšanje delovnega časa — na sedemurni delavnik in 35-urni teden. Poskus bodo opravili v štiridesetih organizacijah združenega dela, in to v različnih gospodarskih panogah. Odločili so se za kolektive, ki dosejajo dobre gospodarske rezultate in imajo višjo produktivnost od drugih. Program skrajšanja delovnega časa so pripravili v republiški gospodarski zbornici, po dveh letih pa ga bodo analizirali in se o njem dokončno izrekli.

Ob koncu minulega leta so pri republiškem svetu ZSS ustanovili svet za usklajevanje aktivnosti v zvezi z urejanjem delovnega in obratovalnega časa tudi v Sloveniji.

Bik v steklenicah

Beograjski Navip in ljubljanski Slovin sta uvozila 200 tisoč hektolitrov španskega namiznega vina. S tem poslom bodo pokrili napovedane izgube pri izvozu jugoslovanskih vin. Vino bo za vso Jugoslavijo enotno etiketirano z nazivom toro (bik). Prve steklenice naj bi bile potrošnikom na voljo že v prvih dneh februarja. Nakupna cena za špansko vino je bila menda 70 dinarjev, prodajali pa ga bodo — kot so povedali na tiskovni konferenci — po 340 do 360 dinarjev.

Borih 5000 mark

Po dolgem prerekanju so se pri nekdanjem Flickovem koncernu, v katerem so med drugo svetovno vojno delali kot suženjska delovna sila Židje z vseh koncev Evrope, so končno privolili, da bodo za delo nekdanjih taboriščnikov plačali, in sicer po 5 tisoč zahodnonemških mark za vsakega delavca. Vsoto pet milijonov mark so menda že vplačali

na račun pristojne židovske organizacije, ki ima svoj sedež v New Yorku in ki je od konkretna zahtevala 8 milijonov mark.

Za izplačilo, ki je sicer smešno nizko, so se odločili zaradi protestov sindikata v ZR Nemčiji. Zaradi zastojnega dela je med vojno veliko industrijskih podjetij močno obogatelo.

ŠE DOVOLJ REZERV

Po globalnih proračunih, ki ga je naredil dr. Milan Djurić z inštituta za ekonomske znanosti v Beogradu, ima Jugoslavija za potrebe v prihodnjih tridesetih letih še dovolj rezerv v vodah in premogu. Skrb pa po njegovem vzbuja dejstvo, da izkoriščamo komaj 40 odstotkov vodnih zmogljivosti za proizvodnjo elektrike. V Franciji in Italiji je ta odstotek 86, v Španiji pa 85. Odgovor na to vprašanje bi morali iskati v samozadostnosti in gospodarski razcepjenosti osmih elektroenergetskih sistemov v Jugoslaviji. Skoraj ni mogoče, da bi se dogovorili o skupnih gradnjah, zato ne preseneča, da se tako počasi dogovarjamo o graditvi hidroelektrarn na Drini, čeprav je izkoriščenost njenih vodnih zmogljivosti komaj 24,6-odstotna.

SFRJ obsoja grožnje

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve je ob najnovejših dogodkih v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu izdal sporočilo, v katerem je rečeno, da Jugoslavija z veliko zaskrbljenostjo spremlja najnovejšo dogodke, novo zaostrovanje in grožnje z uporabo sile in oborožene intervencije. Jugoslavija obsoja agresivne izraelske grožnje, naperjene proti neodvisnim in nevrščenim arabskim državam, zlasti pa proti Libiji.

V sporočilu je tudi rečeno, da naša država obsoja teroristične akcije na rimskem in dunajskem letališču, vendar teh dejanj ni mogoče uporabiti kot izgovor za akcije proti celovitosti in varnosti neodvisnih in suverenih držav.

Po novem letu več denarja

Od novega leta lahko vsak Jugoslovčan ob prvem prehodu čez mejo nese v tujino 5 tisoč dinarjev (doslej 2500) in to v bankovcih do 1000 dinarjev. Ob drugem prestopu sme državljan nesti preko meje do 2000 dinarjev. Ob vsakem prestopu tiste meje (na primer madžarske), kjer zahtevajo menjavo dinarjev v tujo valuto na meji, smejo državljanji prenesti toliko dinarjev, kolikor jim jih je potrebnih za takšno menjavo. Imetniki maloobsejnih propustnic lahko nesejo, na pr. v Avstrijo, vsak mesec enkrat do 2000 dinarjev, dvoletniki pa ob vsakem prestopu meje do 1000 dinarjev.

Pazite se, sem škodljiv!

Zamislite si birokrata, ki bi imel na sebi opozorilo: Pazite se, sem škodljiv! Kaj bi šele bilo, če bi bilo na administracijskih izdelkih lepo po vrsti našeto — kako vse je administracija škodljiva!

Na to misel sem prišel, ko sem prebral, da bodo najbrž tudi pri nas na cigaretah škakljicah napisali o škodljivosti kajenja. In če si pri tem zamislim rek Honoreja de Balzaca: »Tobak uničuje telo, napada um in dela iz ljudstva neumneže« pri trafikah...

Bilo bi najbrž veselo pri nas, kajne? Saj smo nekoč prepovedali propagiranje tobačnih izdelkov, pa kljub temu prečesto vidimo tako reklamo tudi na televiziji — ko snemajo kakšen športni dogodek na primer, pa v časnikih in drugje o uspešnih tobaških tovarnih, posameznih cigaret, vrst tobaka in podobnem.

Ni izključeno, da bodo naši iznajdljivi podjetniki v popisu škodljivih lastnosti tobaka in posledicah kajenja našli podoben način spreminjanja rekov — reklamo tobaka.

Stvar je pravzaprav zelo enostavna: pri pisanju srhljivih podatkov o škodljivih posledicah kajenja — na primer: med obolenimi za rakom je med kadilci 98 odstotkov obolelih na pljučih. — bi iznajdljivi vstavili med številke samo vejico in bili potem gluhi in slepi za vsa opozorila in opozaranja na »napako«, kot so gluhi in slepi za svoje napake vsi pravi in okoreli birokrati in birokracije.

Tako bi potem pisalo: Med sto pacienti z infarktom je 8,4 odstotka kadilcev. Ena cigareta pusti 5,0 miligrama kairana v pljučih. Vsaka pokajena cigareta skrajšuje življenje za minuto in pol.

In kadilci bi to sprejeli kot priporočilo: ne sekirajte se — strah ima velike oči. Saj se vendar spomnite birokracije, ki je propagirala velike in bogate naložbe, ki potem niso dale fige od sebe, kot boljše prihodnosti, kot nekaj, kar bo ljudem omogočilo življenje kot v Indiji Koromandiji. Dolgovi pa so potem naenkrat postali državna skrivnost in zvedeli smo o njih šele, ko več ni bilo drugega izhoda, kot povedati nam, kaj vse moramo plačati.

pismo iz beograda

Medicinski strokovnjaki pravijo, da za kadilce pravzaprav še niti ni taka škoda, ker so sami krivi vsega, kar jih doleti, da pa je kriminalno, da škodujejo tudi nekadilcem, ker je res, da nekadilec vdihuje ob kadilcih na tri njihove — dim ene cigarete in da je to zanj slabše kot pa za kadilca njegov vroč dim.

Tudi to mi daje prispodobno slabih gospodarjev in tistih, ki to niso, pa ob njih postajajo taki — slabi.

Zato bi kazalo na vsak izdelek birokracije napisati vse njegove škodljivosti v množični rabi, preden ga pustimo v promet.

Toda potem bi se nemara vprašali: zakaj pa sploh dovoljujejo tako izdelavo. Nemara zato, ker je birokracija močna in je celo nekakšna družbena potreba, kot na primer izdelava tobačnih izdelkov.

Se pravi, da je birokratu in birokraciji težko prepovedati ne samo izdelavo, temveč še teže propagiranje. Kadar je neki birokrat pokrovitelj neke velike prireditve na primer, mu cena v javnosti raste in je rad pokrovitelj. Radi pa so tudi tisti, ki so organizirali prireditve s pokroviteljem, ki jim lahko veliko pomaga pri pripravljavanju prireditve, saj ga sicer ne kaže imeti za pokrovitelja.

No, če v tujini na cigarete škatlice pišejo, da je kajenje škodljivo, ali ni tudi to nekakšna propaganda za prodajo tega blaga, saj kadilci tega ne jemljejo zares? Kdo pa je že videl, da nekdo resno propagira neuporabljajanje svojih izdelkov?

Pri nas so, kajpak, tak postopek samo priporočali izdelovalcem cigaret in drugih tobačnih izdelkov, se ve — zaman. Ne samo da je taka usoda mnogih priporočil, ne samo tem in drugim izdelovalcem — upravičeni je tudi strah, da bodo naši kadilci vzeli stvar zares in bodo nehali kaditi, kajti naši pridni delovni ljudje so že doslej dokazali, da jih je o vsem lahko prepričati in da verjamejo skoraj vsemu, kar se jim tako ali drugače reče. Posebno še, če je rečeno povrh vsega še nespodbirna resnica. A to s tobakom je nespodbirna resnica.

Toda, da ne rečemo, da je naša birokracija čisto zanič, tobačne izdelke obdajuje vse bolj in bolj — in z izkupičkom gradimo bolnišnice, zdravstveno preventivo. Torej: kajenje je koristno! Mar ne — birokrati?!

Viktor Širec

v žarišču dogodkov

NAJDALJŠI DAN

V drugi polovici decembra so dnevi pravzaprav najkrajši. Toda v zvezni skupščini je bilo obratno: delovni dan se je v različnih delovnih telesih potegnil iz dopoldneva kasno v noč. Republiško-pokrajinske delegacije so usklajevale svoja stališča o deviznem zakonu, o zakonu o bančnem sistemu, in končno, o paketu predpisov, ki urejajo odnose do manj razvitih, kakor tudi o resoluciji razvoja za letošnje leto in za srednjeročno obdobje 1986—1990.

V tem zapisu se bomo pomudili ob slednjem, to je ob vprašanju, ki je aktualno že vsa po vojna leta — o odnosih med bolj in manj razvitimi republikami in pokrajinama.

Jugoslovanska nerazvitost ima dve razsežnosti. To so ugotavljali tudi v razpravah v zvezni skupščini. Prva razsežnost je ta, da je Kosovo še vedno najmanj razvit predel Jugoslavije, čeprav je v letih od 1966 do 1985 dobilo največji delež od zneska 1500 milijard dinarjev, ki je bil na voljo iz zveznega sklada za nerazvite.

Druga razsežnost nerazvitosti je v tem, da ima Slovenija kot gospodarsko najbolj razvita republika še vedno šest občin, ki se imajo za manj razvite (podobno je tudi v SR Hrvaški in SR Srbiji).

V Jugoslaviji smo se z vprašanji območnega razvoja začeli ukvarjati takoj po letu 1945, toda šele z gospodarsko reformo 1965. so bili položeni temelji hitrejšega razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo. Takrat je bil namreč ustanovljen zvezni sklad za manj razvite, preko katerega se je iz razvitih delov Jugoslavije prelilo v manj razvite (Kosovo, BiH, Črna Gora in Makedonija) že omenjenih 1500 milijard dinar-

jev. Gospodarska reforma 1965. je hitro splahnela, ker se niso mogli uveljaviti tržni kriteriji gospodarjenja in tudi ne investiranja. To pa je v praksi pomenilo vse bolj pogosta vlaganja denarja mimo gospodarskih računov; v nerazvitih republikah in na Kosovu je bilo tega največ.

V skupščinskih razpravah o kriterijih nerazvitosti je bilo veliko nasprotujočih si mnenj in stališč. Razvitejša republike so vztrajale pri tem, da se nerazvitost ugotavlja po vrednosti osnovnih sredstev (tovarniških strojev in podobno), pri čemer Kosovo niti ne kaže preveč zaskrbljujoče slike. Nerazviti so nasprotno temu predlagali, da naj bodo kriterij rezultati, ki jih določene strojne naprave dose-gajo.

V tistem najdaljšem dnevu, v soboto, tri dni pred koncem leta, je zvezni izvršni svet vztrajal pri predlogu, da se za nerazvite republike in Kosovo daje 1,56 odstotka vrednosti družbenega proizvoda, kar se je delegacijam iz razvitih zdelo preveč, delegacijam iz nerazvitih pa še vedno premalo. Srbska delegacija je hotela dati za svojo republiko le polovico od tega,

globus

AMSTERDAM — Z zasipavanjem morja so na Nizozemskem pridobili toliko obdelovalne zemlje, da so pred dnevi razglasili novo provinco — Flevoland, popolnoma kmetijsko območje, na katerem živi 180 tisoč prebivalcev. Z zasipavanjem so pričeli pred šestdesetimi leti. Imajo načrte za premalo denarja, da bi morju »ukradli« nadaljnjih 400 kvadratnih kilometrov zemlje.

PARIZ — Francija je lani od turizma dobila preko štiri milijarde dolarjev čistega dobička. Italija in Španija sta zaslužili dvakrat več.

BRUSELJ — Od 1. januarja 1988 bo v državah Evropske gospodarske skupnosti prepovedano prodajati meso s hormoni, estrogeni in podobnimi dodatki, s katerimi zdaj pitajo živali, da hitro dobijo na težo.

PEKING — V kitajski provinci Qunghai je zaradi hudega mraza in snežnih viharjev poginilo milijon glav goveje živine in ovac. Sneg in mraz trajata v tej provinci že od oktobra, mraz pa je dosegel minus 47 stopinj C.

PRAGA — S prvim januarjem so se v veletrgovini posamezni tipi traktorjev Zetor pocenili za 8,7 do 10,7 odstotka. Pocenitev zaenkrat velja samo za domači trg.

MOSKVA — Dnevnik Pravda trdi, da nevarnost ameriškega in izraelskega napada na Libijo ni mimo, ampak je le še vprašanje časa, kdaj bo odločeno o začetku agresije. Zato Pravda poziva k odločni obsodbi vsakršnega terorizma.

LONDON — V prvem tednu novega leta so se skoraj vse industrijske in kmetijske surovine na velikih svetovnih trgih pocenile. Edino kava se draži.

RIO DE JANEIRO — Če v Braziliji ne bo začelo deževati, bo ostalo po države v temi. Gladina vode v zbiralnih jezerih je zdrknila do kritične točke.

globus

Zaradi precejšnjih težav je moralo čez 1.200 delavcev v radgonski delovni organizaciji Gorenje Elrad vložiti veliko naporov, da so uspeli skoraj v celoti uresničiti pogumno zastavljen plan za leto 1985. Med tem ko so skoraj izpolnili fizični obseg proizvodnje — čeprav so naredili malce manj kot leto poprej — je precej zaškripalo pri izvozu. Razlog je izpad velikega posla s Irakom in tako odtehta 453 milijonov dinarjev izvoza (polovico pod planom) malo v primerjavi s 4,8 milijarde dinarjev ustvarjenega celotnega prihodka. Dobro, da so uspeli to vrzel nadoknaditi z večjo prodajo doma.

»Zato pa letos usmerjamo vse sile na tuje, uspeli smo prodreti v Sovjetsko zvezo, aktivno pa obdelujemo še tržišča NDR, Češko-slovaške, Madžarske, Poljske in Kitajske. Računamo, da bomo ob stalnih kupcih iz Francije, ZR Nemčije, Italije, skandinavskih držav, Avstrije in Belgije uspeli prodati na tuje za 3,5 milijona dolarjev izdelkov oziroma 1,4 milijarde dinarjev, in tako izvoziti skoraj trikrat več kot lani.« Tako je predstavil poglavito letošnjo nalogo delovne organizacije direktor Rajko Kotnik.

Ivo Vuk, vodja plansko-analitične službe v DO, pa je dodal, da načrtujejo, da bodo v Gorenju Elrad skupno prodali kar za 7,4 milijarde dinarjev. Še pomembnejše je po mnenju najodgovornejših delavcev te delovne organizacije — na srečanju z novinarji — še posebej poudarjeno — da tudi Gorenje Elrad v skladu z strategijo sestavljene organizacije Gorenje in usmeritvami slovenske elektronske industrije organizacije Gorenje in usmeritvami slovenske elektronske industrije doživlja preobrazbo. Zlagoma prihajajo od programov za široko porabo in manualnega dela na profesionalne in polprofesio-

Kljub zahtevnejšim programom, sedanjih ne bodo opustili. Primer so kanežniki, najkakovostnejši v državi, ki jih bodo letos izdelali največ doslej — kar pol milijona kosov. Od tega 150 tisoč za Sovjetsko Zvezo in pri tem poslu zaslužili 1,5 milijona dolarjev. Program optičnih vodnikov, pravi hit v tehnologiji prenosa zvez (ti vodniki iz steklene volne imajo velike prednosti pred dosedanjimi) bo stekel v sodelovanju z Iskrično delovno organizacijo. Center za elektrooptiko. Še dokaz več dobrega sodelovanja med dvema slovenskima sozdama.

nalne programe, kjer prevladuje znanje Elradovih delavcev. To je navsezadnje tudi posledica zakonitosti in razmer na domačem in svetovnem trgu. Gorenje Elrad se že prilagaja potrebam trga, in tako snuje letne, srednjeročne in dolgoročne razvojne programe.

»Lansko leto je bilo polno novih programov. V proizvodnjo smo začeli uvajati 70 različnih novih izdelkov, največ s področja elektronike, toliko še nikoli doslej.« je ponazoril ustvarjalni nemir pomočnik direktorja DO Drago Kolarič. »Naši prednostni programi v prihodnje, do leta 1990, pa so profesionalne antenske naprave, satelitska in kabelska TV, program kolektorjev, namenski programi za JLA, optični vodniki in sklopi za poslovno opremo in elementi za računalnike.«

Za Elradovo preobrazbo ne bo vlaganj v zidove, za vse našeto pa bo potrebnih 600 milijonov dinarjev za tehnologijo iz razvitega sveta. »Če nam bo to uspelo, bo Gorenje Elrad leta 1990 bistveno drugačen, kot je danes. Ni razlogov, da bi o tem dvomili, kajti naša delovna organizacija je poleg DO Processa oprema edina izmed vseh članov sozda v vseh prednostnih razvojnih programih družine Gorenja,« je končal Rajko Kotnik.

V. Pavco

Bo strokovni program kmetijskega sejma še bogatejši?

Pretekli teden so se na pobudo delavcev Pomurskega sejma sestali v Gornji Radgoni vsi zainteresirani za še večjo uveljavitev in pomembnejši prispevek te vsakoletne prireditve slovenskemu kmetijstvu.

Ob predvidenih usmeritvah in programu za 24. mednarodni Kmetijsko-živilski sejem (ponovno bo konec avgusta) so se najdlje zadržali pri strokovnem programu sejma, že leta stebur sejmskih dogajanj, ki to privede uvrščajo med najpomembnejše v državi. Na pogovoru, ki se ga je udeležil tudi Milan Knežević, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, so menili, da je potrebno vključiti v ta del sejma še več strokovnjakov in znanstvenih in strokovnih ustanov. Zavzeli so se tudi za še večjo približevanje sejma kmetijskim in živilskim srednjim, visokim in višjim šolam.

VP

TRGOVINA KJERKOLI

Nov odlok skupščine občine Lendava je širokogruden do občanov, ki bi radi imeli zasebno trgovino, saj določa, da lahko zasebnik opravlja prodajo na drobno v naseljih, kjer ni trgovske poslovalnice organizacije združene dela, ki je nosilec preskrbe prebivalstva. Torej tam, kjer ni

Univerzalne trgovine, lahko pobudo prevzame zasebnik. Še več! Zasebno trgovino je mogoče odpreti tudi tam, kjer trgovina je, če da izvršni svet, na podlagi poročila potrošniškega sveta, ustrezno soglasje. Sadej in zelenjavo pa lahko zasebnik prodaja v svoji trgovini, četudi je v kraju družbeno poslovalnica.

V lendavski občini pa so uvideli, da imajo lahko korist tudi od opravljanja gospodarske dejavnosti kot postranskega poklica, zato take pobude podpirajo, vendar z nekaterimi omejitvami: v popoldanskem času oz. kot dopolnilna dejavnost ni mogoča tista, v kateri bi uporabljali visokoproduktivne stroje brez živega dela; pridobivati ni mogoče glin, kamna, peska in gramoza; opravljati gostinske dejavnosti, pekarske in slaščičarske, prodaje na drobno, razen komisijske prodaje, ni mogoče biti avtoprevoznik, razen s tovornjakom do treh ton za prevoz premoga, drv, pridelkov in selitvene storitve.

Kljub tem omejitvam se dopolnilnemu delu ob redni zaposlitvi odpirajo lepe možnosti. Želeti bi bilo, da bi »popoldanci« ščasoma prešli na redno obrtno dejavnost, s čimer bi izpraznili delovno mesto v podjetju in omogočili zaposlitev ljudem s seznama nezaposlenih.

Š.S.

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV LENDAVA

Vsestranska aktivnost

V občinskem svetu Zveze sindikatov Lendava nenehno potekajo določene aktivnosti, ki mobilizirajo članstvo v osnovnih organizacijah. V zadnjem času — okrog novega leta — so bili občinski zbori, zdaj pa so to spet priprave na skupščino občinske organizacije ZSS Lendava, ki bo 24. januarja.

Ko bodo na tem delovnem srečanju pregledovali delo, bodo lahko s ponosom ugotavljali, da je bilo veliko narejenega. Sindikat si je prizadeval za utrjevanje delavčevega vpliva na pridobivanje in delitev dohodka, vključeval v sprejemanje letnih planskih aktov ozdov, obravnaval rezultate gospodarjenja in poskušal reševati probleme v tozdi, kjer so bili poslovni uspehi slabši. Ni pa mogel prezreti odnosa nekaterih matičnih podjetij do tozdiv, vendar pa je bila včasih socialna varnost zaposlenih ogrožena. Sindikat si je posebej prizadeval, da delavec, ki opravlja določene naloge, ne sme prejemati nižjega osebnega dohodka kot je zajamčeni. No, v lanskem letu so se osebni dohodki v večini organizacij popravili in so bili v povprečju višji kot pa je povprečje za Pomurje. Pri vsem tem pa ni mogoče prezreti tudi prizadevanj za večjo storilnost.

V Lendavi samokritično priznavajo, da so v delegatskem sistemu še vrzeli, zlasti za aktivnosti v delegacijah za interesne skupnosti oziroma njihove skupščine ni posebne pripravljenosti. Za to pa ni kriva obveščnost, saj je tako za delegatsko odločanje kot za odločanje na ravni tozda

Ta mesec višje pokojnine

Na osemnajsti skupščini pokojninskega in invalidskega zavarovanja so sprejeli predlog o štirinajstodstotnem povzraščanju pokojnin za letošnje leto. Tako so upokojenci, ki prejemajo pokojnino vnaprej, že decembra dobili višjo pokojnino. Drugi, ki pa prejemajo pokojnino za nazaj, bodo dobili višjo pokojnino konec meseca. Višja bo tudi kmečka pokojnina in bo znašala 14.326 dinarjev.

Na višino pokojnine pa močno vpliva čas upokojitve, zato so ob sedanjem povzraščanju pokojnin upoštevali tri skupine upokojencev, katerih pokojnine so najnižje. Tistim, ki uživajo pokojnino, odmerjeno od zavarovalnega razreda glede na kategorijo delovnega mesta in so se upokojili pred letom 1965, bodo povečali prejemke za 20 odstotkov. Sedem odstotkov višje bodo pokojnine upokojencev, ki uživajo pokojnino, odmerjeno od pokojninske osnove, pri katerih je bil pri izračunu upoštevan osebni dohodek iz leta 1974. Za 4,5 odstotka pa bodo povečali pokojnine tistim upokojencem, kjer je bil za izračun upoštevan osebni dohodek iz leta 1975.

Ta teden pa bodo upokojenci dobili tudi razliko usklajevanja pokojnin z osebni dohodki za lansko leto, in sicer 5,3 odstotka. Te pa ne bodo dobili kmetje. Tudi povečanje pokojnin po novem obračunu za tri našete skupine upokojencev velja le za letošnje leto.

Konec februarja pa bo skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi uradnih podatkov o višini osebnih dohodkov lanskega leta ponovno in dokončno usklajala pokojnine ter določila dodatno povečanje za vnaprej.

MAJDA HORVAT

O kongresnem gradivu razpravljali v vseh OO ZSMS

V soboto, 11. januarja, so se v Domu učencev Stefan Kovač v Murski Soboti zbrali predsedniki, sekretarji ter člani predsedstev vseh štirih pomurskih občinskih konferenc ZSMS. Na območnem seminarju so obravnavali gradivo za 12. kongres ZSM Slovenije, ob 15. uri pa se je začela še programskovolilna konferenca Medobčinskega sveta ZSMS za Pomurje, na kateri so izvolili sekretarja Mirka Škaliča in predsednika Borisa Edšida.

Delo na seminarju je po uvodnih besedah sekretarja RK ZSMS Toneta Anderliča in predsednika OK ZSMS Murska Sobotna potekalo v treh skupinah. Prva je razpravljala o vsebini kongresnega gradiva, ki obravnava družbenoekonomska protislovja samoupravne socialistične družbe in poseben družbenoekonomski položaj mlade generacije, druga je razpravljala o razvoju revolucionarne vsebine političnega sistema socialističnega samoupravljanja, tretja pa o zvezi socialistične mladine kot množični in najširši frontni mlade generacije. Izpostavili so družbenoekonomske probleme v pomurskih občinah, ki še posebej težijo mlade ljudi, to so zaposlovanje, štipendiranje, povezanost sol in delovnih organizacij, kadrovska politika in podobno. Ustavili so se ob problemih delegatskega sistema, v katerem je še vedno največja slabost neznanje delegatov, ki pa je povezano z napačnim informiranjem in razumevanjem, ter ob problemih povezovanja od osnovnih do občinskih organizacij in republiške konference ZSMS. Poudarili so, da množično ne pomeni, da lahko nekdo ob vsakem trenutku zbere veliko ljudi, temveč je množičnost predvsem to, da se ob vsakem trenutku upošteva interesi vseh mladih.

S kongresnim gradivom se bodo v prihodnjih tednih seznanili mladi v vseh osnovnih organizacijah.

B. Peček

Melioracije in še kaj

Kmetijsko gospodarstvo Rakičan oziroma njegova temeljna organizacija bo pri Dobrovniku meliorirala 63 hektarjev zemljišč. Podoben poseg načrtujejo na 20-hektarskem zemljišču med sotočjem Kobiljskega potoka in Ledave pri Lendavi. V obeh primerih gre za zamočvirjene površine, ki so pretežno v družbeni lastnini. Ureditveni načrt, ki bo meseca januarja javno razgrajen, predvideva okrog urejenih površin vegetacijske pasove dreves in grmovnic, vendar ne le za okras, ampak za gospodarsko izkoriščanje. Zasaditev dreves oziroma grmovnic pri Dobrovniku bi stala 861 tisoč, pri Lendavi pa 607 tisoč dinarjev.

Odločitev, da se ta zemljišča izboljšajo ne le z melioracijami, ampak tudi z zasaditvijo ustreznih dreves omenjajo leske, jablane ali hruske (Dobrovnik) oziroma leske, ribez in sadne rastline (Lendava) — je treba pozdraviti zaradi smotrnejšega izkoriščanja obrobja melioriranih površin in občutka za ohranjanje narave oziroma njeno bogatenje z novimi nasadi. Često mo namreč priča, da po melioracijah ni več močvar, žal pa z njimi izginejo tudi skupine dreves, kar ni vselej dobro.

Š.S.

ZAPIK K VEČ MUHAM NA EN MAH

Zgolj delikatesna ponudba za gurmane?

Najbrž ste že slišali za zamislj, naj bi v rokavih in mrtvicah reke Mure redili race in gosi ter s tem ubili več muh na en mah: popestrili in razširili bi ponudbo mesa, saj so bila racja in gosja jetra vedno super delikatesna hrana, obenem bi za to gurmansko specialiteto stoddostno dobili izvozno vizo, pršli bi do perja, ki je redko in drago, in končno, imeli bi jajca, z dodatkom, da ni mogoče kar tako odmisli jajc v prahu. Skratka, zamisel je malone genialna, in če že ne bi ugalala ob reki Muri, bi morala ob Ledavskem jezeru v Kraških na Gorickem (ali katerem drugem jezeru), kjer bi letno lahko vzredili od 25 do 35 tisoč rac in gosi. To pa še ni vse, kajti pobudniki tega zgodovinskega projekta soboški tovarni oblačil in perila Mura (morebiti tudi ali zlasti Rašičinemu tozdu Beltinka v Beltincih) ponujajo s predvidenim gojenjem lanu — kot v dobrih starih časih torej! — nov, nedvomno donosen posel, kot svojevrstno možnost pa še izdelavo luksuzne usnjene konfekcije. No, verjetno bi

slednje bolj sodilo h Konusu v Ljutomeru, vendar je projekt negotov, če se ne bo znatno povečalo klanje govčev v Pomurju. Poleg tega imajo predlagatelji v ognju še eno železo, vprašanje je le, kdo bo šel ponj. Gre za vzrejo ovac, ki naj bi bila — točno po besedah avtorjev — »klasičen primer sestavljen kumulativne proizvodnje z več komplementarnimi variablami: volna-meso-mleko-jagnjetina-koža. Po konceptu, ki ga ponujajo, najbrž sozda ABC Pomurka oziroma njegovim članicam, bi bilo mogoče na od 13 tisoč do 13.500 hektarjih pšeničnih polj z ustreznimi agrotehničnimi postopki zagotoviti pridelok — po načelu, da pride vsako zrnó v usta ljudi in živine — za najmanj 400 tisoč prebivalcev. Nas pa je v Pomurju po štetju iz leta 1981 samo nekaj nad 130 tisoč! S tem pa zamislim še ni konec. Ponudniki namreč med drugim računajo na setev druge kulture s takimi biološkimi in vegetacijskimi lastnostmi, ki jih je mogoče uporabiti v predelovalni industriji. Govorijo o razvijanju govedoreje in

zagotavljanju od 100 do 120 milijonov litrov mleka. Načrtujejo gradnjo tovarne hrane na osnovi izbora prvovrstnih kultur. In končno dajajo v premišljen predlog, na videz hudo učenó in tuje imenovan community development projects, ki v bistvu ne pomeni nič drugega kot obdelovanje v skupnosti, odprto zlasti za mlado nezaposleno delovno silo ne glede na kvalifikacijo ali izobrazbo.

Ponujen razvojni scenarij Pomurja — pravzaprav gre le za nekaj »pikantnejših«, na prvi pogled nenavadnih ali malo znanih elementov iz tega scenarija — ni ravno za v koš, kajti avtorji s soboškega Zavoda za ekonomiko in urbanizem so se z njim precej ukvarjali. Vprašanje je le, če je v splošnem in v podrobnostih dovolj prepričljiv, predvsem pa sprejemljiv za razvojno filozofijo, katere nosilci v pokrajini ob Muri so v prvi vrsti večja podjetja in organizacije ter seveda vse štiri družbenopolitične skupnosti.

B. Žunec

Obsežna vodnogospodarska dela

Na skupščini območne vodne skupnosti Mura v Soboti so obravnavali vrsto pomembnih vprašanj. Podatki kažejo, da so največ denarja porabili za ureditev vzdrževalnih in drugih del na reki Muri, in sicer skupno 65 milijonov dinarjev. Le nekaj manj, natančneje 63,45 milijona dinarjev, so porabili za hidromelioracijski sistem Krka-Ledava, 11,5 milijona dinarjev pa za ureditev porečja Ščavnice in Plitvice. Kot je pokazal rebalans programa naložbe pa je ostalo še precej neopraciranih del, zato bo treba pospešiti aktivnosti v letu 1986 in naslednjem srednjeročnem obdobju.

V tej zvezi so delegati sprejeli samoupravna sporazuma o temeljnih plana Zveze vodnih skupnosti Slovenije in Območne vodne skupnosti Mura za obdobje 1986—1990. Po tem sporazumu naj bi uporabniki zagotovili blizu 1,6 milijona dinarjev, združena sredstva drugih območnih skupnosti v naši republici pa bodo znašala čez 1,77 milijona dinarjev. To pomeni, da bo na voljo skupno 3,37 milijona dinarjev. In kaj predvideva program vodnogospodarske dejavnosti-Območne vodne skupnosti Mura za letoš? Gre za obsežna vzdrževalna dela, za kar naj bi zagotovili 188,4 milijona dinarjev, pri čemer bosta največ prispevali občini Gornja Radgona in Murska Sobotna. Za program službe vzdrževanja vodnega režima Mure bo treba odšteti 18,4 milijona dinarjev, študije in raziskave bodo stale 12 milijonov dinarjev, naložbe v vodnogospodarske

gradbene objekte na 800 milijonov dinarjev, naložbeno-tehnična dokumentacija pa 15 milijonov dinarjev. Poleg tega je obsežen tudi program urejanja kmetijskih zemljišč na vodnem območju Mure v letu 1986. Gre predvsem za osuševanja, namakanja, agromelioracije in komasacije. V letu 1986 je namreč predvideno urejanje 4680 hektarjev kmetijskih zemljišč.

Delegati so sprejeli tudi sklep o vrednosti povračil oziroma tarifah vodnih prispevkov, ki so namenjene za izvajanje programa vodnogospodarske dejavnosti. V primerjavi z letošnjim letom bodo v povprečju višje za 76 odstotkov, pri davčnih osnovah od dohodka za 15 odstotkov, od obrtne dejavnosti za 44 odstotkov, medtem ko bodo pri katastrskem dohodku ostale nespremenjene.

Milan Jerše

V SREDO, 22. JANUARJA OB 17. URI NA RADIU MURSKA SOBOTA

O gradnji elektrarn na Muri

V pomurskem (in slovenskem) prostoru ta čas vre in se peni zavoljo načrtovane gradnje osmih hidroelektrarn na Muri — od Apač do Murskega Središča. Kako se bo vse skupaj izšlo, je tudi za najbolj domisleke navidec uganka. Del odgovorov pa boste kljub temu dobili, če boste tega dne ob tej uri na prvem programu radia Ljubljana (in soboškem valu hkrati) poslušali oddajo Studio ob 17-ih, ki bo odprta za vaša vprašanja, predloge, pobude.

VOZ HITREJE NAPREJ!

V začetku letošnjega leta sta tudi uradno prevzela najodgovornejši funkciji frontne organizacije v soboški občini tovariša Geza Farkaš in Jože Stvarnik. Novi predsednik občinske konference SZDL Geza Farkaš se je rodil 4. 11. 1948, po končani srednji šoli pa zdaj študira ob delu na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani.

Doslej je poklicno opravljal odgovorne funkcije v občinski in republiški konferenci ZSMS ter deloval v raznih organih družbenopolitičnih organizacij na občinski in republiški ravni. Zadnja tri leta pa je uspešno opravljal dolžnosti sekretarja občinske konference SZDL Murska Soboti. Tudi 39-letni Jože Stvarnik, ki se je rodil 6. maja 1946 v Celju, bo sekretarsko funkcijo opravljal dve leti. Po končanem učiteljskem v Murski Soboti je poučeval na osnovnih šolah pri Gradu in v Brezovcih, od leta 1979 pa je delal kot strokovni delavec občinske izobraževalne skupnosti v skupnih strokovnih službah sisa družbenih dejavnosti. Oba nova funkcionarja sta bila ves čas družbenopolitično aktivna, s svojim dosedanjim odgovornim in predanim delom pa sta si pridobila zaupanje delovnih ljudi in občanov. Ker so ravno pred SZDL v sedanjem času številne odgovorne naloge, smo se odločili za daljši pogovor.

VESTNIK: V zadnjem času je bila v soboški občini zelo razgibana družbenopolitična dejavnost. Tovariš predsednik, katerim nalogam je namenila SZDL največ pozornosti?

GEZA FARKAŠ: V socialistični zvezi smo si prizadevali pritegniti čim več delovnih ljudi in občanov za uresničevanje najaktualnejših nalog v družbenopolitični skupnosti. V tem programskem letu smo predvsem krepili našo organizacijo, njene metode in oblike dela, da bi postali čim boljše usklajevalce interesov ljudi. To pomeni, da se čim bolj »stopimo« s problemi in hotenji občanov, s čimer naj postane SZDL čim bolj množična organizacija. Za to smo v občini organizirali širše družbenopolitične akcije, in sicer zbiranje dodatnega denarja za dograditev kirurškega bloka v spomladanskih mesecih, hkrati pa smo se pripravljali na letošnje volitve. SZDL pa je bila tudi nosilka politične aktivnosti v pripravah na občinski referendum za šole in ceste, kjer so bili uspehi nad pričakovanji.

VESTNIK: Tovariš sekretar, doslej ste delovali v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti, kjer ste si gotovo nabrali nekatere izkušnje?

JOŽE STVARNIK: Delo strokovnega delavca občinske izobraževalne skupnosti je bilo vsekakor pestro, razgibano, pa tudi problemov nikoli ni manjkalo.

Največ govora je bilo zlasti o denarnih vprašanjih, v preteklem obdobju pa smo naredili tudi več analiz o delu skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Reči moramo, da so bile skupščine večkrat na robu sklepčnosti, zaradi tega pa je bilo njihovo delo marsikdaj oteženo. Kljub nekaterim pomanjkljivostim pa pripisujemo krivdo za neaktivnost na skupščinah strokovnim službam, kajti še vedno je premalo delegatskih pobud in predlogov za spremembo stanja. Vzrok za molčečnost, nedejavnost in ravnodušnost so gotovo globlji.

Eden od njih je ta, da se je nemogoče sporazumovati in dogovarjati oziroma uresničevati naloge s področja svobodne menjave dela ob omejevanju sredstev za družbene dejavnosti, ob sprejemanju zveznega interventnega zakona o omejevanju sredstev za skupno porabo, ob predpisovanju prispevnih stopenj itd. Zaradi težjega gospodarskega položaja pa moramo priznati, da nam

ob povečani aktivnosti in povečavi odgovornih struktur v občini uspeva, da ti problemi ne dobivajo širših razsežnosti. Tako nam je v lanskem letu uspelo vsaj nekoliko izboljšati položaj družbenih dejavnosti.

VESTNIK: Sedaj se v ospredju priprave na volitve, kjer se je frontna organizacija še posebej angažirala. Bi lahko povedali nekaj o tem?

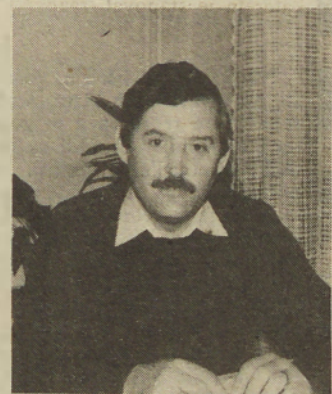
GEZA FARKAŠ: Reči moram, da so vsakokratne volitve izziv za družbenopolitične organizacije, ker gre za preverjanje akcijske sposobnosti in učinkovitosti. Odkar imamo skupščinski delegatski sistem, pripravljamo

šanje dela delegacij oziroma delegatov?

JOŽE STVARNIK: Predvsem se ne bi smeli zadovoljiti s tem, da smo svoje delo opravili z evidentiranjem, kadrovanjem in v končni etapi z volitvami delegatov v sise. Povečati moramo našo aktivnost, da delegacije pri svojem delu ne bi bile osamljene, več pomoči bi moralo prihajati od poslovnih delavcev v združenem delu in družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih. Pomembna je tudi pravilna izbira metod in oblik dela delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Skratka, delegacije morajo biti čvrsteje povezane z okoljem, da bi zares izražale interese delovnih ljudi in občanov. Hkrati pa naj bi tudi uporabniki iskali pomoč strokovnih služb sisov. V preteklosti je bilo namreč tudi premalo pobud uporabnikov, čeprav so bile strokovne službe vedno pripravljene sodelovati pri obravnavi gradiv in razne problematike interesnih skupnosti.

VESTNIK: Poleg tega socialistično zvezo v soboški občini čakajo še druge aktualne naloge. Katere so najpomembnejše?

GEZA FARKAŠ: Kmalu bomo zopet nadaljevali z akcijo dodatnega zbiranja denarja za ki-

JOŽE STVARNIK — Novi sekretar OK SZDL M. Soboti

GEZA FARKAŠ — Novi predsednik OK SZDL M. Soboti

volitve v najtežjih gospodarskih in političnih razmerah. Zato smo že zelo zgodaj začeli s pripravami nanje, predvsem s kadrovanji; torej evidentiranjem kandidatov za delegacije in najodgovornejši funkcije v družbenopolitični skupnosti in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. Z evidentiranjem smo lahko potekale tudi javne razprave o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Razpravo, ki bo v ozdih in KS, bomo skušali povezati s temeljnimi kandidacijskimi konferencami kot pomemben vsebinski del, nekaj posebnih razprav pa bomo imeli skupno z nekaterimi društvi, kot so društva ekonomistov in pravnikov itd., predvsem z namenom, da ugotovimo lastne slabosti pri uresničevanju sistema in si začrtamo akcijski program, še posebej to velja za subjektivne site, samoupravne organe in poslovodne sestave v združenem delu, da bi v prihodnje učinkoviteje odpravljali pomanjkljivosti. Prav gotovo je treba povedati, da je marsikje rezerva v lastnih okoljih in ne bo treba samo čakati na zakonske in ustavne spremembe, ki se bodo začele z letom 1987.

VESTNIK: Kakšne so po vašem mnenju možnosti za izbolj-

Milan JERŠE

ZDRAVSTVO

potrebno manj seruma in reagensov, hkrati pa lahko analizirajo po standardnih metodah, ki jih je sprejel republiški strokovni kolegij in so obvezne za vse laboratorije v Sloveniji. Nova aparatura za biokemične laboratorijske preiskave krvi je stala 26.656.000 dinarjev. Okrog 20 milijonov dinarjev je prispevala

bolnišnica iz amortizacijskih sredstev, manjkajočih 6.631.000 dinarjev pa so zbrale pomurske delovne organizacije, lovske in ribiške družine. Največ sredstev so prispevale: Zavarovalna skupnost Triglav Murska Soboti 3.500.000 dinarjev, ABC Pomurka Murska Soboti 700.000, lovske in ribiške družine Pomurja 675.000, Pomurski tisk Murska Soboti 600.000, Prekmurka Murska Soboti 500.000, Radenska 200.000, Kroj Murska Soboti 130.000 in Dimnikar Beltinci 120.000 dinarjev. Z zbranimi sredstvi so Pomurci še enkrat dokazali, da imajo veliko razumevanja pri odpravljanju problematike zdravstva v naši pokrajini, in to kljub dodatnemu zbiranju denarja za dograditev in opremljanje kirurgije, kar tudi pomeni, da si želijo boljše zdravstveno varstvo.

Kmalu pa bo osrednji laboratorij soboške bolnišnice v Rakičanu dobil še aparaturu za štetje celic v bioloških materialih, ki je prav tako nepogrešljiva pri laboratorijskih preiskavah. Zanj je bolnišnica prispevala 10 milijonov dinarjev amortizacije.

Aparatura za biokemične preiskave krvi

Foto: F. M.

Feri Maučec

Vzgoja za sožitje

Za sožitje, za razvijanje medsebojnega spoštovanja med večinskimi narodom in pripadniki narodnosti je prav gotovo zelo pomembna že vzgoja v otroških vrtcih. Kako smo k tej nalogi pristopili v Pomurju? To vprašanje smo zastavili pedagoški svetovalki za otroško varstvo pri organizacijski enoti Zavoda za šolstvo SRS v Murski Soboti JANI KOLARIČEVI.

»Da, vzgoja je v predšolskem obdobju zelo pomembna.

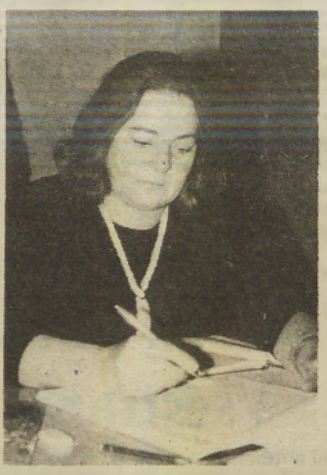
V naših vrtcih daje temelj načelu sožitja že zakonsko določilo, da se na dvojezičnem oziroma narodnostno mešanem območju izvaja vzgojno-varstveno delo v obeh jezikih, torej slovenskem in madžarskem v Pomurju. Oba jezika sta enakopravna ne glede na število otrok v oddelku — pripadnikov enega ali drugega naroda. Otroci ob takem delu in igri ne čutijo nobene dodatne obremenitve, kajti to je del njihovega okolja, naloga vrtcev pa je, da otroke dobro seznanijo z jezikom, ki ni njihov materni jezik. Otroci pa ga ne jemljejo kot nekaj tujega, ampak ga sprejemajo tako, kot sprejemajo v predšolskem obdobju vse, kar jim je bilo do tedaj neznano. Ko spoznajo drugi jezik, ga začnejo tudi uporabljati, seveda odvisno pač od sposobnosti posameznega otroka, okolja in drugih okoliščin.

Doslej nismo opazili nobenih odklonov pri otrocih, kajti skrbimo, da se vse dejavnosti v vrtcih izvajajo v skladu z načeli za predšolsko vzgojo, to pa je, da otroci doživljajo lepo, prijetno, vedro otroštvo. Tem načelom pa so podrejene tudi vse dejavnosti v vrtcu ali v tem ali onem jeziku. Menim, da smo tako dosegli, da otroci ne doživijo odpora do drugega jezika, da jim je prijeten, da se radi udeležujejo tudi pri dejavnostih, ki se odvijajo v njihovem maternem jeziku. Ko pa bodo dovolj zreli, prešli predšolsko obdobje, bodo imeli prve izkušnje za dvojezični pouk v osnovni šoli in prijetne spomine pa življenje v dvojezičnih vrtcih.

— Vendar pa vzgoja za sožitje najbrž ni dovolj samo na narodnostno mešanem območ-

ju, ampak tudi tam, kjer ne živijo pripadniki narodnosti.

»Naše vzgojno delo poizkušamo iz leta v leto posodabljanje in aktualizirati. Mnogo smo razmišljali o tem, kaj lahko sto-

nimo s predšolskimi otroki, da bi se še bolj približali družbeno postavljenemu cilju: vzgoja k sožitju med narodi in narodnostmi. Otroci zvedo v predšolskem obdobju mnogo novega, med drugim tudi, da živijo kot naši sosedje pripadniki madžarske narodnosti. Zato smo menili, da bi tudi otroci, ki obiskujejo le enojezične (slovenske) vrtce, čim prej zvedeli, kdo so ti ljudje, kako govorijo in kje živijo. Z vzgojiteljicami smo se domenili, da bi na primeren način otrokom prikazali, da smo si v Pomurju s pripadniki madžarske narodnosti prijatelji, sosedje in vsi člani samoupravne Jugoslavije. Da bi tovarišice vzgojiteljice pravilno motivirali, smo jih najprej povabili v dvojezični vrtec v Lendavi. Tam so dobile izredno dober vtis. Tako smo

prišli vsi skupaj do spoznanja, da bi lahko otrokom v slovenskih vrtcih povedali, kako pravzaprav govorijo otroci madžarske narodnosti. To bi bilo za predšolske otroke lahko izredno zanimivo, saj v tem obdobju žele zvedeti nekaj novega, nekaj takega, kar še ne poznajo. Zato jim bodo vzgojiteljice posredovale krajše madžarske tekste v obliki igrice in izštevank, ki si jih bodo otroci zapomnili ali pa ne. Naš smoter je torej, da otroci izven narodnostno mešanega območja v Pomurju zvedo, da živijo v naši sosesčini tudi otroci, ki govorijo madžarski jezik, da se prav tako igrajo, pojejo in da prav tako imajo podobne igrice.

Ko pa bi jih srečevali na ulici, ne bi bili več presenečeni; da bi torej prepoznali madžarsko govorico. Morda bo kateri postal tudi bolj vedoželjan in si kdaj kasneje želel poglobiti znanje iz madžarskega jezika.

Vse to vodi k razvijanju sožitja, bratstva in enotnosti.

— Kako pa boste usposobili vzgojiteljice za takšno delo, ker marsikatera najbrž ne pozna madžarskega jezika?

»Ker torej ne gre za učenje madžarskega jezika v večjem obsegu, pač pa le za seznanjanje ali predstavitev določenih tekstov, smo se dogovorili za skupna srečanja med madžarsko in slovensko govorečimi vzgojiteljicami. Bolj v družabni obliki bi se tako naučile kakšno pesmico ali izštevanko ali rajalno igrico pa kakšen pozdrav ali zahvalo v madžarskem jeziku. To mislimo, da bi bilo kar dovolj. Upamo, da se bodo vzgojiteljice pravilno naučile izgovarjati krajše tekste in jih posredovale otrokom s predpostavko, da bo vse potekalo v prijetni in igrivi obliki.«

Jože Graj

Na zdravje za sosedsko sodelovanje

Takole sta Jože Kolbl (v ospredju z leve), predsednik skupščine občine Gornja Radgona, in Werner Raiter, župan avstrijske Radgone, nazdravila dobremu in uspešnemu sodelovanju v letu 1986 med obema krajema ob meji. Radgonska delegacija je tako vrnila avstrijskim gostom že tradicionalni novoletni obisk. Najprej so Jože Kolbl in predsednica izvršnega sveta Dana Sukič, ter član IS Janko Kralj, čestitali okrajnemu glavarju dr. Konradu Kranichu, nato pa so se v kratkem pogovoru zadržali še pri sosedskem županu. V izredno sproščenem pogovoru so se poslovnili s skupno željo, da si še večkrat vzamejo čas za srečanja in da še poglobljeno sodelovanje in izmenjavo izkušenj.

Posnetek in besedilo: Vlado Pavco

vodnogospodarsko podjetje maribor n.s.o.

Razpisna komisija delavskega sveta Vodnogospodarskega podjetja Maribor, tozdr Vodnogospodarska enota Mura Murska Soboti

razpisuje

prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa,

za dobo štirih let.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

1. da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili oz. odgovornostmi;
2. opravljen strokovni izpit s pooblastilom;
3. da je moralno-politično neoporečen in družbeno aktiven.

Prijave pošljite razpisni komisiji v 15 dneh po objavi.

Pomembna vloga UKV zvez!

Na nedeljskem referendumu v Ljutomerski občini je znova prišla do izraza koristnost UKV zvez. V marsikateri krajevni skupnosti namreč ne premorejo telefona, zato so uporabljali razne načine za hitro sporočanje rezultatov na voliščih, ki so jih dobivali na sedežu občinske volilne komisije v prostorih skupščine občine v Ljutomeru. Pri tem je odigral pomembno vlogo oddajnik, s pomočjo katerega so precej hitro izvedeli za želene podatke. Prav to pa je občinski volilni komisiji omogočalo sprotno in nemoteno preračunavanje cele kopice števil, brez katerih si ni bilo možno predstavljati objektivne informacije.

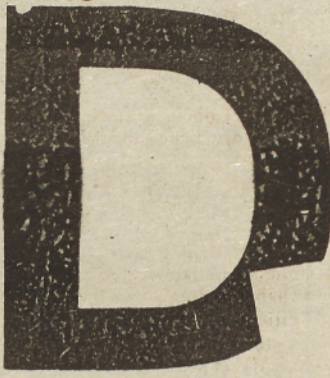
M. J.

POSTAVITELJ RAZSTAVE
MITJA VIŠOČNIK:

Ponovni pregled ustvarjalnosti članov v prvih petih letih prejšnjega desetletja delujoče slikarske skupine DHLM tokrat ni zgolj prezentacija dela štirih slikarjev, ampak nam hkrati nudi tudi priložnost, da v grobih obrisih v posameznih primerih spoznamo problematiko razvoja avantgardne likovne umetnosti v Pomurju.

Če se ozremo nekoliko v zgodovino, spoznamo, da je bila ta regija že zaradi svojega geografskega položaja v preteklosti nekoliko odmaknjena od ostale Slovenije. To dejstvo je še v bližnji preteklosti v mnogočem vplivalo tudi na življenjske poti v Pomurju rojenih in kasneje v Mariboru udomačenih slikarjev: Anteja Trstenjaka, Ivana Kosa in Lajčija Pandurja, ki so se kljub ljubezni do rodnih krajev zaradi življenjskih nujnosti izrgali iz domačega okolja. Ladislav Danč, Štefan Hauko, Lojze Logar in Franc Mesarič pa so se, vsaj v času skupnega delovanja in nastopanja med leti 1970—75, zavestno odločili za vztrajanje v Prekmurju in s svojim delom pomembno oblikovali njegovo likovno podobo.

DANČ

HAUKO

LOGAR

MESARIČ

deset let pozneje

V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti je od preteklega petka na ogled razstava DHLM (Danč, Hauko, Logar, Mesarič) DESET LET POZNEJE. Posreduje jo Umetnostna galerija Maribor, umetnike in njihova dela pa je predstavil (in razstavo postavil) kustos Mitja Višochnik.

Razstava bo odprta do 2. februarja, akademski slikarji na slikah pa so (razen prerano preminulega Ladislava Danča) zbrani iz cikla fotografij Umetniki v ateljejih, kot jih je upodobil Tihomir Pinter. bb

Zanimivo odkritje v Ljutomeru

Ne bi verjeli, pa je res, to, da so bile tako rekoč na naših tleh — v Ljutomeru na odprtem podstrešju Grossmanove družinske hiše dolgih sedemdeset let vetru, soncu in mrazu prepuščene skulpture znanega filmskega režiserja Fritza Langa, na kateri je Fritz Lang predstavljen kot kipar, dr. Karol Grossman pa kot avtor umetniških fotografij, ki so nastajale v letih 1903—1910.

in z dr. Karolom Grossmanom, pri katerem je stanoval, razpravljal o umetniških vprašanjih.

Langovi razstavljeni doprjisi iz tega obdobja predstavljata Bakha, sta iz glin in po strokovnih ocehah ne predstavljata kakšne posebne umetniške vrednosti.

Kot pripomoček za razumevanje Langove ikonografije in njegovih filmov pa sta pomembni ohranjeni vazi, na katerih so številne spake — čudni človeško-živalski liki in figure-upodobljene

(IZ SOBOTNE PRILOGE DELA)

Med razstavljenimi je posebne pozornosti vredna povečana fotografija Fritza Langa iz leta 1915, ki kaže vojaka prostovoljca v njegovem ljutomerskem ateljeju in s kipi, od katerih so trije najdeni in razstavljeni na omejenih razstavi v Ljubljani. S poti po tujini, v katero so namenjeni po 12. januarju, pa naj bi spet prispeli tja, od koder izvirajo — v Ljutomer.

Fritz Lang (znani cineast, ki sicer svojega življenja ni rad odkrival in je v intervjujih največje zamolčal svoje ljutomersko obdobje) je bil med prvo svetovno vojno prostovoljec topničar, ki je pol leta preživel v Ljutomeru, na podoficirskem tečaju. V prostem času je kiparil, poučeval risanje

na primer v filmu Nibelungi.

Lang se očitno v Ljutomeru ni ukvarjal samo s kiparstvom in proučevanjem risanja, temveč je obiskoval tudi okoliške kulturno-zgodovinske spomenike: ljutomersko cerkev, Ptujsko goro, Dornavo. Njihov vpliv je mogoče opaziti tudi v slavnem Langovem filmu Metropolis. Sicer pa je podrobneje o teh vplivih v temeljiti študiji z naslovom Umetniško formiranje zapisal dr. Jure Mikuž, vsekakor eden najzaslužnejših za predstavitev Langovih skulptur, katere si bomo lahko ogledali tudi na razstavi v Galeriji Ante Trstenjaka predvidoma v aprilu.

bb

Grossmanovi potomci o slavnem očetu in Langu

To, da je dr. Karol Grossman pionir slovenskega filma, je večini bralcev gotovo znano. Pred sedemdesetimi leti je v Ljutomeru posnel prve metre filma in tako velja za začetnika naše nacionalne kinematografije.

Kot je razbrati iz pogovora z Boženo in Vladimirjem Grossmanovima (objavljen je bil v reviji za film in televizijo Ekran, številka 5) živijo Grossmanovi potomci v Ljubljani, njihova družinska hiša v Ljutomeru pa je po besedah Ljutomerčanov zdaj Pušenjakova. V njej je 1915. leta prebival tudi Fritz Lang, pozneje znameniti režiser nemškega nemega in ameriškega zvočnega filma, ki se ga Božena in Vladimir Grossman spominjata, kot tudi obdobja nastanka njegovih kipov ter gostovanja pod njihovo streho. Pri Grossmanovih je bil Fritz Lang med prvo svetovno vojno, ko so zatočišče našli tudi italijanski begunci iz Trsta, po vojni pa so se nacionalne razlike iz prejšnjih časov začele počasi brisati. Lang je bil takrat avstrijski oficir in kot večina le-teh, nastanjenih po zasebnih hišah v Ljutomeru, se je vključil v družino, pri kateri je živel. Predvsem se je spoprijateljil z dr. Karolom in imel prost vstop v njegovo knjižnico. V prostem času pa je tudi kiparil v delavnici pri lončarju v bližnji ljutomerske cerkve in kipe pred odhodom na fronto podaril: iz bolnice v Köflachhru pa je družini Grossmanovih tudi postal fotografijo, ki ga kaže, kako kipari v Ljutomeru.

GALERIJA ANTE TRSTENJAK V LJUTOMERU

Sestavni del kulturnega življenja

Galerija Ante Trstenjak v Ljutomeru je v petih letih delovanja prikazala in predstavila Ljutomerčanom številne slikarje, kiparje in druge likovne umetnike ter skupaj z muzejem NOB tudi nekaj razstav na tematiko narodnoosvobodilnega boja. To potrjuje, da se je dobrodu uveljavila v kulturnem življenju občine Ljutomer. Tačas razstavlja v njej dolenjski slikarji in o tej razstavi in delu Galerije nasploh smo se pogovarjali s Tonetom Ratiznojnikom. Prvo vprašanje je namenjeno razstavi, ki je tačas v Galeriji Ante Trstenjaka v Ljutomeru.

»Do te razstave v ljutomerski Galeriji je prišlo na pobudo Krkinega tozda Isis v Ljutomeru. To razstavo smo sicer odprli že decembra v okviru novoletnih kulturnih prireditev. Gre za skupinsko razstavo petih dolenjskih slikarjev iz Novega mesta. Pomembna pa je zato, ker gre za eno redkih kulturnih sodelovanj na likovnem področju z združenim delom.«

Tozda Isis je pobudnik te razstave, omenili ste, da gre za prvo tako sodelovanje z združenim delom. Dejstvo pa je, da je združeno delo pomagalo tudi pri organizaciji likovne kolonije Ante Trstenjaka.

»Res je. Pri odboru za galerijsko in muzejsko dejavnost smo zmeraj težili k temu, da bi nam delovne organizacije pomagale pri sofinanciranju likovne kolonije in da bi sprejele likovnike, ki bi se te kolonije tudi udeležili. To pa pomeni, da bi naš kraj, združeno delo in značilnosti občine Ljutomer predstavili likovnikom, delavcem pa bi tako predstavili tudi to zvrst umetnosti in jo približali delovnemu mestu.

Zadnje čase pa ugotovljamo, da v združenem delu ni več takšnega zanimanja za tovrstno sodelovanje — razen seveda izjeme, tozda Isis v Ljutomeru. Za takšen upad zanimanja je verjetno kriv težak gospodarski položaj ljutomerskega združenega dela.«

V minulem letu ste opravili veliko delo. Dobra organizacija številnih razstav je položaj Galerije v ljutomerski kulturi še utrdila. Razen razstave dokumentov o trgu Ljutomer, šlo naj bi za arhivske dokumente iz Gradca, ste izvedli celoten program razstav. Kaj pa načrtujete za letos?

»Poleg že omenjene razstave pripravljamo tudi razstavo teh arhivskih dokumentov, ki je nisimo uspeli predstaviti lani. Nekatere aprila pripravljamo razstavo o Karlu Grosmanu in Fritzu Langu — dveh pomembnih cineastov in fotografov. Omenim naj še likovne razstave: Ljutomerčanom se bodo predstavili: Anton Repnik, France Slana, Ivan Zabota, Roman Fekonja, Franc Ko-

šar in Ante Trstenjak (njegova retrospektiva). Pripravili bomo tudi nekaj že tradicionalnih razstav: otroška risba, stalna zbirka Galerije, razstava pomurskih likovnih ustvarjalcev, članov letošnje likovne kolonije...«

Omenili ste stalno zbirko Galerije. Kakšna je?

»Ta zbirka je zelo pomembna za našo Galerijo in kulturno dediščino občine Ljutomer. Vsebuje več kot 90 likovnih del, od tega 16 del Antea Trstenjaka. Iz te stalne zbirke prirerjamo tudi razstave, kar je prav. Seveda pa je problem v tem, ker so nekatere slike »poškodovane«, kajti v Ga-

leriji nimamo ustreznih prostorov za hrambo teh umetnin. Zato je ena od nalog Galerije, da v letošnjem letu to zbirko tudi ustrezno ohranimo in najdemo takšen prostor, kjer se ne bodo poškodovale. Seveda se vsaka stalna zbirka tudi dopolnjuje. Nekaj nam odstopijo člani likovne kolonije, sama Galerija oz. odbor pa nima dovolj denarja za odkup slik od zasebnih zbiralcev, predvsem slik domačina Antea Trstenjaka. Je nekaj zasebnikov, ki bi bili pripravljeni odstopiti njegove umetnine, vendar jih ne moremo odkupiti.«

Dušan Loparnik

ŽUPNA CERKEV SV. TROJICE

Približno 30 km od Murske Sobotice na griču Nedela stoji župna cerkev sv. Trojice. Pogled z vrha sega daleč okrog na goričko gričevje. Sama cerkev dominira nad pokrajino. Opazimo jo z Doma na Gorickem, od koder imamo lep pogled na severno in zahodno steno.

Takoj ko stopimo pred njo, nam pogled pritegne nenavadno razmerje med ladjo in prezbitერიem, ki je občutno širši in daljši od ladje. Iz tega lahko sklepamo, da je bil prezbitერი zgrajen kasneje kot ladja. Ladja meri 5,90 krat 4,40 m. To ugotovitev nam podprejo še romansko okence na južni steni ladje, ki meri 125 krat 70 cm, ter svetlobna odprtina, ki je široka komaj 15 cm. Seveda okence takrat ni bilo zastekljeno. Kasneje, nekje na začetku 16. stol., so dodali še gotski okni. Romansko okence, ki je samo 50 cm pod prvotnim vrhom stene, je med obema gotskima odprtinama. Ladja je zidana iz opeke, kot vse cerkve iz romanskega obdobja v Prekmurju. Zgrajena naj bi bila po letu 1265, ko je rodbina Jura zamenjala posestva z lendavskim Haholdom (leta 1265) in tako dobila v last sedem vasi na Gorickem. Iz tega lahko sklepamo, da je bila cerkev prvotno lastniška. Še posebno zanimiva je pevska empora, ki je bila prej najbrž mesto, namenjeno rodbini Jura med spremljanjem obrednih molitev.

Prezbitერი, ki je širši in daljši od ladje, naj bi bil zgrajen na začetku 16. stol. Za tako stavbo obliko prezbitერიja najdemo analogije v takratnem odmirajočem gotskem slogu. Prezbitერი sloni na petih zunanjih dvostopenjskih opornikih. Sama gradnja je še zelo masivna, težka — ne le na zunan, ampak tudi v notranjščini — in lepo sovpadajo z romansko ladjo. Prezbitერი je poznogotsko leprosto obokan. Rebra so še masivna, groba, in njihov prvi pomen je še vedno tektonski in ne dekorativen, kar je razumljivo za takratno odmaknjeno provincialno arhitekturo. Rebra združujejo sklepnički, ki so poslikani z rastlinskimi ornamentom. Stene gotskega prezbitერიja so za razliko od romanske ladje grobo ometane in rahlo valovite.

Tako cerkev sv. Trojice ostaja eden ključnih spomenikov romanskega izvoza v Prekmurju, s tem pa v širšem slovenskem umetnostnem prostoru. Pred nekaj leti je bila restavrirana, tako da je sedaj lepo vidna opečna romanska zidava; in kar je še bolj pomembno — ohranjena je v solidnem stanju. Na žalost pa je za prekmurske in seveda tudi slovenske spomenike še prava redkost, da se družba še sploh zanima za našo starejšo kulturno dediščino.

LUDVIK SVETEC

Madžarska dramska skupina v Lendavi deluje že več kot dvajset let. Po kratkotrajni prekinitvi aktivnosti spet vestno vadi. Tokrat veseligrero Ferenc Herzega: Južni veter (Sirocco), ki jo režira Ferenc Toplak. Po njegovih besedah bo premiera v dvorani Nafta še v tem, najkasneje pa v začetku naslednjega meseca. Foto: S. Szunyogh

kulturni koledar

PETEK, 17. JANUARJA
LENDAVA — Namesto napovedane jugoslovanske komedije Balkanski vohun bo v okviru filmskega gledališča ob 19. uri projekcija filma PSYHO II.

SOBOTA, 18. JANUARJA
RADENCI — Ob 10. uri bo v konferenčni sobi hotela Radin posvet mentorjev šolskih glasil.

Ob 14. uri bo v istem prostoru posvet udeležencev območnega srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov.

Ob 16. uri bo v Kongresni dvorani hotela Radin literarno-glasbena prireditev, na kateri se bodo predstavili učitelji glasbene šole iz Gornje Radgone in recitatorji med udeleženci srečanja.

Ob 17. uri bo v Razstavnem paviljonu hotela Radin otvoritveni ogled razstave del Janeza Bošnjaka iz Lendave.

razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava DHLM — Deset let pozneje.

V Pokrajinski in študijski knjižnici je razstavljen literarno delo pisatelja Toneta Svetine. Avtor znamenite Ukane in drugih del iz obdobja NOB bo predstavljen do 18. tega meseca.

V Pionirski knjižnici v gradu je na ogled razstava o življenju in delu mladinske pisateljice Polonce Kovač.

LJUTOMER — V Galeriji Ante Trstenjaka je še vedno na ogled Dolenjska v slikah petih slikarjev: Jožeta Kotarja, Jožeta Kumerja, Jožeta Mariniča, Marjana Maznika in Janka Orača.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Tone Svetina — UKANA (Založba Borec), Milorad Pavić: HAZARSKI BESEDNJAK (Pomurska založba) in Cvetka Zorčeva — KRIVOPEVNICE IN ZLATOROG (Mladinska knjiga).

Seminar za režiserje in predvideni premieri

V Murski Soboti je bil minul petek seminar za režiserje, ki ga je v Klubu mladih in organizaciji občinske Zveze kulturnih organizacij vodila Dušana Gutman-Skofova. Na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo pridobljeni teoriji dodaja prakso z analizo predstave Istvana Orkenega: Tothovi, ki jo režira v sodelovanju s člani dramske skupine kulturnoumetniškega društva Štefan Kovač. Premiera bo predvidoma v februarju, ko se (morda pa tudi nekoliko prej — s pričetkom počitnic) obeta tudi odrska postavitev Turinjevih Podgan v režiji Milivoja Roša in podmladka Gledališča Mi. bb

LUTKOVNO SREČANJE

Včeraj so se na občinskem srečanju lutkovnih skupin v Gornji Radgoni zbrale sicer redke, a aktivne lutkovne skupine. Kot prvi se je na prireditvi v radgonskem domu kulture predstavil lutkovni krožek osnovne šole Jože Kerencič s predstavo Jane Milčinski: Prijatelj ne pusti v nesreči. Za njim je nastopila lutkovna skupina Osnovne šole Ivana Nemca — Vojka iz Radenec s predstavo Zlati zajček iste avtorice. Ista lutkovna skupina pa je pripravila tudi lutkovno igrice Zajček Dideldajček. Kar s tremi krajšimi lutkovnimi igricama Jane Milčinski (Papagaj in sinica). To je naša žogica in Lakota je najboljši kuhar) pa je na občinskem srečanju, ki ga je organizirala Zveza kulturnih organizacij Gornje Radgone, sodelovala lutkovna skupina Osnovne šole Karel Destovnik — Kajuh iz Apac bb

Šopek vrtnic, ne kopriv

Franc Rajner, ki je že 18. leto direktor tozda Jeruzalem v občini Ljutomer, je povedal zanimivo pripoved: »Celotna turistična ponudba je kakor šopek. Če je v tem šopku na vrhu vrtnica in ne kopriiva, je to prava ponudba, tukaj je občutiti gostoljubje. Kajti od gostoljubja — kamor jaz štejem urejenost prostorov, prijaznost zaposlenih, pravilno in kakovostno ponudbo (ne mrzlo juho in toplo pivo) ter sodelovanje vseh drugih, ki niso neposredno povezani s turizmom — od tega mi živimo, zaradi »koprive« pa lahko samo tarbamo in jočemo. Konkurenca je močna, saj je na majhnem pomurskem območju veliko hotelov, zato nas lahko reši le gostoljubje — pravilno ravnanje z gosti, ne pa da postajamo industrija.«

Ljutomerski Jeruzalem ima v resnici dvojno rojstvo, prvo pred 11 leti, ko so zgradili hotel, drugo pa pred 7 leti, ko so uredili kopaljšče v Banovcih. O prvem naturističnem kampu s termalno vodo je bilo že veliko napisanega, še prav posebej po letošnji poletni sezoni, ko so dosegli rekordno povečanje obiska in nočitev. Poleg obeh objektov spada k Jeruzalemu še preurejena stara klet, ki je kot Vinski hram odprta dve leti.

Vse so urejali le s krediti, to pa so najbolj občutili delavci sami (trenutno jih je zaposlenih 67, v poletnih mesecih nekoliko več), saj so bile plače nizke. Zadnje mesece so se osebni dohodki nekoliko izboljšali, tako da gostinski delavec več ne dobi manj kot 50 tisoč dinarjev plače, odvisno od tega, kakšen promet ustvarja, kolikokrat dela ob sobotah, nedeljah in ponoči. V hotelu imajo podobne težave kakor v vseh podobnih mestnih hotelih. Vseh ležišč je 79, vendar bo njihova letna izkoriščenost le 40-odstotna. Zasedenost je neenakomerna, sedaj v jesenskih mesecih, jim ležišč primanjkuje, medtem ko je hotel v januarju, februarju in marcu skoraj prazen. To usodo mestnega in prehodnega hotela poskušajo spremeniti s prodajo paketov, kamor vključujejo ogled muzeja, galerije, kmetij, mlekarne, poskušajo vin in podobno. Tudi med tednom je zasedenost različna, saj organizirane skupine prihajajo v glavnem ob petkih in sobotah, v nedeljo in ponedeljek pa je hotel že skoraj prazen. Cena penziona se določa za vsako skupino posebej, odvisno od tega, kaj vse je vključeno v program — dlje časa ostanejo v hotelu, cenejši je penzion. Trenutno je cena penziona 1300 dinarjev. Ostanek dohodka oziroma dobiček je bolj pičel, res pa je, kakor trdi direktor, da izgube ne poznajo.

V prihodnje si največ obetajo od termalnega kopaljšča v Banovcih. Na voljo je le 31 ležišč, ki so bila izkoriščena 70-odstotno. Ravno letos pa je bil močno izkoriščen prostor za taborjenje, zato ga mislijo v prihodnje še širiti, že do druge sezone, poleg tega bi potrebovali še en majhen bazen, do 1987. leta pa naj bi zgradili pokriti bazen. Širitev je tembolj upravičena, če upoštevamo, da je bilo letos v naturističnem kampu v Banovcih kar 70 odstotkov tujih gostov. Tudi v hotelu manjkajo manjši restavracijski prostori za zaključene družbe.

Tako kot mnogi drugi gostinski lokali so se tudi v hotelu Jeruzalem dolgo časa ubadali s problemom, kako obdržati dobre in usposobljene delavce. Franc Rajner verjame, da je v hotelu mogoče doseči, da postanejo vsi zaposleni »družina«, vendar: »Vsak gostinski delavec mora vedeti, da bo delal tudi ob nedeljah in praznikih, da smo mi odprti 365 dni na leto. Samo tako dolgo, dokler bomo morali z lučjo iskati dobre delavce, dokler bodo osebni dohodki drugje boljši kot v gostinstvu, bodo odhajali. Zdi se mi, da smo ga spet polomili z usmerjenim izobraževanjem, vsaj kar se tiče gostinstva. Kuhar bi se moral učiti več pri študiju kakor v razredu. Sedaj pa so učenci prvih letnikov na prakti 14 dni, drugih 20 in tretjih letnikov en mesec. Čeprav imajo ti mladi ljudje voljo do gostinstva, pa jim manjka praktične osnove za življenje in delo.«

Da pa je veliko Pomurcev dobrih gostincev, dokazuje to, da jih najdemo tako v Primorju kakor na Gorenjskem in celo v tujini. B. Peček

IZ DELOVNIH ORGANIZACIJ

V Indipu so samokritični

»Naši poslovni rezultati v lanskem devetih mesecih niso vprašljivi, saj je bilo poslovanje pozitivno: imamo okrog 30 milijonov poslovne akumulacije, kar pa seveda v teh inflacijskih časih ni veliko. Sicer pa je bil celotni prihodek višji za 50 odstotkov, materialni stroški so se zvišali za 44 odstotkov. Ne glede na te odstotke pa z doseženim nismo povsem zadovoljni, saj je količinska proizvodnja dejnikov manjša kot prejšnja leta.« nam je povedal direktor lendavskega Indipa Alojz Jerebic, takoj zatem pa na-

vedel vzroke: »Ovisnost proizvodnje od uvoženih surovin, za katere je treba zbrati devizna sredstva; v začetku leta smo imeli tudi probleme, saj ni bilo vseh surovin. To vse je vplivalo na proizvodnjo, ki je bila količinsko za 8 odstotkov nižja. Na tako poslovanje je vplival tudi odhod večjega števila izkušenih delavcev v pokoj in njihov nadomeščanje z mlajšimi, ki seveda še ne dosegajo željenih učinkov.«

Indip je vso proizvodnjo sproti prodajal. K temu so prispevale tudi njihove cene, ki so bile v le-

tošnjem letu le za 30 odstotkov višje kot lani. Nizke cene so imele vpliv tudi na skupni prihodek: če bi jih bolj povečali, potem bi bila tudi odstotna rast skupnega prihodka višja, pa tudi dohodka. V povečevanju cen pa seveda ni rešitve za naše težave, ampak v dvigu produktivnosti. V devetih mesecih so v Indipu izdelali 200 tisoč delnikov in senčnikov, v ostalih treh mesecih pa so oziroma bodo proizvodnjo, preračunano na mesec, bolj povečali in skušali izpolniti letošnji proizvodni načrt.

V Indipu pa ne izdelujejo le delnikov in senčnikov, ampak dober del delavk dela pri Murinem programu, nekaj pa jih tudi šiva za lastni izvoz.

To je najstarejša organizacija združenega dela, ki bo avgusta prihodnje leto praznovala 80-letnico. Ali bodo takrat položili tudi temeljni kamen za novo tovarno?

»Tega zagotovo ne morem potrditi. Toda sedanjí proizvodni prostori so že zatrpani, delovne razmere so slabe in je težko delati. Ne želimo sicer povečevati izdelave delnikov, naša želja pa je, da bi razširili program, ki smo ga zastavili pred šestimi leti, kjer smo že dosegli dobre rezultate, saj dosegamo Murine normative 95-odstotno. Na tem hočemo graditi naprej.«

Š. SOBOČAN

Pogled v eno izmed proizvodnih hal v Indipu.

Foto: Š. Sobočan

VIATOR LENDA VA

Težnja po razširitvi

V 186-članskem kolektivu lendavskega Viatorja, tozda Promet in delavnice, je zaposlenih kar 110 poklicnih šoferjev, ki vozijo 50 avtociστη. Z njimi letno prepeljejo milijon 763 tisoč ton nafte in njenih derivatov, od tega 60 odstotkov za lendavsko Ina-Nafto, ostalo pa za druge naročnike. Vključujejo se tudi v mednarodno špedicijo, še zlasti zdaj, ko so kupili 9 avtociστη od znanega nemškega izdelovalca Mana. Pre-

vozniku tovorov ne manjka, tendavski imajo z nakupom ustreznih gum in rezervnih delov za vozila.

V okviru tozda pa deluje tudi mehanična delavnica, v kateri dela 50 delavcev. Opravljajo vzdrževalna dela za svoja vozila (avtociστη), za druge naročnike, znani pa so tudi po storitvah za traktorje.

Viator teži po razširitvi. Lani so delovne prostore povečali za 500 kvadratnih metrov, vendar

jih bo v prihodnje treba še za nekaj sto metrov, kajti pripravljajo se za opravljanje tehničnih pregledov osebnih vozil, urediti nameravajo pralnico vozil in vulkanizersko delavnico.

Nazadnje še podatek o osebnih dohodkih: povprečne plače so 74.750 dinarjev in so najvišje v lendavski občini.

Š.S.

PLIN VSE BLIŽJE RADGONSKI OBČINI

Do uporabnikov leta 1988

OD MARCA DO OKTOBRA PRIHODNJE LETO BO PLINOVOD ZGRAJEN — OD 839 MILIJONOV DINARJEV BODO TRI DESETINE PRISPEVALI OZDI IZ OBČINE

Priloge na pomembno energetsko pridobitev, pa tudi velik zaloga radgonskega združenega dela, gradnjo plinovoda iz Borec v Ljutomerski občini do Boračeve oziroma Gornje Radgone, so v sklepní fazi. Potem ko so zainteresirani ozdi zbrali za pripravo naložbe 7 milijonov dinarjev, je pripravljena takorekoč vsa potrebna dokumentacija, te dni pa čakajo samo še gradbeno dovoljenje.

Čeprav izvajalci del še niso znani, izbrani bodo takoj v začetku prihodnjega leta, je začetek

gradnje plinovoda že določen za mesec februar. Končan bo oktobra 1986, redna oskrba s plinom pa bo v letu 1988. Če se bodo pojavili presežki, pa bi nekaj plina prišlo do uporabnikov v radgonsko občino že leto prej.

Čeprav gre za veliko naložbo — ocenjeno na 839 milijonov dinarjev — so prednosti oskrbe s to energijo tako po tehnični in tehnološki plati, posebej pa še z vidika varstva okolja, več kot očitne. Radgonsko združeno delo, prihodnji uporabniki, morajo za naložbo zagotoviti tri desetine

denarja, dobrih 251 milijonov dinarjev. Ob obravnavi naložbene elaborata tečejo aktivnosti za zagotovitev denarja in tistim, ki v celoti ne bodo zmogli bremena, bo priskočila na pomoč Temeljna pomurska banka Ljubljanske banke. Veliko, skoraj tri petine (146,5 milijona), odpade na temeljne organizacije Radenske: Mineralno vodo, TPO in Naravno zdravilišče, ki bodo največji uporabniki. Drugi del naložbe, 40 odstotkov, bo pokrila republiška interesna skupnost za nafto in plin, tri desetine pa bo primaknil investitor — Petrolova delovna organizacija Zemeljski plin.

Alžirski oziroma plin iz Sovjetske zveze bo v radgonski občini poleg Radenske oskrboval še Avtoradgona, Gorenje Elrad, Murino temeljno organizacijo Moda, Intesov tozda Mura, Mesozidelnice kmetijskega kombinata in Element.

V. Pavco

IZ LENDA VSKE OBČINE

MANJ HRANE

V lendavski občini lani v kmetijstvu niso dosegli načrtovanih uspehov. Tako so načrtovali, da bo rast kmetijske pridelave v tem letu za 6 odstotkov večja, dejansko pa je za toliko odstotkov nižja. Pa ne da se kmetijci ne bi trudili za večjo pridelavo! Na nižje pridelke so vplivale vremenske razmere. Tako je slana močno prizadela vinogradnike, ki so na 3870 trtah pridelali le 9.400 centov grozdja, kar je za 67 odstotkov manj kot lani. Pridelave krompirja je manjši za 7,7 desetina odstotka in znaša 98 tisoč centov. Sladkorne pese so pridelali 196 tisoč centov, kar je za 29 odstotkov manj. Koruze je zraslo 225 tisoč centov in je za 5,7 desetina odstotka manj. Zmanjšal se je tudi skupni pridelavek koruze; pridelali so jo okrog 120 tisoč centov, pa vendar za 6,4 desetina odstotka manj. Hudo pa je tudi,

ker so se znižali hektarski donosi: pri pšenici za 2 odstotka, pri krompirju pa kar za 12 odstotkov. Na te poljščine je vplivala velika suša, prav gotovo pa tudi manj izdatno gnojenje.

Nič kaj spodbudni pa tudi niso rezultati v živinoreji. V devetih mesecih (v primerjavi z enakim predlanskim obdobjem) se je povečala le prodaja krav, in sicer za 58 odstotkov.

Torej je že močno načeta osnovna čreda, kar pa ima lahko hude posledice za rejo živine in oddajo mleka, čeprav so v tem času odkupili za 5,4 odstotka več mleka. V devetih mesecih so kmetje prodali za 6 odstotkov manj pitanege goveda, za 27 odstotkov manj telet za pitanje, za 28 odstotkov manj mesnatih prašičev in za 80 odstotkov manj prašičev za pitanje.

Š.S.

Prilaganje Sobote zahtevam tržišča

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram so v 361-članskem delovnem kolektivu Sobote, ki se ukvarja s komunalno, tapetniško, obrtno in vrtnarsko dejavnostjo, dokaj zadovoljni z uresničevanjem letošnjega načrta. Lahko se pohvalijo z ugodnim poslovanjem, saj so, denimo, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem v devetih mesecih letos povečali celotni prihodek kar za 65 odstotkov in znaša 750 milijonov dinarjev. Do konca letošnjega leta ne pričakuje večjih sprememb v uspešnosti poslovanja delovne organizacije, razen v komunalni in tapetniški dejavnosti. Kot opozarja glavni direktor Franc Roudi, bi lahko sedanje nizke cene privedle do negativnih rezultatov v komunalni dejavnosti, enako pa velja tudi za tapetništvo. Pri slednjem gre zlasti za neugodne prodajne pogoje, zasičenost tržišča s tovrstnimi izdelki in visoke obresti.

»V sestavi, pokazatelj uspešnosti poslovanja kažejo najneugodnejšo rast porabljene sredstva. Na to so v glavnem vplivali naslednji trije vzroki: nakupne cene reprodukcijskega materiala, ki so se povečale za okrog 60 odstotkov, naše prodajne cene pa so v povprečju narasle za nekaj več kot 40 odstotkov, visoke obresti in negativne tečajne razlike, ki so znašale 29 milijonov dinarjev. Na tretje mesto pa bi uvrstil stroške, še posebej za transportne storitve, varstvo pri delu, topli obrok, reklamo in podobno. V delitvi dohodka pa ugotavljamo, da se obveznosti do družbe ne zmanjšujejo. Podatki kažejo, da se je dohodek povečal za 63 odstotkov, prispevki samoupravnih interesnih skupnosti pa kar za 124 odstotkov. Poleg tega so se zafonske in druge obveznosti povečale za 88 odstotkov. Tu je tudi poglaviti razlog, da nismo ustvarili toliko akumulacije, kot smo načrtovali«, poudarja Franc Roudi.

In kakšni so načrti za prihodnje leto in naslednje srednjeročno obdobje? Osnutke planskih aktov imajo že izdelane. Iz njih izhaja, da ne predvi-

devajo bistvenih sprememb sedanjih razvojnih programov.

Osnovno vodilo razvoja sobotske delovne organizacije Sobote v prihodnjih letih bo v maksimalnem prilaganju proizvodnje zahtevam tržišča. Zato se bodo usmerili v izboljšanje kakovosti proizvodov in storitev, uvajanje večje specializacije proizvodnje, znanja, ustvarjalnosti in raziskovalnega dela v proizvodnem procesu. Hkrati naj bi posodobili proizvodne, prodajne in druge zmogljivosti, dajali sodobno obdelavo poda-

FRANC ROUDI — Glavni direktor Sobote.

tkov in izpopolnjevali sistem nagrajevanja.

Tako nameravajo širiti program opravljanja komunalnih del, kjer bi v večji meri prišla do izraza kakovost. Če se ne bo povečala kupna moč prebivalstva, bodo v tapetništvu zmanjšali proizvodnjo. Obrtna dela v gradbeništvu pa bodo odvisna zlasti od povpraševanja. Temu naj bi se v prihodnje čim bolj prilagodili, hkrati pa to dejavnost širili tudi na tržišča zunaj našega območja. Vrtnarska dejavnost pa bo tudi v prihodnje slonela na gojenju okrasnih rastlin, sadik, drevnin, trajnic in cvetja.

Milan Jerše

RADGONSKI ELEMENT ŠE NAJMANJ TRI MESECE

Poslej enovita delovna organizacija

KOMUNALA DELOVNA ORGANIZACIJA POSEBNEGA DRUŽBENEGA POMENA

Tudi po novem letu ostaja v radgonskem delovnem kolektivu Element zaposlenih še 38 delavcev. Za toliko se je število zaposlenih skrajšalo, potem ko so s 1. oktobrom lani prenehali izdelovati opeko in se je temeljna organizacija Gradbeništvo priključila koncu leta kot poslovna enota Obrtni zadrugi 14. oktobra Gornja Radgona, pretekli teden pa se soglasno z referendumom iz Elementa izločila temeljna organizacija Komunala in se organizirala kot delovna organizacija posebnega družbenega pomena.

Preostali del v tozda Gradbeni izdelki in delovni skupnosti se je na zboru delavcev organiziral v enovito delovno organizacijo. To je seveda potrebno, kajti referendum za pripojitev te temeljne organizacije v Avtoradgona ni uspel. Ponovili ga bodo čez tri mesece. Vendar pa delavci v Elementu, kot pravi direktor Dragutin Kolarič, v tem času ne bodo brez dela. Večina se bo preživljala kot zadnje mesece v separaciji in prodaji ter drugih dejavnostih, v skupnih službah pa opravljajo zaključni račun. Le malo jih bo zaradi mrtve sezone na dopustih. Sicer pa je velika večina že bivših delavcev Elementa zaposlenih. Največ v Avtoradgoni, drugi pa v SGP Pomurje Murska Sobota in v Kmetijskem kombinatu Gornja Radgona.

V. Pavco

OZNAČEVANJE TURISTIČNO USMERJENIH KMETIJ

Prerezano jabolko s srčasto srčico

Zaščitni znak turističnih kmetij v obliki prerezanega jabolka s srčasto oblikovano srčico je lahko narejen v poljubni velikosti in na katerikoli materialni podlagi. Ideja zanj je bila živa že dolgo časa, na osnovi družbenega dogovora o pospeševanju kmečkega turizma v SR Sloveniji iz leta 1981 pa je upravni odbor Zadrudne zveze Slovenije sprejel Pravilnik o podeljevanju in uporabi zaščitnega znaka za kmečke turizme (pravilnik je bil objavljen v Uradnih objavah SRS, št. 41. leta 1985).

Pravico do uporabe zaščitnega znaka imajo kmetje, kmetije in or-

ganizacije, ki se ukvarjajo s pospeševanjem kmečkega turizma.

Kmetje, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo, morajo biti ustrezno usposobljeni, njihova kmetija pa je kmetijsko turistično usmerjena.

V gospodarstvu bo razpolovljeno jabolko označevalo dve obliki storitev. Prva je stacionarni kmečki turizem, sprejemanje gostov na prenočevanje ter njihova postrežba s hrano in pijačo, druga pa izletniški turizem, nudenje pijače in hrane izletnikom.

Tudi v pomurskih občinah so v

letu 1985 sprejeli občinske odloke o turističnih kmetijah ter ustanovili posebne komisije za njihovo ocenjevanje. V murskosoboški občini tako poznajo stacionarno, izletniško in kombinirane turistične kmetije, vendar večina od osemih prijavičenih spada v tretjo skupino. Radgončani se lahko pohvalijo s štirimi, od teh sta dve na Kapeli, vse pa so izletniške. V lendavski občini imajo prijavljeno le eno turistično kmetijo, ki naj bi bila edina stacionarna v Pomurju — zaenkrat je tudi ta čez zimo zaprta.

(bp)

NOVA OBLIKA IZOBRAŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV IN REJCEV

LE Z ZNANJEM DO VEČ HRANE

Ceprav kmetje tudi pozimi niso brez dela, je to obdobje, ko ob kmečkih delih najdejo nekaj več časa tudi za druga opravila. Kdor želi tudi v kmetijstvu v korak z razvojem tehnologije najnovejšimi dognanji na tem področju, se mora nenehno izpopolnjevati in prav zima je najustrenejši čas za to. Kmetijske zadruge v Pomurju pripravljajo že nekaj let v sodelovanju z ustreznimi zavodi in ustanovami, predvsem pa s pomočjo lastne pospeševalne službe, predavanja za svoje člane, za katera je med kmeti precejšnje zanimanje. Praksa kaže, da je zanimanje za ta predavanja po območjih dokaj različno, pritegnejo pa zlasti tista, ki so čim bolj praktična.

Z željo, da bi čim več kmetov skušali izobraziti in usposobiti za najpomembnejša osnovna kmetijska dela, je dala Zadružna zveza Slovenije letos pobudo za novo obliko izobraževanja neposrednih kmetijskih pridelovalcev in rejcev. To izobraževanje naj bi potekalo na območjih kmetijskih šolah v sodelovanju s pospeševalnimi kmetijskimi zavodi po skrajšanem programu dveletne šole za kmetovalce, ki se prilagojen odraslim. Učni program za mladino ima namreč v dveh letih 1.500 ur, za odrasle, ki se bodo odločili za to obliko izobraževanja, pa so ta program skrajšali na približno 60 odstotkov ur. Ceprav je program za odrasle močno skrajšan, v kmetijski šoli v Rakičanu pravijo, da je dovolj kakovosten in bo dal tistim, ki se bodo za to obliko izobraževanja odločili, dovolj ustreznega znanja za delo na kmetiji. To izobraževanje je namenjeno tistim kmetom, predvsem mlajšim, ki so ostali na kmetiji in se niso vključili v eno od oblik rednega izobraževanja v srednji kmetijski šoli. Program izobraževanja odra-

slih vključuje splošne izobraževalne predmete, tehnologijo kmetijske pridelave in praktični pouk z vajami. Kot nam je zatrjela dipl. inž. Marija Skledar, ravnateljica srednje kmetijske šole v Rakičanu, bo pri splošnih izobraževalnih predmetih njihov pristop do slušateljev posamičen in prilagodljiv. Če bo skupina takšna, da jih je večina uspešno končala 8 razredov osnovne šole, za te predmete ne bo potrebnih veliko ur, saj bodo obnovili le najosnovnejše znanje, ki je potrebno kmetijskim pridelovalcem in rejcem. Pri slovenskem jeziku je to na primer pisanje

raznih prošelj, pogodb in podobno, pri matematiki izračunavanje odstotkov, kubature in drugega, kar rabi kmet pri vsakdanjem delu, pri naravoslovju pa bodo obdelali na primer asimilacijo. Več pozornosti pa bodo seveda namenili tehnologiji kmetijske pridelave in praktičnim vajam. Pri prvi bodo začeli s kmetijskim strojništvom, nadaljevali s poljedelstvom, nato pa še z živinorejstvom, sadjarstvom in vinogradništvom. Zlasti pri slednjih bodo program čim bolj prilagodili potrebam posameznih območij, saj bodo na vinorodnih območjih več ur namenili vinogradništvu, tam, kjer pa je, denimo, tradicija pridelovanja krompirja, pa bodo seveda več ur in pozornosti namenili tej poljščini.

Ker bo tovrstno izobraževanje predvsem praktično in prilagojeno potrebam kmetov, udeleženci, ki ga bodo uspešno končali, pa bodo dobili tudi spričevala, v kmetijski šoli pričakujejo, da bo tudi v Pomurju

zanj precejšnje zanimanje. Tam, kjer bo dovolj prijav, bodo izobraževanje izvedli na terenu, tako da slušateljem ne bo potrebno prihajati v Rakičan. Z dogovori za to obliko usposabljanja so ta hip najdlje v Kmetijski zadrugi Gornja Radgona, saj so v ponedeljek že začeli z izobraževanjem ene skupine v Apačah, upajo pa, da bo zanimanje za to tudi v drugih kmetijskih zadrugah.

Srednja kmetijska šola v Rakičanu pa se ob sodelovanju z Živinorejsko-veterinarskim zavodom za Pomurje uspešno vključuje tudi v izobraževanje kmečkih žena in deklet. Če so bila v prejšnjih letih le-ta omejena le na zimski čas, pa so lani že potekala celo leto. Na usposabljanju, ki je potekalo v srednji kmetijski šoli v Rakičanu, so dali poudarek teoretičnemu in praktičnemu pripravljanju jedi, program pa so prilagodili dozorevanju kmetijskih pridelkov. Pri tem so se omejili le na doma pridelano sadje, zelenjavo, meso in drugo, poseben poudarek pa so dali pripravljajanju že pozabljenih domačih kmečkih jedi. Kot zanimivost moramo zapisati, da je bilo zanimanje za tovrstno izobraževanje med kmečkimi ženami iz meseca v mesec večje, 150 ženam, ki so redno obiskovale tečaj, pa so na koncu podelili tudi spričevala. S takšnimi oblikami izobraževanja kmečkih žensk bodo nadaljevali tudi letos.

L. Lovac

V srednji kmetijski šoli v Rakičanu ugotavljajo, da se v zadnjih letih med pomursko mladino, ki končuje osnovno šolo, povečuje zanimanje za vpis v to šolo. V vse oblike šolanja v kmetijski šoli se tako vključuje 7 odstotkov mladih, ki končajo osnovno šolo, približno takšen odstotek populacije pa se tudi ukvarja z organizirano tržno kmetijsko pridelavo in rejo. Tudi v tem šolskem letu je bilo na informativnih dnevih, ki so jih pripravili za osnovnošolce, za kmetijsko šolo med mladimi veliko zanimanja, kar kaže, da se položaj kmetijstva vendarle izboljšuje in je znatno boljše kot pred desetimi ali petnajstimi leti, ko je bilo zanimanje za to šolo izredno majhno.

Krave ne dajejo samo mleka

V zadnjih letih smo tudi v Pomurju napravili velik korak v razvoju kmetijstva. Z obširnimi osuševanji in zložbami spreminjamo zamočvirjeno in razkosano zemljo v rodovitne celote. Na urejenih zemljiščih tudi kmetje pridelajo več hrane, poleg zadovoljevanja lastnih potreb pa odajo tudi več tržnih presežkov, in tako vse bolj zadovoljujejo slovenske potrebe po hrani.

Kot nam piše naš bralec Jože Tišler iz Grabšincec, so lansko leto osuševali zasebne kmetijske površine tudi v krajevni skupnosti Videm ob Ščavnici. Seveda

kmetje takšne zemljiške posege podpirajo, saj na rodovitnih zemljiščih poleg hrane pridelajo tudi več krme za živino, ki ima na tem območju že dolgoletno tradicijo. Stalež goveje črede se tako povečuje, ker pa se kmetje zavedajo, da le z dobro izbiro pasme lahko izboljšajo kakovost črede, so pred leti tudi na območju krajevne skupnosti ustanovili več osemenjevalnih postaj. Prav tu pa je prišlo zdaj do težav. V Grabšincih je bila določena osemenjevalna postaja za vasi Grabšinci, Mali Moravščak, Kokoljanščak, Galušk in Gaberc.

Kmetje so bili s tem zadovoljni, saj jim krav ni bilo potrebno voziti več kilometrov daleč, saj je tudi »črnih bikov« po vaseh vse manj.

V letnem času večjih težav ni bilo, saj je osemenjevalce obiskoval postajo v Grabšincih vsak dan, pa čeprav včasih tudi z manjšo ali večjo zamudo. Zataknilo pa se je zdaj, ko je nastopila zima in osemenjevalec vse pordekeje prihaja v vas. Zgodilo se celo, da ga nekaj dni ni, kakšno škodo to povzroča kmetom, pa ni potrebno posebej opisovati. V nekaterih krajih hodi osemenjevalec celo v hleve, pri njih pa o tem noče niti slišati. Ker je na tem območju precej ostarelih občanov, ki krav niso sposobni prignati na osemenjevalno postajo, mnogi v hlevu redijo jalove krave.

Kmetje v teh krajih pravijo, da bi bilo pošteno, če bi jih vsaj obvestili, ko osemenjevalec ne bo, da tako ne bi zastojali čakali in bi krave odpeljali pač tja, kamor osemenjevalec pride. Nejevolja je precejšnja, in če se razmere ne bodo uredile, se bodo morali kmetje dogovoriti z združeno organizacijo pri Vidmu ter živinorejskim zavodom, da jim omogočijo nakup plemenskega bika, ki bi ga bili voljni sprejeti. S tem bi, kot pravijo, rešili problem jalovih krav, družba pa bi dobila kakšnega telčka več, kajti krave nam ne dajejo samo mleka.

Več traktorjev kot plugov

Kakšen razvoj je doživelo pomursko gospodarstvo, in z njim sredi leta tudi kmetijstvo, v zadnjih tridesetih letih, nam najbolj zgovorno potrjujejo tudi naslednji podatki, ki sicer veljajo za sosoško občino, vendar so se približno enako razvijale tudi druge pomurske občine. Leta 1952 je delalo v sosoški občini v industriji le 660 delavcev, danes jih je zaposlenih že več kot 8 tisoč, medtem ko je leta 1953 živel od kmetijstva 75 odstotkov prebivalcev, se jih danes z njim ukvarja le 33 odstotkov. Ob popisu zasebnih kmetijskih gospodarstev leta 1960 so popisovali tudi pluge, brane, okopalnike in slamoreznice. Od 8.913 zasebnih kmečkih gospodarstev jih je takrat 7.571 imelo pluge, kar pomeni, da vsako gospodarstvo niti ni imelo pluga. Danes je v občini že več kot 6 tisoč traktorjev in veliko je celo kmetij z dvema ali več traktorji.

L. K.

ORMOŠKA TOVARNA SLADKORJA MED NAJBOLJŠIMI ZARADI POMANJKANJA LASTNIH OBRATNIH SREDSTEV PA JE POSLOVALA S 700 MILIJONI IZGUBE

Iz Ormoža 35.865 ton sladkorja

V Tovarni sladkorja Ormož so sredi decembra končali s predelavo sladkorne pese. Tovarna je v letu 1985 predelala 232.528 ton pese s povprečno 18,13 odstotka sladkorja. V lanskem 1985 letu so dosegli tudi manjši odstotek nekoristnih primesi oziroma nečistost pese. Primesi je bilo namreč le 17 odstotkov, kar je znatno manj kot prejšnja leta. Zanimivo pa je, da kljub visoki vsebnosti sladkorja niso dosegli kakovosti iz leta 1984, ko je bila pesa za tehnologijo predelave posebej primerna. Iz predelane pese so v Ormožu pridobili 35.865 ton kakovostnega sladkorja. Pri predelavi pese so porabili 8500 ton mazuta, kar seveda pomembno vpliva na ceno sladkorja. Poleg sladkorja so izdelali še 9.960 ton melase, ki jo je uporabila fermentacijska industrija za citronske kisline in pekovski kvas. Melasa pa je tudi drugocen vir ogljikovih hidratov v živalski krmi in za razne oblike fermentacij.

Predelovalne zmogljivosti so bile izkoriščene 90-odstotno. V primerjavi z drugimi tovarnami sladkorja je bila ormoška med uspešnejšimi, saj je dosegla storilnost tovarn sladkorja v Zahodni Evropi. Žal se to ne kaže v poslovnih rezultatih. Tovarna je imela namreč na koncu leta 700 milijonov dinarjev izgube. Z njo pa se otepa zaradi tega, ker posluje brez lastnih obratnih sredstev, tako da je samo za posojila plačala 524 milijonov dinarjev obresti. Prenizka pa je tudi cena sladkorja, ki bi moral biti od pese dražji 16-krat, je pa le v razmerju 1:12.

Tovarna sladkorja Ormož je prodala še 3.000 ton krme za živino in 12.000 ton svežih in sušenih pesnih rezancev. V tehnološkem postopku predelave pese pa so pridobili še 2.000 ton materiala, ki ga bodo v sodelovanju s Tovarno dušika Ruše predelali v kompost.

Boris Hegeduš

STROKOVNJAKI SVETUJEJO NAPAKE VINA

VONJ IN OKUS PO H.S (BOEKSER)

Vodikov sulfid je smrdeč plin, podoben vonju gnilega jaja. Najpogosteje se pojavlja pri mladih vinih. Glavni razlog je prisotnost elementarnega žvepla (ostanki škropiva, nepravilno žveplanje sodov, ko nam žveplo kaplja na dnu sode). Izdelujejo pa ga lahko tudi nekatere vrste kvasnic iz drugih oblik žvepla.

Preprečitev te napake: grozdje, ki je bilo žveplano proti oidiju, moramo po stiskanju razsluziti (mošč žveplati in pretočiti po 8 do 32 urah), žveplane sode pred uporabo dobro operemo s hladno vodo, da odstranimo staro žveplo.

Če se je napaka že pojavila, vino zračno pretočimo in zažveplamo, nekateri priporočajo pretok prek bakrene plošče (bakter veže na sebe žveplo — nastane bakrov sulfat). Čim prej odkrijemo napako, tem večja verjetnost je, da nam po pretoku, mlado vino še razvije prijetni buke. Veliko napako, ko se je H.S že vezal z alkoholom v etilmerkaptan, ki zelo smrdi, čistimo tako vino z aktivnim ogljem ali s pravilno količino srebrovega klorida. V zadnjem času priporočajo namesto srebrovega klorida modro galico, in sicer do 2 g/hl.

PORJAVITEV (R.JAVI PRELOM)

je napaka, ki se pojavlja največ pri vinih iz gnilega grozdja, ki je bilo premalo žveplano. Vino nam porjavi, ko pride v stik z zrakov. Povzročitelji so črslavinaste snovi in spojine fenolnega značaja. Takšno vino je neprijetnega duba in okusa, ki spominja na okus skorje kruha ali suhega sadja. Tudi vino iz zdravega grozdja nam lahko porjavi, če je bil mošč dalj časa na tropinah.

Preprečevanje napake: obrano grozdje takoj pecljamo in čim prej stisnemo, da se nam drozga (mošč) predožlo ne zrači.

Z zračnim testom ugotovimo nagnjenost vina k porjavitvi. Vino pustimo v kozarcu na zraku dan do dva. Od intenzivnosti porjavitve vidimo nagnjenost vina k tej napaki. Močno porjavela vina žveplamo do 30 mg/1 SO₂. Priporoča se tudi čiščenje s svežimi drožmi.

POČRNITEV

povzročajo spojine železa in črslvine ali tanina. Barva vina se v stiku z zrakov spremeni v temno modro do črno. Izloča se tudi usedlina enake barve. Počrnijo ponavadi slaba, malo kislina vina, pogosto tudi že bolna (kan ali cik).

Preprečitev te napake: že pri predelavi grozdja pazimo, da nam drozga ali mošč ne pride v stik z železom (slabo zaščiteni železni deli pri stiskalnici ali mlinu za grozdje itd.). Premažimo železne vijake v oknih pri sodu z notranje strani s specialnim voskom, da nam vino ne pride v stik z železom.

Če se je napaka že pojavila, pomaga modro čiščenje ali pa če slabo kislino vino mešamo z bolj kislim.

OKUS IN VONJ PO PLESNI

Ta napaka je pravzaprav najboljši znak slabega kletarja. Vino dobi okus in vonj po plesni, ko smo ga natočili v plesni sod, ali so bile plesnive le cevi, črpalka ali druga posoda, ki smo jo rabili pri pretoku. Povzročitelja te napake sta zelena čopasta plesen ali siva plesen. Pri zeleni plesni dobi vino grenak okus po denaturiranem špirtu. Pri sivi plesni pa pekoč okus, ki nas spominja na okus po rdeči pesi.

Preprečitev napake: pazimo na čistočo posode, ki jo uporabljamo v kletarstvu.

Če se je napaka že pojavila, čistimo tako vino z 15 do 30 g/hl aktivnega oglja. Tako vino je potem priporočljivo mešati z drugim vinom.

OKUS PO LESU

Če smo vino natočili v nov, neovinjen sod, dobi vino okus po lesu. Iz novega sode (lesa) namreč prihajajo črslavinaste snovi, ki imajo posebej pri belih vinih neprijeten okus.

Preprečitev te napake: novi sod pred uporabo ovinimo (sparimo), prvo leto je v njem priporočljivo imeti vino slabše kakovosti. Če se je napaka že pojavila, pomaga čiščenje z aktivnim ogljem. Okus po sodu pa se pojavi, ko smo vino natočili v slabo opran star sod. Tudi pri tej napaki čistimo z aktivnim ogljem.

OKUS PO PRAZNINI, OKUS PO ZRAKU

Vina, ki so v nepolnih sodih ali drugače na zraku, dobijo časoma okus po zraku (izgubijo svežino (CO₂) in buketne snovi), postanejo medla in prazna. Taka vina imajo ponavadi vonj po acetaldehidu.

Preprečitev napake: pazimo da bodo sodi vedno polni (dolivanje), po potrebi vino dožveplamo, pretočimo v manjšo posodo ali stekleničimo. Kadar je ta okus nezrazit, pomaga že dotok ali uvajanje CO₂, pri močnejšem priokusju pa tako vino mešamo (režemo) z mladim vinom, ki ima še potrebno svežino.

E. Novak, dipl. inž. agr.

Na Goričkem je zmrzal zavrla obnovo vinogradov

V vinogradih KG Rakičan so ocenili za 33,23 milijona dinarjev škode.

Za obnovo in nove nasade v sosoški občini niso bili deležni pomoči, čeprav so vina iz goričkega grozdja nekoč točili na številnih dvorih Evrope.

V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan so od leta 1975 na hribovitih Goričkem obnovili 23 hektarjev vinogradov. Največ vinogradov, 14,5 hektarja, so obnovili v Kramarovicah, 4,5 pri Gradu in 4 hektarje v Mačkovcih. Vse kaže, da bo na hribovitih predelih Prekmurja trta ponovno dobila domovinsko pravico. Ob tem velja omeniti, da so vina iz goričkega grozdja, preden je v letih po 1883, trto uničila trsna uš, pili na dunajskem dvoru pa tudi v kraljevskih hišah drugih držav.

Oživljanje vinogradništva pa je v preteklem 1985 letu prizadela zimska pozeba že rodni vinogradov. V KG Rakičanu so po ocenah pridelali kar za 130 ton manj grozdja. Po jesenskih ocenah, ki bodo natančnejše na začetku spomladanske vegetacije, bodo morali dosaditi 6.550 trsov v starejših nasadih in obnoviti še 3,5 hektarje rodni nasadov na nižjih legah, ki jih je zmrzal najbolj prizadela.

Posledice pozebe bodo v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan čutili še v prihodnjih treh letih. Nastalo škodo z obnovo 3,5 hektarja vinogradov so ocenili 33,23 milijona dinarjev. V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan bodo sami le stežka zmogli takšno breme, ne gre namreč prezreti, da sosoška občina ni bila deležna pomoči za obnovo vinogradov kot sosednje občine.

B. H.

V iskanju projekta Pomurje 2000 (VIII)

»Prčasi se začnemo zavedati, da je potrošnik kralj, čeprav vsak dan bolj reven, vendar se vedno popolnoma svoboden v izbiri: ali bo izdelek kupil ali ne, ali bo kupil naše blago ali blago naših konkurentov.« (Iz glasila ljubljanskega Zlata)

Izhodišče tokratne okrogle mize o načrtovanju, vodenju in trženju v pomurskem gospodarstvu — četrte iz serije o strategiji razvoja Pomurja do leta 2000 — smo zastavili v treh smereh. Prvič, kdor se hoče uveljaviti v mednarodni trgovini in na zahtevnih tržiščih, mora poznati tehnike vodenja in pogajanja, ki so na teh tržiščih in imeti vse relevantne tržne, proizvodne, finančne in tehnološke informacije. Drugič, po evropski tradiciji se moraš trženja lotiti tako, da tržišče in prodajo najprej organiziraš doma in šele potem v ostalem svetu. Taki in podobni načrti so zastareli, ker so jih najbolj sposobni evropski menežerji opustili, poleg tega pa menežerske šole posredujejo nove koncepte. Tretjič, ali obstaja pri nas kriza vodenja? Ali bolj neposredno: ali izgube v delovnih organizacijah in hude razvojne krize, v katere padajo posamezne organizacije v posameznih panogah in grupacijah, lahko (in smemo) razlagamo s krizo vodenja? Če v industrijsko razvitih in tržnih sistemih podjetje pride do rdečih števil, potem je prvi ukrep zamenjava vodilne ekipe.

NEUSTALJIV PRODOR TREH SRC

Povabilu k sodelovanju za okroglo mizo so se odzvali: Feri Horvat, glavni direktor Radenske, Božo Kuharič, glavni direktor Mure, Stanko Polanič, direktor Gradbeništvu Pomurje, Jože Hajdinjak, glavni direktor Ina-Naste Lendava in Anton Slavic, komercialni direktor v lendavskem Gorenju Varstroj, medtem ko bomo s predsednikom KPO v sozvozu ABC Pomurka Gustijem Grofom, ki se našemu vabilu ni mogel odzvati, pripravili poseben pogovor.

Najprej nas je zanimalo naslednje: kako pri vas, povsem oprijemljivo in izkustveno, skušate izvozno ponudbo kar najbolj prilagoditi potrebam in željam svetovnega trga? Vprašali smo še drugače. Kako imate zastavljen tržni informacijski sistem na mikro ravni — na ravni organizacije združenega dela — in ali vam daje podatke in informacije kot osnovo odločanja ter ne dovoljuje (izključuje?) subjektivnega odločanja na podlagi občutkov?

Feri Horvat: »V okviru omejenih materialnih, deviznih in ka-

mo dosledno ravnati, tako da ne gremo z nenormalno nizkimi cenami v razprodajo mineralne vode in da bi to bil glavni argument nastopa na zunanjem trgu, kar žal delajo mnogi izvozniki, večkrat ne samo zaradi konkurence v cenah, ampak zato, ker dovolj učinkovite ne morejo uporabljati ali ne uporabljajo ostalih instrumentov trženja. Pri distribuciji skušamo vplivati na njeno organizacijo v posameznih državah v sodelovanju z našimi uvoznimi partnerji in ob upoštevanju lokalnih posebnosti. Omenil bi še našo izkušnjo, ki verjetno drži tudi za nekatere druge, glede vloge naših izvoznih, zunanjetrgovinskih organizacij pri našem prodoru na tuji trg. Kljub dolgoletnemu sodelovanju z našimi največjimi zunanjetrgovinskimi firmami, v Sloveniji in zunaj nje, imamo to izkušnjo, da mora biti osnovni nosilec trženja na tujem trgu samo izdelovalec. Ni namreč stvarno pričakovati, da nam bo vse aktivnosti trženja, vključno s potrebnimi vlaganji in strokovnimi opravili, v redu opravljala izvozna organizacija, ki prodaja na stotine in tisoče izdelkov. Nam izvozniki opravljajo del bolj administrativno-tehničnih poslov. Nekaj drugega je seveda, če gre za kakšne vezane posle ali nadomestila. Glavni del trženja pa moramo opraviti sami. Četrta instrument trženja, ki je posebej pomemben pri pijacah, je komuniciranje ali — v ožjem smislu — gospodarska propaganda. Sem vlagamo relativno visok delež od izvoza, povprečno 40 odstotkov. Relativno zato, ker je absolutni znesek glede na majhne količine in vrednosti izvoza precejšen za bolj agresivno nastop na tujem-trgu. Ob novi devizni zakonodaji nas skrbi, kakšne bodo stvarne možnosti vlaganja v trg, predvsem v propagando, saj če teh vlaganj ne bomo mogli opravljati, potem tudi ni pričakovati takih rezultatov kot bi jih sicer lahko dosegli. Še nekaj o raziskavah in informacijskem sistemu! Dokaj intenzivno spremljamo informacije o trgu, kamor prodiramo, delno sami, delno prek naših tujih partnerjev. Vendar te informacije niso vedno zanesljive, ker so lahko interesno obarvane, ali pa je odprto vprašanje, koliko sami partnerji — zlasti če gre za manjša — poznajo ta tržišča. Uporabljamo izsledke delno tujih delno doma-

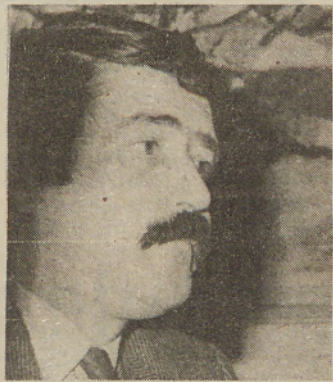
VREDNOSTI UREJENEGA, UGLAJE-NEGA, JEZIČNEGA MENEŽERJA

lastnih izkušenj. Vedno bolj prihajajo v ospredje — kot pogoj — sposobni kadri. Ko smo imeli večje probleme pri prodaji, smo najkakovostnejše kadre dali v prodajni sektor. Potem je prišlo obdobje, ko je bila — zaradi dobave surovin — izredno problematična proizvodnja in smo najboljše kadre dali v nabavo. Naenkrat so nam nastale v povprečju praznine kadrov, ki so izredno pomembni, namreč kadrov, ki delujejo na zunanjetrgovinskem

modelih? Mislim, da jugoslovanska usmeritev na predstavnost v tujini — zlasti predstavnost firm — ne more roditi večjih uspehov v borbi na tujih tržiščih. Zunaj je treba razvijati lastne firme s kapitalnimi podporami, kajti vsak tuji kupec temeljito preveri našo poslovno, finančno moč in sposobnost. Brez takih usmeritev, dolgoročno gledano, tudi v Muri ne bomo uspevali. Jasen pokazatelj za to je naša firma Westmur v Zahodni Nemčiji.

Božo Kuharič

Anton Slavic

področju. Mislim, da je treba, bolj kot kjerkoli, ravno tu upoštevati načela gospodarstva, predvsem sodobne vede o njem, in tu zaposleni jo morajo zelo dobro obvladati. To morajo biti urejeni, uglajeni poslovni ljudje z bistvenim znanjem jezika. Na tem področju je slabo v Sloveniji in še slabše v Jugoslaviji. Drugo je primerna organiziranost doma. Pri tem dajem veliko prednost preureditvi same proizvodnje in proizvodnih procesov ter tu zaposlenih ljudi na to, da pričeno razumeti, kako pomembne so kakovost, poslovna, racionalnost in tako naprej. Naslednja faza je organiziranost zunaj, na tujem. Mislim, da so mimo časa, ko smo imeli pritisk na naše zmogljivosti, in to zadeva tudi nas v Muri, kjer smo na neki način sprejemali ponudbe doma in imeli stalno nekoliko več povpraševanja od naših možnosti. Seveda je zdaj obratno. To pa pomeni, da moramo zelo agresivno nastopati na zunanjih tržiščih. Vendar — po kakšnih

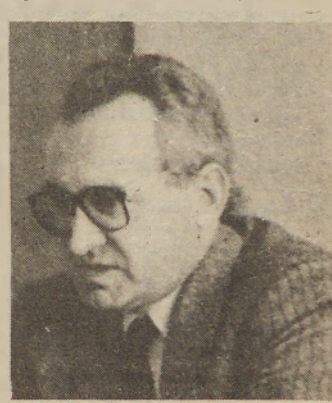
ji, ki se je v zadnjem času relativno dobro uveljavila s približno 12 do 13 milijoni mark realizacije letno. Vendar smo v prvih dveh, treh letih vlagali ogromne napore, tudi finančne, da smo firmo usposobili za solidno poslovanje. Na tržišču se namreč ne moremo obnašati jugoslovansko, tako kot doma torej. Ponudba mora biti kakovostna, z natančnimi roki in cenami, kar je osnova za agresiven nastop v tujini. Strinjam se, da je pri tem zelo težko uporabiti vmesne člene kot so zunanja trgovina in druge podobne organizacije, ker moramo oblikovati ponudbo in sklepati pogodbe v glavnem neposredno. Seveda pa jih ne moremo popolnoma zanikati, kajti pri recimo nadomestnih poslih je pomemben nastop zunanje trgovine kot vmesnega člena. Mislim pa, da bi morali racionalizirati zunanjetrgovinsko mrežo brez dvoma tudi doma, organizacije specializirati, združiti kadre in kapital in na ta način dobiti močne zunanjetrgovinske dejavnosti.

sti. Lep primer je Genex, ki je na tem področju izredno agresiven in verjetno se bomo morali po njem zgledovati tudi v Sloveniji. Ni mogoče normalen prodor na tuje trge, če tudi zunanjetrgovinski sistem tega ne podpira. Delovati v zaprtim, restriktivnem sistemu v Jugoslaviji, kjer so vsi zelo banalni problemi, na primer ni deviznih sredstev za izvoznika, ki bi rad potoval na tuje, je izredno težko. Potrebujemo odprt ekonomski sistem, kjer je mogoče uveljavljati elastičnost poslovanja lastne organizacije. Potrebno pa je še znanje, ki zadeva finančno funkcijo. To so znanja, ki jih rabimo pri sklepanju pogodb, varnosti plačil, zavarovanju poslov in vsem drugem, pomembnem s teh vidikov.»

»PODATKOVNA LAKOTA« VARSTROJA (ŠE) NEPOTESENA

Kako tržijo v lendavskem Gorenju Varstroj? Anton Slavic: »Kot član Gorenja se vključujem v njegov tržni sistem, ki je kar solidno razvit. Lastne Gorenjeve firme na tujem — predvsem v Zahodni Nemčiji, Avstriji, Skandinaviji in Avstraliji — so tudi dokaj razvite in imajo precej izkušenj. Te so nam tudi osnovni vir informacij o tujih tržiščih, so hkrati najhitrejši in najbolj zanesljivi. Naša posebnost je v tem, da se pojavljamo na več tujih trgih s pisano paleto izdelkov. Z varilnimi aparati smo navzoči na trgu široke porabe, s profesionalnimi pa na trgu naložbene porabe, kar je seveda veliko težje obdelovati in konkurirati drugim v državah, v katerih sami tržimo. Pri široki porabi je nekoliko lažje, saj je običaj tak, da se pojavljajo določeni specializirani grosisti, ki ponujajo blago v prodaji na drobno po deželah, kjer nastopamo in je možno z dvema, tremi pogodbami večji del teh zadev hitro opraviti. Pri naložbeni opremlitvi pa teh možnosti, da bi neposredno obdelovali končne uporabnike, torej industrijo, ki te izdelke uporablja, nimamo. V ta namen bi rabili dokaj velik štab ljudi, kar bi bilo povezano z neznosnimi stroški. Prisiljeni smo delati z določeni grosisti, ki prodajajo naše in konkurenčno blago in jasno je, da je njihov interes prodati, ne glede na to, od koga je izdelek. Na zunanjih trgih se pojavljamo še z naložbenimi deli in skušamo z gradbenim programom prodreti na zahodni trg. Pri obdelovanju trga in zbiranju informacij je premalo, če dobimo konjunkturalne podatke in podatke o cenah. V posameznih državah so predpisi o varnosti pri uporabi teh strojev — gre vendarle za električni aparat, kjer se lahko marsikaj zgodi — zelo različni, različno

strog. Različni so tudi sistemi, tako da je pri sami električni napetosti prihaja do razlik. Rabimo skratka ogromno tehničnih podatkov, če hočemo konkurirati tujim partnerjem. Jasno pa je na prvem mestu kakovost in pri široki porabi tudi oblika, sama oblika izdelka. Konkurenca na tem področju je grozovita. V zadnjem času ugotavljamo, da se vzhodne države na to področje zelo močno vključujejo. Zdi se mi, da so ubrali sistem izvoza za vsako ceno, kar nam pri dohodku oziroma v cenovni politiki povzroča zelo velike stroške.«

Feri Horvat

Prihodnji: O trženju se bodo oglašili še ostali udeleženci naše ga omizja o načrtovanju, vodenju in trženju v pomurskem gospodarstvu. Vsekakor pa drži spoznanje: tako kot nova tehnologija zahteva nove, fleksibilne in visoko prilagodljive organizacijske strukture, zahteva tudi nov, fleksibilen, visoko prilagodljiv in subtilen način trženja.

BRANKO ŽUNEC
Slike: Jože Šabjan

LETO 1945: ZMAGALI SMO — OHRANITI REVOLUCIJO!

LUDVIK KOLTAJ

Predvojno mladinsko gibanje v Prekmurju

Boljševiška revolucija na Madžarskem leta 1919 je razgibala tudi mladino v Prekmurju. Tako med madžarsko sovjetsko republiko (21. 3.—1. 8. 1919) zaznamo tudi prve akcije tako imenovane komunistične mladine v Prekmurju. Južnoslovanska komunistična frakcija pri Mednarodni socialistični frakciji v Budimpešti je poslala v Prekmurje svoja dva člana, Milana Bašiča in Svetozarja Jankovića, ki sta s pomočjo domačina Štefana Gaborja poskušala ustanoviti organizacijo mladih komunističnih delavcev v Murski Soboti. Na zborovanju 6. julija 1919 se je v takratni soboški kinodvorani zbralo okrog 40 mladih delavcev. Delegat komunistične frakcije iz Budimpešte Milan Bašič je zbranim v svojem govoru orisal pravice in dolžnosti mladih delavcev v okviru nove mladinske organizacije. V okviru te mladinske organizacije je zbiral mladino v Murski Soboti Sobočanec Kučan. S koncem madžarske sovjetske republike je razpadla tudi ta mladinska organizacija. Takrat je imelo Prekmurje zelo malo domače posvetne inteligence in nobenih političnih organizacij. Do leta 1919 Prekmurje tudi ni imelo nobene slovenske osnovne šole. Z združitvijo z Jugoslavijo 12. avgusta 1919. leta je Prekmurje v nacionalnem in gospodarskem pogledu doživelo velik in zgodovinski preobrat, čeprav je še vedno ostalo obrobje obrobja, saj je bil prvi betonski most na Petajncih čez Muro zgrajen in predan namenu šole nekaj tednov pred okupacijo leta 1941. Boljševiška revolucija na Madžarskem (in v Prekmurju) pa je vsem političnim oblastnikom predvojne Jugoslavije rabila kot opravičilo, da so lahko najostreje nastopali proti vsem naprednim gibanjem, ki so se pojavljala.

Za Prekmurje pomeni neprecenljivo pridobitev slovenska gimnazija v Murski Soboti, na kateri se je začel pouk 15. oktobra leta 1919 s tridesetimi dijaki. Toda že leta 1925 je minister za prosveto v Beogradu ukinitil štiri in sedmi razred in začel se je petnajstletni boj za obstoj popolne gimnazije. Na to gimnazijo so v glavnem prihajali tudi profesorji, ki so jih iz političnih razlogov kazensko premeščali v Prekmurje, njihov oseben vpliv pa je pomagal graditi generacije napredno usmerjene mladine v Prekmurju. Poleg tega je imela na mladinsko gibanje v Prekmurju velik vpliv prva generacija v Ljubljani šolanih visokošolcev, ki so bili organizirani v akademskem društvu Zavednost in se tam tudi razločevali. V ospredje stopa Miško Kranjec, ki ima največ zaslug, da Prekmurje razmeroma hitro stopa v slovenstvo in v slovenski kulturni prostor. Poskus organiziranosti revolucionarne mladine v Prekmurju med boljševiško revolucijo je pretrgan do nastopa nove revolucionarne mladine okrog leta 1930, ko se tudi začela razločevanje med klerikalnimi in liberalnimi strujami v javnem življenju pokrajine. Sicer pa mladim ljudem pred vojno takratne oblasti sploh niso omogočale nobenega uveljavljanja v javnosti. Leta 1933 se v Prekmurju pojavijo prva partijska celica, člani pa so bili sami mladi ljudje. Del prekmurske akademске mladine, ki je med študijem v Ljubljani deloval v naprednih akademskih društvih, je uvidel, da ga čakajo v Prekmurju posebne naloge, ki so specifične za to pokrajino, zato so 3. aprila 1934 ustanovili Klub prekmurskih akademikov z nalogo zbrati vse zdrave sile za boj proti nosilec narodnega in gospodarskega zatiranja pokrajine, v boj za splošne koristi prekmurskega ljudstva. Najpomembnejša naloga in akcija kluba je bil brezkompromisni boj za popolno gimnazijo v Murski Soboti. Glasilo prekmurskih visokošolcev in gimnazijcev je bilo Mladi Prekmurec. Prvi letnik je izdal dijaški odtok soboškega Sokola, uredil pa ga je Franc Šebian. Izhajal je ne-

moteno od junija 1936 do konca 1940. Urejali so ga in skrbeli za njegovo izhajanje zlasti Ferdo Godina, Vanek Šiftar, Janko Liška, Rudi Čacinovič, Miroslav Ravbar in Ali Kardoš.

Desetletje pred drugo svetovno vojno pa se je po prekmurskih vaseh, zlasti na Goričkem razvijala tudi kmečka mladina. Ustanavljala so se društva kmečkih fantov in deklet. Ta društva so največje ustanovila in tudi vodili napredni srednješolci in člani Kluba prekmurskih akademikov, predvsem tisti, ki so delali po navodilih prekmurske partijske organizacije. Ferdo Godina, član izvršnega odbora Zveze kmečkih fantov in deklet, ugotavlja, da so društva v desetletju pred vojno osrednje napredno gibanje kmečke mladine, saj drugača na vasi ni bilo. Godina pravi, da je zvezo dejansko vodila partija in da so mladino predvsem povezovali in razgibali s prireditvami na vaseh, kot so dramske predstave, nastopi mladih literatov in podobno. Navaja tudi, da so bili v 8 ali 9 prekmurskih vaseh ustanovljeni društveni odbori. V ravninskih vaseh pa so kot protiutež izstopala klerikalna društva kot fantovski odtoki in Marijine družbe, ki so društva kmečkih fantov in deklet srdito napadala, zato po ravninskih vaseh ta društva tudi niso zaživele. Po dostopnih virih je sklepati, da je bilo prvo DKFD ustanovljeno 28. 8. 1935 v Sebeborcu pod vodstvom akademika Jožeta Podleska. V tem letu nastane tudi društvo v Borejih. Med najaktivnejšimi je bilo društvo v Gornjih Petrovcih, kjer je bila zlasti delovna visokošolka Sida Perš-Podlesek. Ustanavljanje teh društev je bilo pod nenehnimi političnimi in tudi sodnimi pritiski. O delu DKFD je obširneje pisal Štefan Kuhar.

Oblika revolucionarne aktivnosti mladine je bil tudi SKOJ (Savez komunistične omladine Jugoslavije). Le-ta se je pod okriljem ilegalne komunistične partije uveljavil predvsem zadnja leta pred vojno. V Prekmurju začne mladina v tej smeri delovati v letih 1938 in 1939, ni pa zanesljivih podatkov, da je Skoj v Prekmurju, tudi organizacijsko deloval, razen kot aktivnost partije med prekmursko mladino. O njegovem delu v Prekmurju sta pisala Rudi Čacinovič in Janko Liška. Slednji navaja med 75 imeni žrtev fašizma, ki so na spominski plošči sedanje osnovne šole Dane Šumenjak-Miran, tudi 13 skojevcev. Rudi Zrinski navaja, da se skojevci predstavljali napredne revolucionarno mladinsko gibanje, ki se je potrjevalo v akcijah, ne pa v organiziranosti. Skojevci so legalno delovali zlasti v DKFD, sindikatih, ljudskoprosvetni dejavnosti, raznih krožkih in v revolucionarnem delu partije. Po nepopolnih podatkih je delovalo v tej smeri v Prekmurju od 30 do 40 skojevcev. V okviru prekmurske partijske organizacije je za Skoj pred vojno odgovarjal Mirko Bagar, član okrožnega partijskega komiteja, ki je bil od leta 1937 član slovenskega vodstva Skoja in član pokrajinskega komiteja te organizacije za severno Slovenijo. Kot študent medicine v Ljubljani se je doma v glavnem zadrževal le med počitnicami in ni imel posebnih možnosti aktivnega dela. Bagarja je že julija 1941 aretiral okupator. Po njegovi aretaciji je v prekmurskem partijskem okrožju za Skoj odgovarjal Štefan Kuhar-Bojan. Med NOB v Prekmurju sta kot sekretarja te organizacije delovala še Jože Kramar-Juš v letu 1944, za njim pa Joško Talanji-Janez, pozimi 1945. V začetku leta 1945 je bilo v Prekmurju ustanovljenih tudi nekaj skojevskih skupin zlasti po konferenci v Strehovskih gorah decembra 1944, saj so bile skupine, ki so prihajale v Prekmurje kot pomoč okrožja ali pokrajinskih vodstev NOG, tudi odgovorne za razvijanje mladinskega gibanja.

Stanko Polanič, Jože Hajdinjak

drovskih možnosti skušamo uporabljati vse elemente trženja: od izdelka prek cene, distribucije in komuniciranja, seveda glede na značilnosti (možnosti in interese) posameznih tržišč. Pri izvozu mineralne vode se — glede na možnosti — skušamo, pri stekleni embalaži, prilagoditi najnujnejšemu. Prešli smo na tip tako imenovane evrosteklenice, navojni zamašek, ki ga na domačem trgu nimamo, etikete, za katere je značilno, da imajo vse osnovne značilnosti naših trženjskih konstant, od napisa, treh src, porekla, tako da na vseh tržiščih sveta uveljavljamo v bistvu enak dizajn, seveda z nekaterimi nujno potrebnimi prilagoditvami, ki jih zahtevajo predvsem lokalni predpisi. Poskus bolj radikalnega prilaganja s kompletnim izdelkom tujemu tržišču oziroma načrtovanja izdelka za tuje tržišče je projekt uvajanja plastenek — letos ga nameravamo uresničiti — in sicer polnjenje dveh tipov mineralne vode v dve vrsti plastenke: CO₂ negazirana z nizko količino CO₂ in druga, ki bo podobna radenski. Tudi pri brezalkoholnih pijacah imamo načrte, da se pri politiki izdelka bolj prilagodimo tujemu trgu in začnemo s prodorom na tuja tržišča. Pri cenovni politiki poskušaj-

čih, raziskovalnih institucij). Dodati moram — in to je že povezano z naslednjim vprašanjem — da nismo zadovoljni s tem, kar nam nudijo naše institucije, ki bi se morale bolj vključevati tudi v trženje: gospodarske zbornice, diplomatska in konzularna predstavništva in druge. Lahko bi nam hitreje in poceni nudile veliko več informacij o posameznih tržiščih, če bi seveda bile za to usposobljene. Zal jih mnogo ni usposobljenih. V razpravah o organiziranju naše zunanjetrgovinske mreže je naše mnenje, da ni toliko pomembno, kam sodijo predstavništva in kako se imenujejo, ampak je bistveno, kakšne imajo kadre. Bivanje zunaj ne bi smelo biti nagrada za delo v preteklosti, ampak morajo to biti strokovno usposobljeni kadri, sposobni za strokovno delo.»

MURIN MODEL TRŽENJA

Kakšna pae je tržna strategija poslovanja — z elementi raziskav, propagande in trgovine — Mure, nas je zanimalo. Božo Kuharič: »Izhajal bi iz začetnih izhodišč. Namreč, kdor se hoče uveljaviti v mednarodni trgovini in na zahtevnih tržiščih, mora poznati tehnike vodenja in pogajanja in vse kar je povezano z izvozom. Govoril bom na osnovi

Pijane svinje

Raziskovalci z univerze Davis v Kaliforniji so začeli poskus z osmimi svinjami, ki tehtajo 45 kg. Polovica bo dobivala hrano, pomešano z alkoholom, drugo polovico pa bodo kot kontrolno skupino krmili normalno. Namen poskusa je ugotoviti vpliv alkoholizma na človeško prehrano. Svinje imajo poleg tega, da jim alkohol očitno prija, drugače kot druge laboratorijske živali prebavni sistem, ki v marsičem spominja na našega.

KATASTROFE NE BO

Letošnje napovedi astrologov in prerokov širom po svetu se v našem ujemajo: vsi se strinjajo, da se letos ne bo zgodila svetovna katastrofa, da s političnega prizorišča ne bo odšel niti eden od velikih državnikov in da ne bo atentata na papeža. Pravijo še, da ljudem ne bo šlo ne boljše ne slabše kot lani, da se bodo otopleli odnosi med Vzhodom in Zahodom, nekateri gredo celo tako daleč, da prerokujejo sporazum med Moskvo in Washingtonom o jedrski razorožitvi. Leto 1986 bo skratka mirno leto, vendar bodo Zemljo pretresale naravne nesreče (ciklon nad Indijo, potresi in vulkanski izbruhi na Pacifiku in hušji potres na Japonskem) in gospodarska kriza. Po videnju Japonca Tena Džua bo svetovno gospodarstvo zajela najhujša gospodarska kriza v zadnjih 45 letih, najhujše pa bo po njegovem mnenju zadela ZDA, s čimer se ne strinja Francoz Rambert, ki meni, da bo najbolj prizadela Japonsko.

Indijski astrolog svetovnega slovesa Šankutala Devi napoveduje 365 dni miru in napredka, izključuje sleherno možnost jedrskega spopada med vesilama in se strinja z Italijanom Barbanelom, ki trdi, da bosta Reagan in Gorbačov sestavila besedilo sporazuma o razorožitvi. Rusi in Američani bodo črno na belem podpisali mirovni sporazum in svet si bo končno oddahnil. Istih misli je tudi Francois-Charles Rambert, ki mu pravijo »Mozart jasnovidnosti«, le da bo po njegovih videnjih letošnje leto leto stagnacije in ne napredka. Zdravilo za aids bodo odkrili šele leta 1988, pravijo.

Možnosti za življenje v vesolju

Danes vemo, da je vesolje po svoje ogromen laboratorij, poln takih molekul, ki so osnova za živa bitja na Zemlji. Ker so osnovni elementi živih bitij povsod enaki, je možno, da nastaja življenje na drugih planetih na enak način kot na Zemlji.

Možnosti, da obstaja življenje na kakem drugem planetu, je neskončno veliko; saj je samo v naši galaksiji 1,6 milijarde zvezd s planeti, galaksij pa je okoli 100 milijard. Da bi našli planet, ki bi bil popolnoma enak Zemlji, je skoraj nemogoče, ker bi moral biti enako velik, imeti bi moral isto rotacijsko hitrost in isto razdaljo do enako velikega

sonca ter enak nagib osi. Poleg tega obstaja teorija, da se razvoj ne more ponavljati. Torej bi bil na planetu z enakimi pogoji kot na Zemlji razvoj malo drugačen. Živali in rastline bi se razlikovale od teh na Zemlji. Inteligentna bitja na teh planetih bi lahko bila podobna delfinom, netopirjem ali hobotnicam; lahko tudi ljudem podobna bitja z vrečami, kot jih imajo kenguriji. Skratka, prednost bi imelo bitje, ki po svoji zgradbi in po svojih zmožljivostih najbolj ustreza pogojem na planetu. Sprememba ene same lastnosti planeta, na primer velikosti, lahko povzroči popolnoma drugačna razmerja na njem.

Na manjšem planetu bi bila gravitacija manjša in posledica bi bila visoke in ozke rastline in živali. S pomočjo domišljije si lahko predstavljamo tak planet, naseljen z živalmi, podobnimi žirafam, le z dvakrat daljšim vratom. Drevesa bi rasla najmanj 170 metrov visoko. Na večjem planetu bi povečana privlačnost učinkovala nasprotno: živali bi bile široke in nizke, z močnimi okončinami in debelimi vratovi. Torej lahko z malo domišljije in znanja ugotovljamo, kakšna bitja bi lahko obstajala na drugih planetih. Kaj se ve, morda je prav to glavna naloga vesolja, da ustvarja življenje?

V Nemčiji in na Češkoslovaškem živi posebna vrsta bolhe, ki se razmnožuje samo v papirnatih podetavkih za pivo.

x x x

Če bi vse hrenovke, ki jih Američani pojedjo v enem samem letu, staknili v eno samo, bi bila dolga, da bi segala od Zemlje do Lune, nazaj in še enkrat do Lune.

drugje smo prebrali

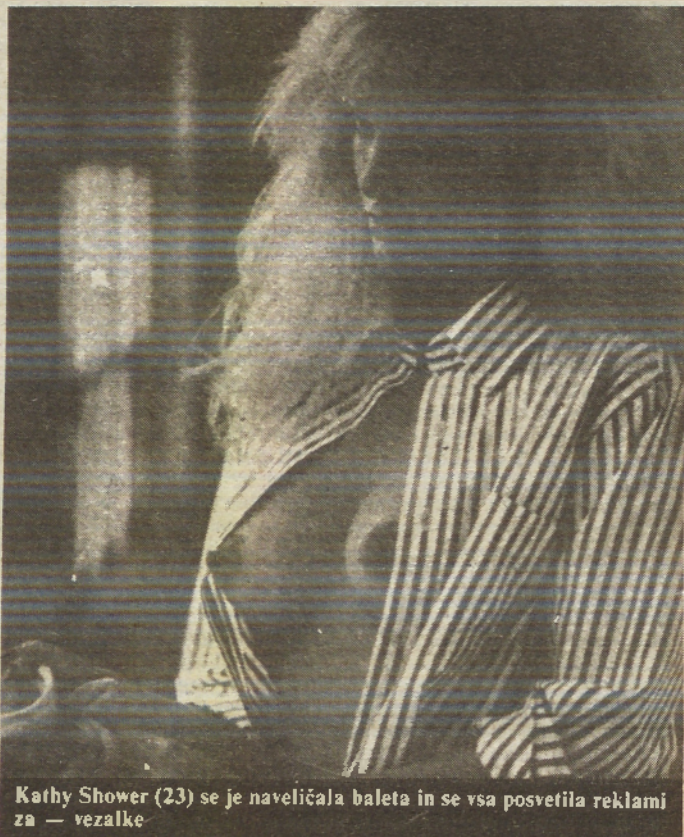
Eskimi poznajo dvajset vrst snega, zato imajo zanj tudi dvajset besed.

x x x

Angleški agronom Charlie Roberts je leta 1974 vzgojil paradižnik, ki je tehtal 2560 gramov.

ŠE EN SIS?

— Pomisli, Zoli je zadnjič predlagal, da naj bi v občini ustanovili še eno samoupravno interesno skupnost.
— In kakšno ime bi ji dali?
— SIS za borbo proti nesmiselnemu zapravljanju časa na mnogih pozno, hitro in slabo pripravljenih sestankih...

Kathy Shower (23) se je naveličala baleta in se vsa posvetila reklamni za — vezalke

Kitajski jedilnik

Kam gredo mravlje, ki jim je usoda namenila, da žive in se plode na severozahodu Kitajske, ve le malokdo. Iz dobro obveščenih virov se je izvedelo, da jih določena količina konča v želodcih obiskovalcev posebne restavracije v Pekingu, ki so jo nazvali z malce dolgim, a pomenljivim imenom Restavracija dolgega življenja. Tu gostom strežejo z nadvse eksotičnimi jedmi, na menuju pa so seveda tudi prejšje omenjene mravlje. Menda uspešno preganjajo artritis. Strežejo jih očvrtele s sezamovimi semeni. Kakorkoli že, ime restavracije se naša na mravlje.

KAKO UJETI RAZGRAJAČE

Nasilje na nogometnih stadionih ne poneha. Tudi po tragičnih dogodkih na bruseljskem stadionu se huliganstvo navijačev noče unesti. Tudi v naših časopisih smo pred dnevi lahko prebrali o pretečih navijačih dveh londonskih klubov, o opustošenju, ki so ga navijači naredili v bližnji blagovnici, brali smo lahko celo o

divjanju navijačev in nogometnih fanatikov na Češkoslovaškem, povsem mirni tudi naši stadioni niso. Skratka, obnogoletne strasti so močne.

Razumljivo je, da so na Otoku, kjer je med nogometnimi navijači največ nasilnežev, začeli iskati načine, kako bi preprečili

nasilje. K temu jih sili tudi to, da se mirni ljubitelji nogometa ogibajo tekem, da bi pač ne odnesli razbite glave. Blagajne pa so zaradi tega občutno bolj prazne.

Na nekaj stadionih so se vprašanja lotili z zaprtim tv sistemom, ki je povezan s pisalniki. Televizijske kamere nadzorujejo občinstvo in v primeru, da pride do neredov, se usmerijo na izgretnike, tiskalniki pa natisnejo njihove slike. Tako imajo policaji v rokah dokumente, na osnovi katerih izgretnike takoj poberejo, jih prestržejo na izhodih po končani tekmi, lahko pa jih zasledijo tudi kasneje. Skratka, razgrajanje in nasilnež se ne more več varno potuhiniti in skriti v množici ter ostati anonimen.

Slišati pa je že tudi zaskrbljene glasove o možni drugačni uporabi takšnega nadzora, ki lahko postane orodje v rokah policije in države pri krnjenju osebne svobode.

Pa se vendarle zgodi...

Na zagrebški tržnici dobite tudi pršut iz medvedjega mesa. In veste po čem je kilogram? Niti sanja se vam ne — 950.000 dinarjev (petindevetdeset starih milijonov!). Potem tisti ženski krzneni plašč, ki jih v Splitu prodajajo po sto starih milijonov niti niso tako dragi.

Leta 791 je prišel pesnik Salm el Khasir v palačo bagdadskega kalifa in zdeklamiral pesem za rojstni dan kalifovega sinčka. Kalifu je bila pesem tako močno všeč, da je podaril pesniku toliko biserov, kolikor jih je lahko spravil v usta.

KJE SO ŽRTVE REŽIMA?

V obdobju od leta 1976 do 1981 je argentinski vojaški režim pomoril najmanj 10.000 ljudi. Nekaterim umorjenim žrtvam pa niso vzeli le življenja, marveč tu-

di potomstvo. Ukradli so jim otroke in jih kot nekakšne »nagrade« dodeljevali režimu zvestim zakoncem, ki sami niso mogli imeti otrok. Po demokratični

odjugi in ponovni vzpostavitvi demokracije v Argentini se je osnovala posebna organizacija, podobna tisti, v okviru katere matere iščejo svoje izgubljene (umorjene?) sinove, in sicer so dedki in babice ustanovili organizacijo Stari starši s trga Mayo. Po njihovih podatkih iščejo 180 ukradenih otrok.

Toda naloga ni lahka. Marsikatera babica ali dedek sploh nista videla vnuka. Mater so nosečo odvlekli v zapor, tam je rodila in potem izginila, o otroku pa tudi ne duha ne sluha. Precej otrok so ukradli iz družin, ko so bili še tako majhni, da v njih ni ostal noben spomin na starše in ne vedo, kam spadajo, čigavi so. Večina otrok nima več živih staršev.

Bili so primeri, ko so stari starši zasledili svoje vnuke, vendar so sodišča le stežka dosodila otroka nazaj in okrilje prave rodbine, ker je težko dokazati krvno sorodstvo. In prav njim je prišlo čisto na pomoč sodobna metoda prepoznavanja sorodstva, ki so jo razvili v razvitem svetu. Po tej metodi ugotavljajo podobnost genskih kombinacij v beljakovinah, ki v krvi spodbujajo imunski odziv. Metoda je 99,9-odstotno zanesljiva.

Stari starši, ki otrok še niso našli in se boje, da bodo prej pomrli, kot naši svoje izgubljene in odvzete potomce, so dali svojo kri v pregled, vzorec pa dali za beleženje. Tako bodo otroci tudi čez več let lahko ugotovili, iz katere rodbine so.

Umetni dež proti suši

Brazilski znanstveniki iščejo možnost, da bi z umetnim dežjem priskrbeli vodo najbolj suhim območjem države. Nenehno primanjkuje vode v četrtem največjem mestu Sao Paulu, tako da porabo najstrože nadzorujejo. Vsak tretji dan je brez nje en del 14-milijonskega mesta, bolnišnicam, domovom za ostarele in otroškim ustanovam pa jo vozijo s cisternami. V južni Braziliji ni deževalo že pol leta.

Huda zima in vroče poletje?

Znani beograjski napovedovalec vremena Boris Koljčički je že pred nekaj meseci dejal, da bo letošnja zima huda, začela pa se bo šele v januarju. Zanimivo pri tem je, da nadvse podobno napovedujejo vreme za letošnja prva dva meseca tudi tuji »dolgoročni napovedovalci vremena«. Ker so se vsi ti tudi lani oglašali v podobnem času in se niso dosti zmotili, lahko morda sklepamo, da bo tudi tokrat tako.

Boris Koljčički, ki sedaj že nekaj časa živi v Splitu, vendar vreme še vedno napoveduje za Beograd (od tam dobiva od svojega sodelavca potrebne podatke) nam zagotavlja, da bo letošnja zima huda, da bo kar škripalo od mraza. Hladen pa naj ne bi bil samo januar, ampak še tudi naslednji mesec februar. In v vsem tem času naj bi se temperature spuščale vsaj do minus 15 stopinj Celzija. Obenem pa še napoveduje, da posebne količine padavin ne smemo pričakovati. In na kratko še, kaj meni za naslednje mesece: marec in april naj bi bila hladna in mokra, obilo dežja pa bo tudi v maju in juniju, medtem ko bo poletje lepo in vroče.

Direktor bochumske astronomske opazovalnice (NRZN) prof. Heinz Kaminški se poleg svoje »osnovne zadolžitve«, se pravi astronomije, že nekaj let uspešno ukvarja tudi z vremenom. Za letošnje zimo pravi, da bo

Leva, desna, ena, dva... Tako je fotoreporter kanadskega dnevnika Ottawa Citizen ujel v objektiv petletnega otroka, ki se je pošalil iz strumno stoječega gardista.

Debeli živijo dlje

Dolgo so mislili, da povzročajo odvečna teža večje težave s srcem in da je smrtnost pri debelih ljudeh večja kot pri tistih z normalno težo. Veliko raziskav pa sedaj kaže, da je ravno nasprotno. Kot pravi Paul Ernberger z univerze Cornell v ZDA, so posamezne populacijske študije pokazale, da je med suhimi ljudmi zaradi težav s srcem večja smrtnost.

za vsakogar nekaj

Peteršilj koristen za zdravje

Nekatere dobre stvari so skoraj neopazne — kot vejica peteršilja, s katero okrasimo jed. Večina ljudi meni, da je peteršilj zelišče, ki ga v kuhinji uporabljamo zgolj kot dišavnico ali za dekoracijo. Le malo pa jih ve, da je to tako živo zeleno zelišče pravo skladišče železa in vitamina C, vsebuje pa tudi toliko vitamina A, da le glede na

težo med najmočnejšimi viri tega vitamina. Peteršilj pa ni dragocen samo zaradi omenjenih prehrabnih lastnosti. Že pogled na vejico peteršilja, položeno na krožnik poleg živila, ki smo se ga morda že naveličali, pogosto spodbudi tek, to pa pomeni, da se začne izločati želodčni sokovi, ki spodbujajo prebavo. Ne smemo tudi po-

zabiti, da so mnoge jedi, juhe, omake, solate veliko okusnejše, če jih potresemo z listi peteršilja ali drobno sesekljanim peteršiljem. Velika prednost peteršilja je v tem, da je odporen in prilagodljiv. Zato raste skoraj v vseh vrstah prsti in skoraj v vseh podnebnih. Prav tako si ni težko pripraviti zaloge peteršilja za zimske mesece. Nekateri ga sušijo na zraku, drugi v pečici. Če pa bi radi tudi pozimi imeli pri roki svež peteršilj, potem pravočasno posadite nekaj korenin z vejicami vred v lonec ali zabojček, ki ju še pred prvo zmrzaljo prinesete v stanovanje in ju postavite blizu sončnega okna. Na pomlad lahko peteršilj posadite nazaj na vrt. Zdravje

MAJHEN OBROK — VELIKO PRESENEČENJE

JAJCA V KRUHKU

Kruhke razpolovite, izdolbite mehki del in jih namočite z mešanim jajcem, mlekom in vegeto. Po kratkem namakanju kruh poberite in popražite na olju vsako polovico posebej. Popečene kruhke naložite v plitvo neprogorno posodo in v vsako polovico vložite približno 20 g šunke in jajce. Jajce pokapajte s kislom smetano in pecite v pečici. Ponudite vroče kot manjši obrok, toplo predjed ali glavno jed s kakšno prikuho. Čas priprave 30 minut. Za omenjeno jed potrebujete: 4 kruhke, 9 jajc, 150 g šunke, 2 dl mleka, 1 dl olja, kislota smetana.

KMETOVALEC IN POL

- Veliko kmetijo imaš.
- Ja, mi delamo, ustvarjamo...
- Kdo je tisti MI? Ti si vedno praznično obličen, povsod si »nalečen«, tečen pa tako, da bi se že moja Aranka umaknila...

V teh slišite, da se ljudje pritožujejo, da jih zebe v noge. V noge zebe tudi takrat, kadar ste v toplo zakurjeni sobi, ko vam je sicer toplo, a v noge vas kljub temu zebe. Znano je: če je človeku toplo v noge, mu je toplo tudi v telo. Mehanizem krvnega obtoka je tak, da se zaradi nog ohlaja vse telo in tedaj je človek dovzet-

nejši za razne okužbe, ki jih povzročajo virusi. Nahod je že ena od njih.

Kaj lahko ukrenete, če imate nenehno mrzle noge? Najprej razmislite, kakšno obutev nosite. So vaši čevlji dovolj prostorni ali pa vam stiskajo prste tako močno, da jih komaj premaknete. Poglejte, iz kakšnega materiala so izdelani podplati in vrhnji del. Nepodloženi športni čevlji bi morali biti za številko večji, da bi vanje lahko obuli še nogavice.

Zdravje

Kako pregnati hlad iz nog?

NEGA OBRAZA

Koža potrebuje vitamine, beljakovine, rudninske snovi in predvsem vodo. Vse to ji lahko zagotovimo s hrano, a tudi po zunanji poti — z lepotnimi maskami. Ena izmed takšnih mask je iz glavnate solate. Solata osveži in sprosti kožo, s tem ji vrne tudi tonus. Priporočljiva je za vse, ki imajo suho kožo, ter za tiste, ki veliko časa prebijejo v prostorih s centralno kurjavo ali prezračevalnimi napravami. Poleti dobro dene po sončenju.

Priprava: nekaj listov zelo sveže solate zmehčate s kuhanjem v

Noge bi morali vsak dan masirati, na suho ali v kopeli. Takšna masaža spodbuja kroženje krvi in prija tudi splošnemu občutku. Tudi učinek kopeli je dober, tako mrzle kot tople kopeli. V vodo pa moramo dodati nekaj različnih zeliščnih dodatkov. K sreči je precej možnosti za to, da pospešimo kroženje krvi v nogah. Poiščite tisto, ki vam najbolj ustreza, pa se boste znebili mrzlega občutka v stopalih.

Zdravje

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

VKLJUČEVANJE MLADIH V VOJAŠKE ŠOLE

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je razpisal natečaj za sprejem kandidatov za učence splošnih srednjih vojaških šol, gojence srednjih vojaških šol rodov in služb ter učence šol za strokovne delavce v vojaških poklicih v letu 1986. Vpis je možen v naslednje srednje vojaške šole v prvi, drugi in tretji razred: Letalska splošna srednja vojaška šola Maršal Tito v Mostarju, Splošna srednja vojaška šola Bratstvo-enotnost v Beogradu, Splošna srednja vojaška šola Ivo Lola Ribar v Zagrebu, Splošna srednja vojaška šola Franc Rozman Stane v Ljubljani (samo za kandidate iz Slovenije), Srednja vojaška šola kopenske vojske v Sarajevu, Tehniška srednja vojaška šola kopenske vojske v Zagrebu, Srednja vojaška šola vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu, Mornariška tehniška srednja vojaška šola v Splitu, Intendantska srednja vojaška šola v Sarajevu, Sanitetna srednja vojaška šola v Novem Sadu, Glasbena srednja vojaška šola v Beogradu, Tehniška šola vojaških usmeritev v Zagrebu, in Vojaška šola za strokovne delavce vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu. Možnosti vključevanja mladih v vojaške šole najrazličnejših smeri je torej zelo veliko.

razred rojeni leta 1970 ali kasneje, da so kandidati za vpis v drugi razred rojeni leta 1969 ali kasneje in da so kandidati za vpis v tretji razred rojeni 1968 ali kasneje. Poleg tega morajo kandidati, ki obiskujejo 8. razred osnovne šole, prvi ali drugi razred šole srednjega usmerjenega izobraževanja, končati šolanje najmanj z dobrim uspehom ter imeti najmanj dobro oceno iz fizike, kemije in matematike, kandidati za Glasbena srednja vojaška šola pa še glasbeni posluš, spomin in smisel za ritem. Šolanje se začne prvega septembra 1986 in traja štiri, tri ali dve leti, odvisno od tega v kateri razred se vpisujejo. Dekleta lahko kandidirajo za šolanje v Vojaški šoli za strokovne delavce vojnega letalstva in protizračne obrambe v Rajlovcu za poklice: letalski elektromehaničar, letalski mehanik za instrumente, letalski radiomehanik, mehanik za radar-sko-računalniško opremo, gumar-plastičar, optik, laborant za pogonska goriva in radiomehanik za zemeljska radionavigacijska sredstva. Razpis je odprt do konca marca, za šolo za strokovne delavce vojaško-tehniških poklicev v Zagrebu pa do prvega junija 1986. V času šolanja imajo učenci in gojenci pravico do stanovanja, hrane, oblačil, šolskega pribora, učbenikov, zdravstvenega varstva in denarnega nadomestila. Po končanem šolanju pa je zagotovljena služba. Kandidati, ki se želijo javiti na razpis, naj se zglasijo pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo v občini, kjer dobijo vsa pojasnila. Feri Maučec

Kandidati morajo izpolnjevati splošne in posebne pogoje. Splošni pogoji so, da so zdravi in sposobni, kar ugotovi pristojna vojaška zdravniška komisija. Posebni pogoji pa so: da so kandidati za vpis v prvi

POTEM PA KANŽARJA PREDLAGAJTE

Pred zborom volilcev, tam nekje v povojnih časih, je občinski aktivist napel ušesa. Pred seantankom se vsaj deloma občutil temperatura in razpoloženje. Takrat je šlo za to, kdo bo odbornik. Gorčanci so bili precej glasni in aktivist je bil posebno pozoren takrat, ko se govorilo o KANŽARJU. Pristopil je in sugestivno dejal: »Toliko govorite o KANŽARJU, potem pa KANŽARJA predlagajte.« (Ni vedel, da so se pogovarjali o merjascu, ki mu KANŽAR pravi jo...)

NAPAČEN NASLOV

— Gospod doktor, v ambulanti je takšen naval, da sem se navellčal čakanja. Vi mi pomagajte.

— Če se bo le dalo. Stopite tja do tajnice, da bo vse za beležila, položiti boste morali tri stare milijone akontacije, potem pa bom skušal narediti kar se le da.

— Ampak mene v križu tako zbada, da...

— Potem pa ste se obrnili na napačen naslov. Jaz sem doktor prava.

SESTAVLJENIK	STAREJŠA VRSTA	DELAVEC Z VARNIM APARATOM	ČRNSKI POPEVKAR	VTISKI POKLJENI	SUKANEC	POBUDNIK ČESA	GOJENEC ŠOLE ZA MLIČINKE
»ZAŠČITNIK« PROSTITUTKE							
PREPROSTO STRANČE NA PROSTEM							
STAROGRŠKI PRAVIČNI DRŽAVNIK							
GRAFIČNI POSTOPEK					CELJE	AM. FILM. IGRALKA (PATRICIA)	
ALUMINIJ			SOKRATOV TOŽILEC				
STARA DOLŽINSKA MERA			LASTNOST V GENIH		EMIL ADAMIČ	GLADALISCE	FRANC. SLIKAR (ANAGRAM SINGER)
SOLI OČETNE KISLINE							
ROMUNIJA			FR. FILM. IGRALEC (ALAIN) PERZUA				
VLOŽEK ZA SVINČNIK					ROBERT GRAVES	REDKO Ž. IME	
GRŠKI AMORETI							REAMUR
KRAJ S PREBIVALCI							JANKO KERSNIK
VRANIČNI PRISAD PRI ŽIVNI							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: alkohol, objiva, Jupiter, Atar, Ta, Zoran, Am, ale, velblod, aralija, D, Vesel, lord, VI, Ati, Ren, Vičanci.

ANEKDOTE

Francoski pisec Feydeau je nekoč dejal o politikih in poslancih, ki so svetovno vojno preživeli lepo doma: »Čisto prav, da se drža daleč proč od bojišča. Vsi so mladi in ob koncu vojne bodo zdravi kot ribe, da bodo lahko sprožili novo vojno.«

Nekoč so Feydeauja vprašali: »Ste poročeni?«

Odgovoril je:

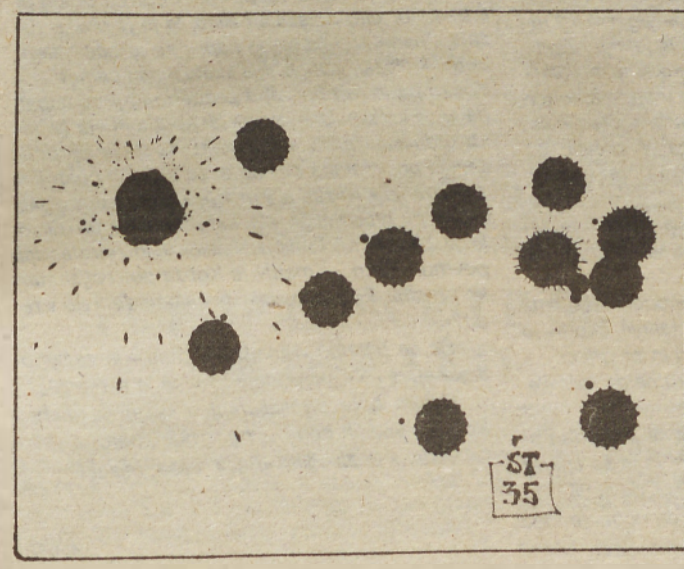
»Malo že... Saj veste, kako to gre: lepega dne jo srečate pri županu in na vprašanje odgovorite, »da, saj poslušam vse polno ljudi.«

»V ljubezni poznamo tri vrste žensk: take, s katerimi se poročimo, take, ki jih ljubimo, in take, ki jih plačujemo. To je prav lahko vedno ista ženska. Najprej ji plačujemo, potem jo ljubimo in slednjič se z njo poročimo.«

Ko je angleški kralj Karel II. nekoč obiskal podeželsko šolo, je opazil, da se učitelj v razredu pred njim ni odkril. Ob odhodu je kralj vprašal učitelja, kaj to pomeni. Učitelj je brez zadrege odgovoril:

»Veličanstvo, otroke že tako težko krotim, če bi pa vedeli, da zanje nisem najvišja oblast, bi moral takoj pobeogniti iz šole!«

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k današnji risbi pošljite do četrta, 23. januarja 1986, na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, Murska Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

- Enajsta zapoved: Ne daj si zavezati oči, ker te bodo žejnega prepejali čez vodo. (Martin Mertük)
- Premalo pameti in zavezane oči nas peljejo na rob... (D. Hari)
- Tak jo je naša Milka zagodla njenemu Južeki. (Bernard Žnuderl)
- Kaj pa mu je? Do pusta je še en mesec. (Milan Sernek)
- Trinajsta plača, kje si? (Stanko Zver)
- Kaj mi pomaga, če najdem poln krožnik, ko pa ima žlico vedno nekdo drug. (Pera Strečkovič)

Nasvidenje, leto!

Silvesterski dan je minil v prazničnih pripravah na novo leto. Vse se mi je zdelo bolj praznično kot druge dni. Še bolj vznemirljiv in slavnosten pa je bil zadnji večer starega leta, ki sem ga preživel ob gledanju televizijskega programa. Kazalci na uri so se leno pomikali naprej, kot bi hoteli čim dlje obdržati staro leto. Končno so le prilezli proti dvanajsti in napočilo je novo leto. Dvigulli smo kozarce in si nazdravili, voščili novo leto in zaželeli vse najboljše v novem letu.

Obšla me je vroča želja, da bi se prav tako pridno učil kot v preteklem letu in dosegel najboljši uspeh, obenem pa si tudi želim, da bi bil priden in pomagal očku in mami pri delu.

V preteklem letu je bilo tudi mnogo nasilja, vojn in drugih nesreč po vsem svetu in mnogo ljudi je izgubilo življenje, zato želim, da bi ljudje živeli v miru in slogi, da ne bi bilo vojn, v katerih trpijo tudi otroci, ki so prikrajšani mladosti in morajo že zelo zgodaj okusiti grozote vojne.

Vem, da so moje želje velike in se ne bodo v celoti izpolnile. Če bo izpolnjen vsaj deček, bo to zame najlepše darilo.

Dominik Kavaš, 5. r.
OŠ VERŽEJ

Prepovedana vožnja

Med počitnicami sem neko jutro čistil traktor ob bližnji vodi. Delo sem opravljal z veseljem. Traktor se je kar bleščal. Premisljeval sem, ali ga zapeljem sam domov. V bližini nisem nikogar videl. Korajžno sem se vsedel in peljal traktor domov. Ko sem zavil na dvorišče, sta se z mopedi pripeljala miličnika. Najprej sta me vprašala, kdo mi je dovolil vzeti traktor. Povedal sem, da sem ga vzel sam. Potem sta me skregala in sem moral povedati svoje in očetovo ime. Nato sta se odpeljala. Jaz pa nisem mogel takoj priti k sebi. Ta dogodek mi bo ostal še dolgo v spominu.

Borut Žižek, 5. b
OŠ Črenšovci

Snežinke

Snežinke bele padajo, padajo na tla, bele, bele snežinke padajo z neba.

Snega nam bodo natrosile, vse hribe pobelile, da se bomo sankali s hriba v doline.

Anita Žugeli, 4. r.
OŠ Odranci

Tiho padajo zvezdice male, zvezdice male, bele snežinke. Z belino prekrijejo travnike, polja, hribe in doline.

Mimo padajo zvezdice male, zvezdice male, drobne snežinke. Vsem otrokom so v veselje, da izpolnijo si želje.

Izza oblakov sonce posije, vse snežinke brž popije. Čez hip že svet zapustijo, drugi pa spet priletijo.

Anita Huič, 6. r.
OŠ Kapela

Starka zima

Prišla je starka Zima, snega je natresla, otrokom pa veselo kima, da radosti jim je prinesla. Kaj pa pičke, drobni črički, lačni in prezbili, žalostno čeblija.

Na pičke ne pozabimo, zrnca jim natrosimo, da spet spomladi bodo veselo čivkali med nami.

Lidija BENKO, 5. a
OŠ CANKOVA

Moja babica bo praznovala

Moja babica bo januarja praznovala 80. rojstni dan. Vsi vnuki in pravnuki ji bomo čestitali. Doma je na kmetiji. Zelo rada dela. Še vedno kuha in dela pri živini. Pozimi nam plete nogavice. Vsi jo imamo zelo radi.

Igor Ketiš
OŠ Videm ob Ščavnici

BIL SEM V SOVJETSKI ZVEZI

Ko sem zvedel, da se bom kot perspektivni član slovenske rokoborske reprezentance udeležil 10-dnevnih priprav v Minsku v Sovjetski zvezi, sem bil presenečen in presrečen hkrati. Časa za pripravo na potovanje je bilo zelo malo. Trener Blažo Davidovski nas je odpeljal na letališče v Beograd, odkoder smo poleteli proti Moskvi. Čeprav sem prvič potoval z letalom, je potovanje v višini 10 km bilo za mene čudovit doživetje. Po poletu, ki je trajal dve in pol uri, smo pristali v Moskvi. Pričakali so nas s specialitetno — ruskim kaviarjem. Imeli smo malo časa za ogled tega vele mesta, zato smo si ogledali Kremelj z Leninovim mavzolejem. Mojo pozornost je najbolj pritegnila menjava častne straže pri Leninskih grobnici. Po ogledu Kremlja smo z vlakom nadaljevali pot proti Minsku, kamor smo prispeli v zgodnjih jutranjih urah.

Po namestitvi v hotelu smo začeli s treningom v veliki dvorani za rokoborce. Priprave so bile naporne, vendar zelo koristne, saj smo se srečali in spoznali s svetovnimi in evropskimi prvaki ter olimpijskimi zmagovalci. Dnevi so hitro minevali, tu in tam je ostalo tudi malo časa za ogled zgodovinskih in kulturnih znamenitosti glavnega mesta Belorusije. Posebno se mi je vtisnil v spomin veličanski spomenik v Hotinu, kjer so fašisti pobili in sežgali na tisoče ruskih rodoljubov.

Vsega lepega je hitro konec in tako so se naše priprave približale h koncu. Sedli smo na vlak in se odpeljali proti Moskvi, od tam pa z JAT-ovim letalom v Beograd. Vrnitev je bila bolj prijetna, saj se je že oglašalo domotožje, bili pa smo zmeraj bližje domu. V Sovjetsko zvezo sem potoval z namenom, da bi si nabral izkušnje in znanje. Oboje pa mi bo pri nadaljnjem ukvarjanju z rokoborbo zelo koristilo. Dolgo časa pa bodo živele v meni spomini na lepo, daljno deželo in njene ljudi. Med njimi sem našel nekaj novih prijateljev. Jezik ni bil nobena ovira, saj nas je družila skupna ljubezen do športa, ki zbljuje narode.

Rade Bačić, 7. c
OŠ Štefan Kuhar-Bojan, Puconci

SODOBNA KMEČKA POVEST

FERI LAINŠČEK

VARIETE LINDAN

»Kdo — kdo?« so staknile glave ženske.

»Vrajaska vendar,« je siknila najmlajša. »in tisti, tisti ...«

»Hopsaš!« je pribila druga.

»Ubožica,« je vzdihnila tretja. »Gotovo ji je zmešal kakšen prašek! Ti babeži so z vsemi mazi-li namazani.«

»Kaj pa mu je hodila pit iz roke, vas vprašam?« se je vzpela najstarejša. »Pred domačimi tanti pa vzdiguje nos, kakor bi se jih držal govejek. Ufff! Prav ji je, namigušit!«

»Kaj pa Vrajoski?« je zajela sapa druga.

»Mislili, da ne ve?« je zašepetala tretja.

»Ve, ve!« so pokimali možje. »Mar bi jim sicer pustili, da mu teptajo travnik?«

»O, plačajo mu,« je oporekal Žtarski, »plačajo mu, da si bo za ta denar novega kupil ...«

»Plačajo,« so planile ženske, »čemu pa potem kokoši kradejo!«

»Saj, saj!« je zmajala najmlajša. »Cestarju je eden na očeh petelina sunil, potlej pa mu je s pištole grozil!«

»S pištolo?« so zabolščali.

»S pištolo,« je odrezala ženska. »Kaj ste pa mislili? Še v kašče nam bodo prihajali na silo!«

In je nastala v gostilni tišina, kakor da se nihče ne spomni prav ničesar pametnega.

»Napodimo jih!« se je razkoračil Katanjski najmlajši.

»Jaz se ne bi mešal!« je dvignil dva prsta upokojeni šolnik, ki je končno prišel do besede. »Na sredo čela te ustrelijo.«

Poskušali so ugovarjati, toda stari Viliem je bil neizpros. »Ne poznate takih!« je žugal. »Jaz sem videl svet, jaz vam! Otroka so razrezali na koščke — česa vse niso storili, samo če se jim je mačka postavila na pot ...«

»Potem jih bodo na vislice!« so grozili. »Potem jih bodo razčetrverili.«

»Ha! Pa ta zakon,« je zamahnil učitelj Viliem. »Dve, tri leta dobiš za to. Jaz vem, jaz poznam zakon. Pa še hrano bodo potem imeli zastoni. Kaj pa je ciganu še drugo pomembno?«

»Pa ste rekli, da so Afrikanarji?« se je sinil Katanjski.

»Afrikanarji — vražji Afrikanarji,« je zakrilil starrec. »Cigani so, da še svoj živi dan ni bilo enakih.«

Možje so planili na silca in žugali, ženske so sklonile glave in se prtajile, kakor da bi bili ravbarji že na vratih. Ves čas se jim je zdelo, da zaveda s cirkusnarji ni na mestu, toda zdaj, ko so jih končno razkrinkali, jih je kar na lepem prijelo, da bi z motikami planili nadnje, a bi se jim le-ti postavili po robu s pištolami, mogoče celo s puškami.

»Sam zlodaj,« se je razhudil točaj. »Kokoši vam kradejo in sadje rabutajo, vi pa nič. Že zdavnaj bi morali poklicati policijo.«

»Ficko naj jo pokliče,« so sklenili. »On je za te stvari.« Konec koncav nam še nihče ni ničesar izmaknil, on pa ima pravico, ker je odbornik.«

Točaj se je posmehnul v dan, a ni rekel ničesar. Vsa ta leta, odkar so ga naključja zanesla v ta kraj, jih je dodobra spoznal. Prav dobro je vedel, katerega lahko opehari za dinar, katerega za dvajset in katerega komajda za pet par. Večjega dobička, kakor za pivo, ki ga je pocuzal, ko je zvečer pometal in pospravil kozarce, pa si tako ni upal nikoli privoščiti.

Da je novica o Nežkinem grehu nenadoma udarila tudi v Vrajosko hišo, torej ni bil noben čudež. Pa tudi naključje ne. Prva jo je od sosedice prinesla žena, a se je Vrajoskemu že ob sami pomisli zatanknilo v mislih, da je ni hotel poslušati do konca. Bežal je pred njo, torej pred ženo in nesrečno mislijo in navsezadnje pred samim seboj. Postopal je po hlevu in skednju, trikrat postoril, kar je bilo treba okoli živine in hiše, se odpravil čez ravnicu in zmeraj znova pozabljal, kam se je pravzaprav namenil. Resda miru ni našel, toda nekaj dni je potem bilo, kakor da ne bi bilo res. V tem strahu in upanju tudi Nežke ni upal zalezovati in najrajši se ji je izmikal. Scela ga je premelelo, ko je potem neki večer v jelševju streljal od hiše neho-te opazil dve postavici. Obstal je, se nato stežka premaknil in oddrsal v kuhinjo.

»Res je!« je trdo rekel ženi in sedel za mizo.

»Že tri dni ti dopovedujem, saj niti k maši več ne upam,« je samo vzdihnila in prisedla.

Dolgo sta molče strelala v mizo, potem je žena iznenada vzrojila: »Saj si ji vendar oče!«

Vrajoskemu je mrgolelo pred očmi — v hipu je pomislil na špirit, na pištolo, na vlačugarsko žensko rit in grožnjo. »Ubil jo bom!« je jeknil. »Zadavil jo bom, kakor bi jo ti morala, ko si jo skotila!« Rohnel je po kuhinji, se zaletaval v stole in lonce s pomijami, ki jih je žena odstavila s štedilnika, kvantal naglas in potihem, da ga je skelelo od ostrih besed in vročice. »Zadavil jo bom, vlačuljo — kuzlo nabodeno.«

»Zacoprali so jo — v hrano so ji nasuli,« je zacementrala žena s tankim glasom. »In ti si jim dal ta prekleti travnik ...«

»Travniki!« je planil Ferek pokonci. »Kaj ima travnik opraviti s to mrdušo?« je zakrilil, čeprav je tudi sam ves čas pomišljal o tem in se grizel.

»Na limanice si jo poslal,« je komajda izdaval, »primojduš da si jo.«

Vrajoski je zamahnil po njej, da se ji je ruta poveznila čez obraz. »Travniki — a?« In je še enkrat švsnil, a se je žena zgrabila k miznici, da je okorno zaplaval po kuhinji. Ko se je ujel na noge, je med vrati zagledal Nežko.

»Z Verico sem bila,« je rekla tiho.

Mati je v dve gubi potihem hlipala. Vrajoski pa je bolščal vanjo in lovil sapo. V mislih je premeleval trenutek, ko je usekal po ženi, videl je, kako ji je glava butnila ob mizo, kako si je potem s krčevito kretajo poskušala naravnati ruto ...

»Kaj se je pripetilo?« je vprašala hčerka.

Nato so minevali dolgi, tesnobni trenutki. Slišati je bilo veliko stensko uro, ki je mršila vzmeti in sprožila kukavico.

»Vlačiš se s tistim ...« je smrknila mati.

Nežka je molčala: vedela je, da v tem trenutku, ki ga je že precej časa slutila, ne bo mogla tajiti.

»S tistim ciganom — otrok nesrečni?« je mati obtoževala, spraševala in se čudila obenem.

Nežka je večkrat naglas ponavljala besede, s katerimi bi ju zdaj morala prepričati, a ta čas, kakor da se jih ne bi prav spomnila. »Dve roki ima in ...« Utihnila je, kajti zmedlo jo je, da so se ji prikrade Kozbine besede.

»Pogovoriti se moramo,« je končno rekel Vrajoski in sedel za mizo. »Ti ljudje so razbojniki — dobro veš, da je tako. Vlačijo se naokoli, poležavajo, se božkajo in kurbajo. Naša hiša pa je bila zmeraj na mestu in tako bo tudi ostala, dokler bom jaz z enim samim mezincem zmogel.« Nato je vstal, segel na kredenco po steklenico in si natočil; kakor da mu je nenadoma odleglo.

»Preveč smo že skrivali obraz zaradi tebe,« je skoraj proseče dodala mati, ki si je ves čas otirala oči.

»Skrivali ste ga zaradi svoje pameti, ne zaradi mene,« je trdo rekla Nežka. »Samo to vama je na duši, kar drugi pravijo.«

Vrajoski je zajel sapo, a ni planil. »Rekel sem, da si se danes slednjič pečala z njim,« je dejal skozi zobe. »Držala boš besedo, pa če te privežem v jasli!«

Naslednje dni niso govorili o tem. Oče in mati sta se držala vsak zase. Nežka pa je bila večidel v sobi. Listala je učbenike, ki so jo spominjali na prekratka gimnazijska leta, sanjarija ob orumeneli reklamni fotografiji varieteja Lindana, na kateri se je v ozadju šopiril Kobza, opravljen v klovna z ustnicami namalanimi na smeh — kdaj pa kdaj se je zastrmela skozi šipo med polja. Sicer ni bilo v njej nobenega dvoma več: ni upala, da bo ostal, še manj je pomišljala, da bi pobegnila z njim, toda dokler je bil tu, ga je hotela ob sebi. Globlje temu čutenju ni mogla. Je bila to zaljubljenost, trmoglavost, ali tudi pomilovanje?

Zvečer je prišla mati že v sami spalni srajci v sobo. Sedla je k njej na posteljo in se poskušala nasmejniti. »Oče ti bo kupil avto,« je zašepetala. »Toliko prihrankov je že ... in kako naj bi jih drugače pametno obrnili?«

Nežka se je le posmehnila.

»Kar je bilo je bilo,« je jela mati. »Z očetom sva se danes o vsem pogovorila.«

Obrnila se je k steni in se pokrila čez glavo.

A je nastopil trenutek, ko ni več vzdržala. Vpela si je lase, se zvečjega preoblekla in stekla izza sadovnjaka. Stara dva je nista opazila, a tudi če bi kateri poklical za njo, se ne bi ozrla. Šele ob Lopoču je zastala in se vsa zadihana ozrla naokoli. Brezdihi puste jesenske pokrajine jo je napolnjeval s čudno tesnovo. Strmela je v visoka nabožna znamenja, ki so štrlela med preobrnjenimi njivami in kopicami še nespravljene koruzišča, se ozirala v strepeča, nema okna raztresenih domačij in nenadoma jo je bilo strah slehernega šuma ali plahuta, ki ga je pričakovala iz šibja ob potoku.

Znova se je pognala po potki, ko je v čevljih začutila mokroto in so se ji usta lepila od suhe sline.

»Kooobza!« je krinila, ko ga je zagledala med avtomobili: »Kobza!« In se mu je pognala v naročje, da sta se komajda obdržala na nogah. Fant jo je nerodno odrinil, a že isti hip tesno privil k sebi.

Na deski med dvema avtomobila sta sedela oče Valen in drobcena zgrbančena starka zavita v preprano, nekoč rumeno in rdeče pleteno odejo. Njune begave, mišje očke so ju otipavale in se smehljale.

»Dober dan,« se je spomnila Nežka. Starca sta strmela, kakor da je ne bi slišala.

»Grega,« jo je čez čas povlekel Kobza, a tedajci je starca zakrilil in zlezel z deske. »Počakaj! Nikamor ne hodi!« je rekel fantu. »Treba jo bo spraviti notri,« je pokazal na starko.

Ženica si je kakor na povelje odgrnila odejo in s tresočo roko poiskala palico, ki jo je doslej držala v naročju. »To je od kapi,« se je oče Valent obrnil k Nežki. »Nogo ji je vzelo ... in pamet ...« Kobza pa jo je prijel pod pazduho in ji pomagal, da se je vzravnila — korak za korakom sta se tako premikala proti avtomobilu. »Zdaj je že boljše,« je prikimal starca. »Zdaj že tudi kaj postori v stanovanju.« Nežka je pristopila, da sta pomagala ženici po stopničkih v dokaj prostorno prikolicu, ki je bila hkrati kuhinja, spalnica in ropotarnica povrhu. »Tako — mati!« je Kobza potrepljal starco po rami, ko sta jo zleknili na pograd. »Bo v redu?«

»Če ne priletijo vrane, bo v redu,« je zažubodrala stara. »Če pa pridejo ...« se je skremžila.

»Potem bom streljal, mati,« se je nasmehnul Kobza. »Vse jih bom — bum, bum, bum!«

»Aaaa!« je zakrilila. »Baaa, baaa, baaa!«

(Dalje)

V smrti junakom življenje ne mine

Ogledali smo si film Kragujevac. Prikazuje grozljive dogodke iz NOB. Bili so časi, ko so si morali kragujevski dečki služiti denar s čiščenjem čevljev na ulici. Nemcem jih niso hoteli očistiti.

Ko je imel sovražnik velike izgube, je sklenil, da postrelji celo mesto Kragujevac. Za enega mrtvega nemškega vojaka so ubili sto naših ljudi, za enega ranjenega pa petdeset. Ljudi so pregnali v velik bunker. Med njimi je bilo tudi osemdeset profesorjev in tristo dijakov. Vsi so zelo pogumno umrli, sovražnikove puške se niso bali.

Vse mesto je izumrlo. Gostilne,

učilnice in druge zgradbe so ostale prazne. Le tu in tam je otožno tikkala stenska ura. Skupina otrok se je skrila med posekana koruzna stebela. A tudi njih so odkrili in jih odvedli na strelišče. Prizanesli niso niti starškom z berglami niti najmlajšemu otroku. Teh dogodkov ne bomo nikoli pozabili. V spomin nanje prirejajo vsako leto Veliko solsko uro v Sumanicah, kjer stoji danes veličasten spomenik.

To je bila junaška smrt za svobodo, a v smrti junakom življenje ne mine ...

Andreja Danč, 8. a
OŠ Bratstvo in enotnost
Prosenjakovci

PRVI SNEG

Zapadel je prvi sneg. Pobelil je hiše, polja, travnike ... Otroci smo zelo veseli. Zunaj se bomo kepali in naredili sneženega moža. Tudi jaz ga bom naredila. Namesto nosu mu bom dala korenček.

za oči bosta dve grudiči premoga, v roko mu bom dala metlo, na glavo pa mu bom posadila lonce.

Sonja Kavaš, 3. a
OŠ Odranci

FOKOVCI

Dokaj živahna 111-letna »starka«

Fokovske slaščičarke, h kateri smo se namenili, žal ni bilo doma. Upamo, da nam bo kdaj drugič obudila spomine na svoja »sladka« leta. Odprta pa so bila vrata bližnje dokaj velike farne piščancev. Najbrž jih je zavreščalo kar vseh 20 tisoč, ko smo se prikradli v njihov bivalni prostor. To je pač nagonski strah pred človekom, čeprav ne vedo, da bodo morali po 45 dneh reje v zakol. Kdo bi si mislil, da je tam tako že dvajset let? Farmo so najprej zgradili za pitanje goveje živine, potem pa, ko se to zadrugi ni več splačalo, so dali prostore v najem in Kranjčevi so začeli v njih rediti piščance. Od leta 1976 pa je lastnik farne spet družbeni sektor, in sicer delovna organizacija Agromerkur iz Murske Sobotice, enemu izmed članov Kranjčeve družine pa so ponudili stalno zaposlitev. Starejša dva sta raje ostala na kmetiji, saj imajo okrog 7 hektarjev obdelovalne zemlje, zato je delavski plašč oblekla hči Zorica, ki je končala poklicno šolo za kmetovalko-gospodinjico v Račičanu. Službo je dobila še ena domačinka, ki pa jo zdaj nadomešča Zoričin mož Stefan, ki je bil pred leti zaposlen kot šofer pri Agromerkurju, potem pa se je odločil, da bo raje ostal in delal na kmetiji. Kadar je potrebno, pa vsi pomagajo tudi na farmi. Ko nalagajo piščance, mora biti celo po 16 delavcev. Zato tedaj priskočijo na pomoč tudi sosede. Za plačilo

Fokovski šolarji so najbolj veseli, kadar ni snega. Tedaj se lahko podijo po šolskem igrišču in ne pogrešajo telovadnice, čeprav si jo v resnici zelo želijo, kakor tudi nove učilnice, da ne bi imeli več dvoizmenkega pouka. (Foto: J. G.)

dobijo s farne gnoj. In tako je najbrž še marsikje drugje.

Pot nas je nato zanesla k fokovskim šolarjem, da bi nam povedali, v kakšnih razmerah delajo, kje vse se uveljavljajo in kaj si želijo, da bi jim prinesel razvoj. Kar veliko so nam povedali, mi pa bomo poskušali izluščiti tisto, kar bi utegnilo zanimati tudi vas.

Poslojpe osnovne šole v Fokovcih je staro že 111 (prav ste prebrali: sto enajst!) let, na prvi pogled pa mu morda ne bi prisodili tako visoke starosti. Takšnih »stark« je le malo v Sloveniji. Za vzgojno-izobraževalno delo imajo na voljo 5 učilnic, od katerih sta dve v prizidku na dvorišču. Pa telovadnica? Za silo so si jo uredili

v malo večjem prostoru in tam potekajo tudi šolske prireditve. Zelo tesno je, kadar se zbere vseh 150 učencev, kolikor jih obiskuje fokovsko osemletko.

Kljub vsemu imajo razvite dokaj pestre dejavnosti. Večina, kot je to tudi na drugih šolah, poteka v okviru pionirske organizacije. Člani dramsko-recitacijskega krožka pripravijo letno po dve igrici in programe za proslave ob raznih priložnostih, zelene straže skrbijo za pitje krmilnice in valilnice ter za okolico šole in lončnice, podmladkarji Rdečega križa pomagajo pri delu starejšim, mladi začetniki obdelujejo šolski vrt in pridelujejo razno zelenjavo, prav tako obdelujejo tudi svojo njivo in se učijo kmetovati; pomagajo gozdnemu gospodarstvu pri pogozdovanju, temeljni zadrugi organizaciji pa pri obiranju ribeza in jabolk. Uredili so tudi šolski vrt in gojijo lončnice. V okviru zadruge pa delujeta tudi pionirska hranilnica, v kateri imajo okrog milijon 800 tisoč privatnevalnih dinarjev, in krožek ročnih del. Aktivni so tudi v šolskem športnem društvu in drugih dejavnostih. Še raje in boljše pa bi delali, če bi imeli večje in lepše prostore. Upajo, da bodo sčasoma prišli tudi oni na vrsto pri zadovoljevanju šolskih potreb v občini.

JOŽE GRAJ

Tu je drugi dom Zorice Žibrik iz Fokovec. V farmi jo čaka 20 tisoč živih bitij — piščancev. (Foto: J. G.)

MALI JANŽEV VRH VSE MANJŠI

ŽRNOVA—globača, izgubljena med griči

Kraju pod Janzevim vrhom in Kapelo so dolgo pravili, skupaj še z nekaterimi majhnimi zaselki, najprej Mali Janzev vrh in so ga tako velikaši in domačini razlikovali od Janzevega vrha. Od leta 1952 pa je zaselek — deset hiš, ki se kot kača vlečejo v tri kilometre dolgi globači od Kobliščaka do Okoslavca — samostojen. Pa ime Žrnova v teh dobrih trest desetletjih vaščanom, maloštevilnim kmetom, sicer pa ljudem neizmerno navezanim na neradodarno zemljo, ni prineslo pravega napredka.

Razen dveh treh večjih tržno usmerjenih kmetov je v Žrnovi še

čutili duh preteklosti, ponekod celo do viničarskih časov. Ena najmanjših vasi v radgonski občini in pravzaprav prevečkrat pozabljena v krajevni skupnosti Kapela tudi v zadnjih desetletjih dobesedno životari. Od desetih hiš so tri prazne, v eni tretjini še ni zasvetila in »prosvetila« elektrika.

»Čeprav je pri nas električna luč zasvetila že leta 1947, kot da vsi predsodki proti novemu, naprednejšemu in lažjemu življenju v vseh glavah še niso izkoreninjeni,« meni Oton Zamuda, Žrnovčan vnet, za lepšo prihodnost kraja in predsednik skupščine krajevne skupnosti Kapela. »Sicer je nekaterim žal, da so vlak

zamudili, drugi pa so še vedno zaverovani v stari način življenja.

Pa to ne gre vedno zameriti. Mi kmetje smo zares že marsikaj prenesli, tudi od agrarne reforme dalje. Najprej obvezna oddaja, potem smo ostali brez delovne sile. Nato prvotno združništvo, potem ponovno prednost družbenemu kmetijstvu, ostala nam je najslabša zemlja (ni čudno, da so hektarski donosi slabši) in še bi lahko našteval. Vinogradniškemu gospodarstvu smo se pridružili, razočarani ko se je to odcepilo od tedanje radenske zadruge, zato smo danes nanj še toliko bolj navezani.

SLABA CESTA — ŠE VEČJA ODREZANOST

Kljub vsemu pa si večina, po zagotovilih Otona Zamude, vendarle želi napredka. V teh zimskih razmerah najbolj občutijo svojo odmaknjenost. Električna ni več »bauk«, razen v enem primeru si želijo priključka tudi drugi, kjer še svetijo s petrolejko.

»Ravno pred kratkim smo na zboru občanov ugotavljali, da se je v vsakem izmed drugih 14 zaselkov v krajevni skupnosti nekaj zgradilo. Le pri nas nismo ničesar vložili in pridobili. Vendarle sem optimist, da se bo tudi pri nas premaknilo,« ne izgublja upanja tovariš Zamuda.

Žrnovčani si zaenkrat želijo le eno — boljšo cesto. Tri kilometre makadamskih lukenj je slaba povezava z drugimi, še posebej pozimi in ob večjih nalivih. Dva kamiona gramoza letno, če pa ima samoupravna komunalna interesna skupnost manj denarja še toliko ne, sta zares premalo, da bi lahko cesto kolikor toliko redno vzdrževali in usposobili. Jim bo kdo prisluhnil?

Franci Klemenčič

V. Paveo

PROSEČKA VAS—POZANOVCI

Čakajo samo še na hišne priključke

V Prosečki vasi in Poznanovcih so se potrudili in vse kaže, da bo nenčakanosti okrog telefonije konec še pred koncem meseca. Doslej so bili v obeh vasih brez telefona, za 35 priključkov pa so morali, tako ali drugače, zagotoviti nad deset milijonov. Največ opravil je bilo pri polaganju več kot kilometer dolgega podzemnega kabla. Glavna dela so končana, zdaj čakajo le na hišne priključke. —j—

POKOPALIŠČE LE ŠE ZA DVE LETI

Pokopališče na Kapeli v občini Gornja Radgona ima vedno manj prostora. Tako kaže, da bo tukaj moč pokopavati še dve leti in pokopališče bo polno. Tod pokopavajo pokojne iz treh krajevnih skupnosti in to iz Kapele, Radenec in Spodnjih Ivanjc. Letno je okrog 60 pogrebov. S tem problemom se v krajevni skupnosti Kapela že dalj časa ubadajo, toda rešitve še niso našli.

Franci Klemenčič

V. Paveo

Poskrbeti za čim manj boleč poseg v okolje

V prihodnje bomo gradili hidroelektrarne na reki Muri. Nekaj argumentov in tudi drugačna mnenja, ker bo gradnja sprejemala podobo Pomurja, smo slišali v nedavnem tv tedniku. Vsaka novogradnja je skrajšen poseg v naravo in okolje. Naravo pa moramo čuvati, ker imamo samo eno.

Pomurje je žitnica Slovenije. To je predvsem kmetijsko območje, prebivalstvo pa v pretežni meri živi iz dohodkov od obdelovanja zemlje. Obstaja upravičena bojazn, da bo nameravana gradnja uničila precej zemlje. Prizadeti bodo krajanji, ki žive ob reki Muri. Tu bi naj dajala v bližnji prihodnosti tako potrebne kilovate električne energije.

Ze sedaj, ko je vse še v načrtih, je potrebno misliti, kako izpeljati gradnjo elektrarn, da to ne bo preveč boleč poseg v naravo. Gradnja elektrarn bo vsekakor spremenila podobo te prelepe pokrajine, ker bodo sčasoma izginile živali, ki so simbol in zaščitni znak pokrajine ob Muri, tudi krajanji se bodo morali deloma preusmeriti, ko bo manj zemlje. V tolažbo ostane dejstvo, da so hidroelektrarne manj nevarne in škodljive od jedrskih elektrarn. Načrtovalcem okolje ne oprostja nepredvidenih napak!

Jože Kaučič

Novo poštno poslojpe

V krajevni skupnosti Spodnji Ivanjci, ki sodi med najmanjše v radgonski občini, si že nekaj let prizadevajo, da bi dobili večje prostore za pošto, saj v sedanjih ni mogoče širiti telefonskega omrežja. Skupaj s krajevnim središčem Negovo imajo le 20 telefonskih priključkov, čeprav bi jih potrebovali vsaj trikrat več.

Ker krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije sedaj gostujejo v gasilskem domu, so se odločili zgraditi lastne prostore. V zgornjem delu stavbe bo pošta, spodnji prostori pa bodo namenjeni potrebam krajevne skupnosti. Desetkrat osem metrov veliko poslojpe bo po predračunu stalo sedem milijonov dinarjev. Gradbena dela opravljajo

v lastni režiji, zato bodo znesek krepko zmanjšali. Krajanji so doslej opravili 540 delovnih ur in veliko prevozov gradbenega materiala ter s tem prispevali svoj delež. Tako so po besedah Alojza Gomzija, predsednika KK SZDL Spodnji Ivanjci, ki v glavnem vodi gradnjo, s prostovoljnimi delom prihranili že več kot 500.000 dinarjev.

Sedaj čakajo na Marlesove montažne elemente, ki jih bodo tudi sami montirali, pomagal jim bo le Marlesov inštruktor. Za elemente in inštruktura so že nakazali 2,37 milijona dinarjev, zato pričakujejo, da jih bodo dobili v kratkem ter jih še pred zimo postavili.

Ludvik Kramberger

FILOVCI

Obnavljajo dom

V Filovcih so že kmalu po osvoboditvi zgradili obsežen vaški dom, v katerem je skoraj dovolj prostora za trgovino z mešanimi blagom, otroški vrtec, gasilce in zbiralnico miteka. Tudi dvorano za prireditve in razne sestanke imajo. Zdaj so sredi zavzete obnove, ki bo stala okrog dva milijona dinarjev, končana pa naj bi bila sredi meseca.

K. Ščavničar

TEŠANOVCI

Še pred pomladjo 50 telefonov

Precej zavlačevanj je, vendar v Tešanovcih upajo, da bodo telefoni zazvonili v 50 domačijah še pred pomladjo. Vsak novi naročnik — sedaj imajo v kraju 32 telefonov — je že odšel po 140 tisoč dinarjev, precej sredstev pa bodo ob prostovoljnem delu in materialu zagotovili s krajevnim samoprispevom.

—js—

Videmčani nadaljujejo kulturno tradicijo

Za Videmčane je značilno, da navdušeno sprejemajo kulturne dobrine, zlasti, če nastopajo domačini. V preteklem letu se je domače kulturno društvo predstavilo s Partljičevim dramo Naj poje čuk, v tej sezoni pa pripravljajo uprizoritev Finžgarjeve drame Razvalina Življenja.

V soboto, 28., in v nedeljo, 29. decembra 1985, so na prireditvi pod naslovom S pesmijo in koledniki v novo leto nastopili pevci videmskega okteta

ter člani dramske sekcije, ki so ob pesmi na svojstven način prikazali koledovanje v preteklosti. Humorist Lančičev Franček pa bo dodal še nova novoletna voščila.

Aktivna je tudi dramska sekcija Gasilskega društva Stara gora, ki vsako leto preseneti z novim dramskim delom.

A.M.

POSEZONSKA RAZPRODAJA

V VSEH POSLOVALNICAH S TEKSTILOM od 20. jan. do 3. feb.

RAZPRODAJA ZAJEMA otroško, žensko in moško konfekcijo pletenine in perilo ter ostanke metrskega blaga

Znižane cene do 40%

TOZD IZBIRA in TOZD PRESKRBA **Potrošnik** MURSKA SOBOTA

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Poledica povzroča preveč težav

Že nekajkrat smo opozorili, da je potrebno v tem zimskem času paziti na megljo in poledico, vse pa kaže, da opozorila še niso zalegla, saj je bilo tudi v minulim tednu največ prometnih nezgod, ki so posledica nepazljivosti na cestah.

7. januarja ob 10.35 se je na lokalni cesti izven naselja Šalovci zgodila prometna nezgoda zaradi vožnje po zasneženi bankini. Voznik tovornega avtomobila s cisterno Jože Kocjančič iz Nemčevca je vozil kurilno olje proti Čepincem. Izven naselja Šalovci se je srečal z osebnim avtomobilom. Zapeljal je na bankino, tovor pa ga je potegnil v 2 metra globok jarek, kjer se je tovornjak prevrnil. Na srečo se kurilno olje ni izlilo, škode pa je vendarle za 500 tisoč dinarjev.

8. januarja ob 14.20 je voznik osebnega avtomobila Milan Simič iz M. Sobote vozil iz Poznanovca proti Bodoncu. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na poledeneli cesti začelo zanašati. Zapeljal je v jarek in se prevrnil. Voznik se je telesno poškodoval, škode pa je za 50 tisoč dinarjev.

12. januarja ob 8.15 je voznik osebnega avtomobila Mihael Borovnik iz Hotinje vasi ustavil v Lomanošah na desni strani cestišča, ker ga je to prosil pešec. Ko je ta sedel v avtomobil, je za njim pripeljala s osebnim avtomobilom Jožica Fras iz Lomanoš. Zaradi neprimerne hitrosti je trčila v Borovnikov avtomobil. Pri nesreči so bili štirje ljudje laže poškodovani, škode pa je za 400 tisoč dinarjev.

Vlom v šolo

6. januarja so bili miličniki v M. Soboti obveščeni, da je neznani storilec vplomil v zdravstveno šolo v Rakičanu. Odprl je nekaj omar, in ker ni ničesar našel, je napravil škode za 300 tisoč dinarjev.

Kdo je ukradel kolesa

9. decembra lani je ŽTP Maribor, postaja M. Sobota, obvestila postajo milice, da je pred nekaj dnevi prispel na postajo vlak, na katerem sta bila tudi dva kombajna Zmaj. Pri pregledu pošiljke so ugotovili, da so zmanjkala kolesa na enem izmed kombajnov. Oškodovana je KZ Panonka. Kje je bila storjena tatvina, raziskujejo.

Prijeli krivolovca

Delavci milice Videm ob Ščavnici so na svojem območju že dalj časa spremljali nezakoniti lov. Med zbiranjem podatkov so opravili hišno preiskavo pri Maksu Mavriču z Negove. Pri njem so našli meso sme in dve malokalibrski puški ter naboje. Lovska družina Negova je bila oškodovana za 120 tisoč dinarjev. Krivolovca so prijavi sodniku za prekrške.

poroke

Evgen SMODIŠ, strojni tehnik, Veščica 3 in Silva RAJNAR, trgovska pomočnica, Murski Črnci 21; Jožef RECEK, delavec, Večeslavci 12 in Cvetka KRAMPERGER, bolniška strežnica, Murska Sobota, Lendavska 59; Jožef VARGA, elektrotehnik, Murska Sobota, Borisa Zihnerla 20 in Simona JAKOVLJEVIČ, gimnazijska maturantka, Titovo Velenje, Cesta 7/5; Stanislav NOVAK, delavec, Bakovci, Cvetna 24 in Zora KRENOS, delavka, Murska Sobota, Juša Kramarja 6; Bojan KUHAR, ekonomski tehnik, Tešanovci 75 in Sabina Erika FUJS, gimnazijska maturantka, Puhonci 14; Rajko HOČEVAR, sofer, Murska Sobota, Ivana Regenta 3 in Silva FICKO, študentka filozofske fakultete, Murska Sobota, Ivana Regenta 3; Geza ŠKALIČ, ekonomski tehnik, Černelavci, Ledavska 10 in Jožica KUZMIČ, konfekcijska tehničarka, Veščica 48; Danilo ŠTELCL, miličnik, Gornja Radgona, Vrečova 2 in Marijana PUŠENJAK, ekonomistka, Zasadi 2; Branko ŠTEVANEC, tiskar, Tropovci 22/b in Tatjana JELENOVEC, medicinska sestra, Rakičan, Cvetkova 48; Stanko BEZNEC, natak, Murska Sobota, Lendavska 25 in Marjana MEKICAR, šivilja, Adrijanci štev. 34; Viljem HORVAT, strojni tehnik, Dokležovje 15 in Milena ŠERUGA, medicinska sestra, Murska Sobota, Zorana Velnarja 8.

ZA GRADNJO KIRURGIJE

Družina Sever, Stročja vas (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Pintariča, Stročja vas) — 3.000.— din; Terezija Eržen in M. Eržen, Murska Sobota (namesto venca pok. Viktorju Cerju) — 5.000.— din; Konferenca sindik. ZGEP Pomurski tisk OOS Tiskarna Murska Sobota (namesto venca za umrlega očeta sodelavca tov. Jože Černela, Beltinci) — 3.000.— din; Sindikat OŠ 17. oktober Beltinci (namesto venca na grob pok. brata Vere Režonja, Melinci 101) — 2.500.— din; OOS Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota (namesto venca za pok. mamu Jožeta Graja iz Murske Sobote) — 4.800.— din; Družina Dominko Beltinci, St. Kovača 9 (namesto venca na grob pok. očeta Mire Ščavničar, Beltinci) — 2.000.— din; Družina Dominko, Beltinci St. Kovača 9a (namesto venca na grob pok. mame Ludvika Horvata, Beltinci) — 2.000.— din; Osnovna organizacija RK Boreci pri Križevcih (namesto cvetja za pok. člana Miroslava Klukovič, Boreci 7) — 500.— din; Julijana Klement, Martjanci (namesto venca za pok. Vilmo Gorčan) — 3.000.— din; MURA DE Petrovci — sodelavci (namesto venca pok. možu Sonje Vrešič iz Dolencec) — 10.600.— din; MURA DE Petrovci — sodelavci (namesto venca pok. očetu Bogomira Zrinski, Moščanci) — 10.000.— din; Ema Polanič, M. Sobota, Cankarjeva 86 (namesto venca za pok. Vincija Pintariča iz Murske Sobote) — 3.500.— din; Elvira Erjavc, Radenci (namesto venca za pok. Antona Jelena, Radenci) — 3.000.— din; Sindikat ZD Gornja Radgona (namesto venca Ivotovi mami) — 4.000.— din; Marija Brunčič Iljaševci 53 (namesto cvetja na grob ob 4. obletnici smrti moža Franca Brunčiča) — 3.000.— din; PZC TOZD ZD Lendava (namesto venca pok. očeta Tomislava dr. Petkoviča, Lendava) — 3.000.— din; TOZD ZD Lendava (namesto venca pok. očeta vilmoša dr. Vassa, Dobrovnik) — 3.000.— din; TOZD ZD Lendava (namesto venca pok. matere Geze Kovača, Lendava) — 3.000.— din; Kolektiv Splošne bolnišnice Murska Sobota (namesto venca za pok. Viktorja Cera, M. Sobota) — 5.000.— din; OOS Tehnostroj Ljutomer (namesto venca na grob pok. Terezije Jokič iz Ljutomer) — 3.000.— din; OOS ZVZ Murska Sobota (namesto venca za pok. Viktorja Cera Murska Sobota) — 5.000.— din; Potrošnik OOS Merkur Murska Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Mirka Titana, Krog) — 2.000.— din; Delavci TOZD Pomurske lekarne Murska Sobota (namesto venca na grob pok. tašče mr. Gizele Šiftar, Murska Sobota) — 4.500.— din; OK ZSMS MPZ Murska Sobota (namesto venca Heleninemu očetu) — 1.000.— din; MURA TOZD Ženska oblačila 332 brigada Murska Sobota (namesto venca na grob pok. mame Stanka Železna iz Sodišincec) — 3.100.— din.

BOLNIKI, POZOR!

HERMELIKA — NARAVNO ZDRAVILO spet v zalogi!

Spet se oglašam v VESTNIKU, kakor vsako pomlad, poletje, jesen in zimo. Že 23 let predelujem zdravilno zelišče — hermeličko (Sedum maximum) v tinkturo, s katero uspešno in učinkovito zdravim bolnike z naslednjimi boleznimi: revmatizem (sklepni, živčni, mišični), išias, oteklina nog, čir na želodcu in dvanajsterniku in druga notranja vnetja, vnetja mehurja, ledvic in jeter, opekline, posledice udarcev, slaba prebava, gastritis, želodčni in črevesni katar, tudi krčne žile — odprte, stare po več deset let in sveže — trombozo, arteriosklerozo, glavobol, sinuse, ekceme; vrne vam tek — suhi bolniki se zredijo, uravnava želodčno kislino na normalno, zdravi ozeblino in vse vrste oteklina, hemoroide, tumorje na maternici, beli tok, otrdline na dojkah, razne podkožne tumorje in še veliko drugih bolezni.

Iskreno vam priporočam, zdravite se s tem preparatom! V Celju, Mariboru, Murski Soboti, Ljubljani in drugod po Sloveniji me že dobro poznajo. Mnogi bolniki, ki so se zdravili s hermeličko, predelano po mojem postopku, so ozdraveli, o čemer ste pred leti lahko brali v različnih slovenskih časopisih. Prav tako so bile objavljene izjave bolnikov o uspešnem zdravljenju.

Če se želite tudi vi zdraviti z mojim naravnim zdravilom, mi TAKOJ pišite in na kratko opišite svojo bolezen.

HERMELIČKO (tinktura) BOM DOSTAVIL V CELJE, MARIBOR IN MURSKO SOBOTO po 15. februarju 1986. O točnem kraju, datumu in uri izdaje zdravila vas bom pravočasno pisno obvestil. Pri prevzemu zdravila dobite tudi tiskano navodilo za uporabo v slovenskem in srbohrvaškem jeziku. O vsem, kar vas bo še zanimalo se bomo ustno pogovorili.

Zdravljenje z mojo zdravilno hermeličko vam priporočam, ker se boste sorazmerno poceni, enostavno in hitro pozdravili.

Pišite na naslov: PREDELAVA ZDRAVILNIH ZELIŠČ, HERMINA IN STIPE PIVČEVIČ, Glinškova ploščad 8, 61113 LJUBLJANA BEŽIGRAD.

Opomba: Moje zdravilo hermeličko lahko dobite pri meni v Ljubljani na gornjem naslovu (prvo nadstropje, stanovanje 10). Moj telefon je: (061) 348-170.

PETROL — TOZD TRGOVINA MARIBOR, PE NA DROBNO — SEKTOR MURSKA SOBOTA, Alija Karđoša 1

Komisija za delovna razmerja ponovno

OBJAVLJA

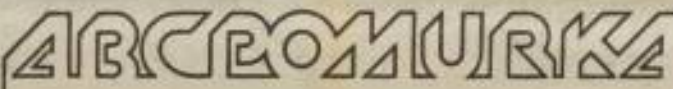
PROSTA DELA IN NALOGE POSLOVODJE NA BENCINSKEM SERVISU DOBROVNIK

Pogoj:

- VKV trgovski poslovodja,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- aktivno obvladanje madžarskega jezika,
- odsluženi vojaški rok.

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na gornji naslov. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

KMETIJSKA ZADRUGA LJUTOMER - KRIŽEVCI o. sol. o. Križevci pri Ljutomeru

JAVNA DRAŽBA

V nedeljo, 26. 1. 1986, ob 9. uri bo na poslovni enoti Kmetijske zadruge v Veržeju prodaja naslednjih osnovnih sredstev:

1. Osebeni avto RENAULT 4 izklicna cena 100.000.— din
2. Osebeni avto RENAULT 4 nevozen, izklicna cena 50.000.— din
3. Avto ZASTAVA kombi 750, izklicna cena 100.000.— din
4. Rabljeni motor za TAM T 75, izklicna cena 100.000.— din

Osnovna sredstva za prodajo si lahko interese ogladajo uro pred pričetkom dražbe.

Pred dražbo morajo plačati 10-odstotno varščino. Kupec mora plačati izdraženo ceno ob prevzemu osnovnega sredstva in hkrati poravnati predpisani davek.

Pomurski zdravstveni center, tozdz Zavod za socialno medicino in higieno M. Sobota razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

predsednika KPO

za dobo 4 let.

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo medicinske, biološke, veterinarske, kemijske, ekonomske, pravne in politološke smeri,
- da imajo 5 let delovnih izkušenj in organizacijske sposobnosti.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 20 dneh po objavi na naslov: PZC, tozdz Zavod za socialno medicino in higieno M. Sobota, Arh. Novaka 2b »za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

OSNOVNA ŠOLA KUZMA razpisuje prosta dela in naloge

— UČITELJA KEMJE—BIOLOGIJE, PRU ali P, ki bo dopolnjeval delovno obvezo s poučevanjem tehnične vzgoje, za nedoločen čas od 10. februarja 1986 naprej.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite na gornji naslov v 8 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po končanem razpisnem roku.

CENTER ZA SOCIALNO DELO LJUTOMER SLAVKA OSTERCA 14

RAZPISNA KOMISIJA NA PODLAGI 73. ČLENA STATUTA CENTRA

RAZPISUJE

DELA IN NALOGE

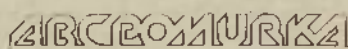
INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — VODJA CENTRA

Razpisni pogoji:

- da ima visoko izobrazbo ustrezne stroke in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na samostojnih delih in nalogah ali
- da ima višje izobrazbo ustrezne stroke in najmanj 5 let delovnih izkušenj na samostojnih delih in nalogah,
- da ima družbenopolitične in moralno-etične vrline,
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Razpisni pogoji so v skladu z 71. členom Statuta Centra.

Prijave z dokazili in kratke življenjepis z navedbami o dosedanjem delu naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Center za socialno delo Ljutomer, Slavka Osterca 14, z oznako »razpisna komisija«.

VELETRGOVINA

Potrošnik

N. SOL. O.

TOPRESKRBA MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2

ABC Pomurka, Veletrgovina Potrošnik, n. sol. o., tozdz Preskrba, n. sol. o., Murska Sobota, na podlagi sklepa delavskega sveta 26. 12. 1985 RAZPISUJE naslednja dela in naloge:

poslovodja poslovne enote Grad 12

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- srednja izobrazba komercialne ali poslovodske smeri, oziroma VK delavec trgovske ali druge ustrezne smeri, oziroma KV delavec trgovske ali druge ustrezne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Veletrgovina Potrošnik, tozdz Preskrba, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 2.

ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

za potrebe OE M. Sobota

prosta dela in naloge

VODENJE ODDDELKA SREDSTEV IN KREDITNE BILANCE

Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:

- visoko šolo ekonomske ali druge ustrezne smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas z 2-mesečno poskusno dobo.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: LB Pomurska banka Murska Sobota, Trg zmage 7.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri 45 dni po objavi.

Na podlagi 70. čl. Statuta Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji

razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota

OBJAVLJA

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. Vodenje skupine ocene

2. Opravljanje posameznih nalog ocene — 2 delavca

Pogoji:

- pod 1: imeti mora visoko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ter izpit iz vodenja kontrolnega postopka;
- pod 2: imeti mora visoko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj ter izpit iz vodenja kontrolnega postopka.

Mandat za opravljanje razpisanih nalog je 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, Titova 2, 8 dni po objavi.

Kandidate, ki se bodo prijavi za opravljanje razpisanih nalog, bomo obvestili o izbiri v 30. dneh po izteku prijavnega roka.

tovarna perila in konfekcije pik maribor

n. sol. o.

TOZD PERILO — TOZD VEZENINA — TOZD Športna in lahka konfekcija Lenart — TOZD Ženska konfekcija Okus Radije ob Dravi

Odbor za kadre PIK, tozdz Športna in lahka konfekcija Lenart oglašuje naslednja prosta dela in naloge:

— strojne šivilje — več delavcev

(KV ali priučena šivilja)

Pisne vloge pošljite v roku 8 dni od dneva objave v kadrovsko službo tozda Lenart. O izbiri bodo kandidati obveščeni v zakonskem roku.

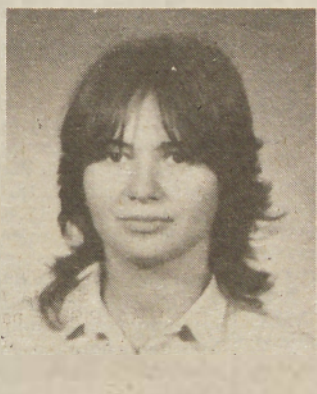
TELESNOKULTURNA PRIREDITEV V GORNJI RADGONI

Brigita Čavuzič in Boris Rihtarič športnika 85

Pretekli teden je bila v kinodvorani v Gornji Radgoni telesnokulturna prireditev, ki sta jo pripravili TKS in ZTKO z namenom, da bi strnili lanskoletne dosežke v telesni kulturi v občini, razglasili najboljše športnike, samoupravljavce, organizatorje in društva ter zaslužni telesnokulturnim delavcem podelili Bloudkove značke. Prireditev sta popestrila plesna skupina Magra iz Maribora in gost — košarkarski strokovnjak, domačin Janez Drvarič. Po krajših nagovorih predsednika skupščine TKS Janca Šedivija in predsednika ZTKO Živka Tute so podelili Bloudkove značke in darila, ki so jih prejeli zaslužni športniki in telesnokulturni delavci.

Za najboljšo športnico občine Gornja Radgona v letu 1985 so razglasili šahistko Brigito Čavuzič, drugo mesto so prisodili namiznoteniški igralci Nini Drozdek, tretje pa rokometašici Tatjani Petek. Naziv športnika občine pa je pripadel namiznoteniški igralcu Borisu Rihtariču, drugi je bil spidvejšti Albert Kocmut, tretji pa rokometaš Aleš Miljevič. Za najuspešnejše organizatorje telesne kulture so izbrali Ivana Drozdka (namizni tenis), Braneta Kluna (rokomet) in Vladimira Škofa (nogomet), za najboljše samoupravljavce v ŠSD pa Boruta Cvetkoviča, Mi-

rana Gomboca in Marjana Šermira. Naziv najboljših ŠSD so podelili društvom na OŠ Gornja Radgona, Radenci in Videm ob Ščavnici, za najboljša telesnozgojna društva pa so izbrali: DTV Partizan Gornja Radgona, DTV Partizan Radenci in SK Gornja Radgona.

BRIGITA ČAVUŽIČ — športnica občine Gornja Radgona za leto 1985. Svoj največji uspeh je dosegla v letu 1984, ko je postala republiška šahovska prvakinja za mladinke. V lanskem letu ji je ta naslov za las ušel. Po odličnem startu je v finalu popustila in zasedla drugo mesto. Uspešno nastopa tudi za ekipo Radenske iz Murske Sobotice.

Feri MAUČEC

KOŠARKA

Zmaga Radgone in poraz Pomurja

V nadaljevanju prvenstva v drugi slovenski moški košarkarski ligi — vzhodna skupina, sta pomurska ligaša dosegla polovičen uspeh. Košarkarji Radgone so gostovali v Slivnici in premagali domačo ekipo s 84:74. Najboljši strelci pri Radgoni: Fridau 31, Lah 18 in Horvat 12 košev. Ekipe Pomurja pa je gostovala na Ptuj in izgubila s istoimensko ekipo s 67:82. Najboljši strelci za Pomurje: Merklin 25, Juteršnik 20 in Marinič 9 košev.

Mladost in Sloga prvaka

Končano je bilo občinsko tekmovalje pionirjev in pionirk (II. selekcija) v okviru Pionirskega festivala v košarki. Sodelovalo je pet ekip pionirjev in šest ekip pionirk iz soboške občine. Pri pionirjih je zmagala ekipa Mladosti z OS I iz Murske Sobotice, pri pionirkah pa ekipa Sloge z OŠ II iz Murske Sobotice. Najboljši strelci — pri pionirjih: Sever 126, Gašpar 115 in Kous 101, pri pionirkah pa Lihtneger 172, Prem 159 in Hari 145 košev.

Pionirji	Mladost MS	8	7	1	378:271	15
	Sloga MS	8	6	2	420:294	14
	Bellinci	8	4	4	334:301	12
	Polet MS	8	3	5	324:309	11
	Tišina	8	0	8	198:479	8

Pionirke	Sloga MS	10	10	0	580:219	20
	Mladost MS	10	8	2	348:268	18
	Puonci	10	5	5	327:274	15
	Polet MS	10	5	5	356:321	15
	Prosenjakovci	10	2	8	223:386	12
	Tišina	10	0	10	217:579	10

NAMIZNI TENIS

Fridrih drugi, Rihtarič tretji

Prek 200 igralcev in igralk se je zbralo na sedmem pionirskem memorialnem turnirju za JAKH-LOV MEMORIAL, ki je bil v Zalogu. Pomurci so dosegli nekaj dobrih uvrstitev med najboljšimi slovenskimi pionirji in pionirk.

V posamezni konkurenci pionirjev je Aleš Fridrih zasedel drugo mesto. Med osmerico se je uvrstil Gerendaj in med najboljših 16 Ori. V konkurenci mlajših pionirjev je Rihtarič iz Radgone osvojil tretje mesto. Med najboljših 16 sta se uvrstila Horvat in Lenarčič (oba Beltinci) ter pri mlajših pionirkah Klavdija Korosec (Radgona), za katero pa smo pričakovali boljšo uvrstitev. M. U.

STRELSKO — REP. LIGA

LJUTOMER PREMAGAL ŽALEC

V petem kolu tekmovalje republiške strelske lige — vzhodna skupina, je ekipa Ljutomera doma premagala Žalec s 1439:1437 krogov. Najboljši v ekipi Ljutomera je bil Ljubo Špindler, ki je dosegel 370 krogov. Sledijo: Franc Rubin 357 ter Sandi Špindler in Borut Filipič po 356 krogov.

V tekmovalju druge republiške strelske lige — vzhodna skupina, sta oba pomurska ligaša izgubila, in to minimalno. Noršinec je v Titovem Velenju premagala ekipa Mroža s 1437:1433 krogov. Posamežno: Štefan Balaško 369, Branko Bukovec 362, Alerka Belšak 355 in Karel Turner 347 krogov. Ekipe Mure pa je izgubila doma z ekipo Unior Zreče s 1437:1439. Posamežno: Janez Horvat 370, Martin Karo 364, Vlado Horvat 352 in Andrej Šifnar 351 krogov.

V NEKAJ VRSTICAH

— KOŠARKA — V prvenstveni tekmi druge slovenske moške košarkarske lige je ekipa Slovenj Gradca v Radgoni premagala domačo Radgono s 76:63. Najboljši strelci pri Radgoni: Fridau 14, Lah 14, Škof 13 in Dokl 12.

— NAMIZNI TENIS — Partizan Ljutomer je pripravil noveletni turnir. Sodelovalo je 16 tekmovalcev. Med posamezniki je zmagal Rajnar (Grlava) pred M. Fickom (Kamenščak), Novakom (Branoslavci) in Vargazonom (Cven). V parih sta bila najboljša Magdič—M. Ficko pred Rajnarjem in Salamunom. (SZ)

— STRELSTVO — V prvi občinski strelski članski ligi Murska Sobotica so odigrali 7. kolo. Vodita ekipi Tišine in SCT iz Murske Sobotice s po 14 točkami pred Panonijo 13, Sebeborci in Gančani po 12 točk. V drugi občinski ligi pa po 7. kolu vodi ekipa Ledave iz Skakovec pred Gederovci in Muro B, vsi imajo po 14 točk. Med posamezniki vodi Bukovec z 2613 krogi pred J. Horvatom 2567 in Karom 2558 krogov. V pionirski občinski ligi je na prvem mestu ekipa Noršinec s 66 točkami pred Šalovci 62 in SCT 52 točk. Med posamezniki pa vodi A. Horvat s 1134 krogi pred Z. Horvatom 1133 in Ivaničem 1131 krogov.

— NAMIZNI TENIS — V občinski namiznoteniški ligi Ljutomer so igrali: Partizan:Kamenščak 3:5, Cven:Grlava 2:5, Branoslavci:Cezanjevci 5:3, Kamenščak:Cezanjevci 5:3, Grlava:Branoslavci 5:3 in Partizan:Cven 5:2. Po dveh kolih vodi Grlava. (SZ)

— SMUCANJE — ŠSD Pionir Bakovci organizira v nedeljo, 19. tega meseca smučanje pri Treh kraljih. Odhod bo ob 6.30. Prijave zbira jo šoli. Prevoz in vstopnica znašata 1.500 dinarjev. (JR)

— NAMIZNI TENIS — Na Ravnah je bilo člansko prvenstvo SV območja. Na njem so sodelovali tudi pomurski tekmovalci in petica med njimi si je pridobila možnost sodelovanja na republiškem tekmovalju. Med posamezniki sta se Benko in Benkovič uvrstila v polfinale, kjer sta izgubila. Med 16 pa so se uvrstili Kuzma, Unger in Fridrih. V tekmovalju dvojic sta Kuzma—Benko zasedla tretje mesto, M. Unger—Žitek in Benkovič—S. Unger pa so pristali med osmerico. (MU)

— STRELSTVO — SD Štefan Kovač Beltinci je pripravila akcijo Občan strelja, ki se je udeležilo 90 občanov. Med člani je zmagal Šajher s 360 krogi pred Kociptom 352 in Matkom 342 krogov. Pri mladincih pa je bil najboljši Gyorek s 334 krogi pred Koširjem 330 in Palom 286 krogov. (FM)

STRELSKA PRIREDITEV V MURSKI SOBOTO

Kakovostna rast strelskega športa

Občinska strelska zveza Murska Sobotica je pripravila že tradicionalno prireditev, na kateri so ocenili lanskoletne dosežke ter zaslužnim posameznikom in družinam podelili priznanja. O tekmovalnih dosežkih je govoril predsednik občinske strelske zveze Anton Kranjc in poudaril, da je bilo konec lanskega leta v soboški občini registriranih 1.687 strelcev in strelk, od katerih se aktivno ukvarja s tekmovalni 237. Sicer pa je ugodno ocenil lanskoletne uspehe, saj je bilo kategoriziranih v mojstre strelce kar 20 tekmovalcev (trije pa še iz leta 1984). V tem se lahko soboška občina primerja z mestoma Mariborom in Ljubljano, ki imata 26 oziroma 25 mojstrov strelcev. Poleg tega je v soboški občini še 122 odličnih strelcev, en strelce zveznega razreda in en perspektivni strelce. Med njimi je sedem žensk. Ekipe Noršinec in Mure pa tudi uspešno tekmuje v drugi slovenski strelski ligi.

Na osmih republiških tekmovaljih je lani sodelovalo 67 strelcev iz soboške občine, na državnem prvenstvu pa 18 tekmovalcev. Ti tekmovalci in tekmovalke prihajajo iz osmih najaktivnejših strelskih družin. Za dosežene uspehe gre priznanje za prizadevno delo tako tekmovalcem in tekmovalkam kot njihovim mentorjem in organizatorjem v strelskih družinah. Od 31 strelskih družin v soboški občini je aktivnih le 22, medtem ko jih 9 ni izvedlo minimalnega programa. Te se premalo povezujejo s šolami in drugimi dejavniki v svojem okolju. Pozitiven premik pa je bil dosežen pri SD Štefan Kovač Beltinci, kjer je delo ponovno zaživelo, in pa pri SD Sebeborci, ki se je v kratkem času delovanja zelo uveljavila. Na slovesnosti, na kateri so bili tudi predstavniki TKS, ZTKO, SZDL in OŠ TO, so tudi razglasili najboljšega strelca za lansko leto v soboški občini. Ta naslov je drugič zapored pripadel članu SD Mura iz Murske Sobotice Janezu Horvatu. Ob tej priložnosti je občinska strelska zveza Murska Sobotica tudi izdala bilten z rezultati lanskoletnih tekmovalj in koledarjem tekmovalj za leto 1986.

Filip Matko

SEBEBORCI

UREDILI AVTOMATSKO STRELIŠČE

SD Sebeborci, ki deluje komaj drugo leto, je s postrvovalnim delom članov in prispevki delovnih organizacij uredila 5-stezno avtomatsko strelišče za zračno puško v nekdanji osnovni šoli. Na slovesni otvoritvi strelišča, ki se je stalo okrog 200 tisoč dinarjev, je predsednik OSZ Murska Sobotica Anton Kranjc pohvalil prizadevne strelce iz Sebeborca, ki jih uspešno kot predsednik vodi Vlado Grof. Zatem pa so izvedli tekmovalje, ki se ga je udeležilo 16 ekip. Zmagala je SD Mura s 594 krogi pred Tišino 545 in Ljutomerom 543 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Šifnar (Mura), ki je z rekordom strelišča 187 krogov zasedel prvo mesto pred Bukovcem (Tišina) 186 in Rubinom (Ljutomer) 185 krogov. Filip Matko

POLKREPKO

Pri Muri in Nafti zadovoljni — lahko bi bilo bolje

S preložitvijo zadnjega kola v slovenski nogometni ligi na pomlad so bila sklenjena lanskoletna ligaška tekmovalja v nogometu. Nogometaši Mure iz Murske Sobotice, ki kot nosilec pete selekcije predstavljajo Pomurje v slovenski ligi, so pristali na šestem mestu s trinajstimi točkami. S šestimi zmagami, enim neodločenim izidom in petimi porazi so pri Muri zadovoljni, saj so dosegli tisto, kar so načrtovali, to je uvrstitev med petim in sedmim mestom. To tem bolj, ker so kar sedem tekem igrali v gosteh in le pet na svojem igrišču. Doma so premagali vse nasprotnike razen novince Domžale, kar je bilo gotovo neprijetno presenečenje, sicer bi bila njihova uvrstitev lahko še boljša. Najhujši poraz so Sobočani doživeli v Trbovljah (1:5), medtem ko so dosegli najlepšo zmago z Rudarjem iz Titovega Velenja (3:0). Najboljši strelci pri Muri v jesenskem delu tekmovalja so bili Škaper s 6 goli, Gabor s 5 in Cener s 4. Izkupiček prvih dveh pa bi bil verjetno večji, če bi igrala na vseh tekмах. Pri Muri pa so tudi zadovoljni s strokovnim delom in odnosi v klubu, ki so se izboljšali. Po končanem prvem delu tekmovalja sta klub zapustila Cener in Kranjc, prišel pa je Marko Kosi iz Veržeja, ki je svoj čas že igral pri Muri. O tem se dogovarjajo s predstavniki pomurskih klubov, s katerimi so prav tako izboljšali medsebojne odnose. Sicer pa imajo pri Muri daljnosežne načrte, ki naj bi jih dosegli s strokovnim delom vseh petih selekcij. Tako že razmišljajo o tekmovalni sezoni 1987/88, ko bo prišlo do spremembe tekmovalnih sistemov v nogometu v naši državi. Obstaja namreč predlog, da bi tekmovalje v Jugoslaviji potekalo v prvi zvezni ligi, kot je to sedaj, med tem ko bi bila namesto dosedanjih dveh drugih zveznih lig ustanovljena prva B liga z 20 člani, na novo pa bodo ustanovljene štiri medrepubliške lige, ki bodo štejele po 18 moštveh. V vzhodno skupino se bo poleg nekaterih klubov iz Hrvaške in Bosne uv. stilo tudi šest moštveh iz Slovenije. Sobočani računajo, da bi ta cilj lahko dosegli, seveda le, če bo dovolj denarja.

Nogometaši Nafta iz Lendave so v območni slovenski ligi — vzhod po jesenskem delu tekmovalja s trinajstimi točkami zasedli peto mesto. S to bero so zadovoljni, če upoštevajo težave, s katerimi so se srečevali. Na šestih gostovanjih in petih tekmah, ki so jih odigrali doma, so Lendavčani dosegli šest zmag, enkrat igrali neodločeno in štirikrat izgubili. Zanimivo je, da je Nafta v Lendavi premagala vse tekme, tudi jesenskega prvaka Elkrja, z gostovanjem pa je prinesla samo tri točke. Lendavčani so zmagali v Brežicah in igrali neodločeno s Proletarcem. Gotovo pa so zamudili lepo priložnost v predzadnjem kolu, ko so izgubili v Pckrah, sicer bi za jesenskim prvacom zaostajali samo dve točki. Sicer pa so jih pestile številne poškodbe: Suč, Nagy, Ferencsek, Farkaš, Mikulič, Preradovič in Prša, Dovečar pa je bil izključen. Najboljši strelci pri Nafti v jesenskem delu tekmovalja je bil Ferencsek, čeprav ni igral na vseh tekmah. Na drugem mestu pa je Nagy, ki se je po več letih vrnil v matični klub. V novi sezoni računajo na okrepitev. Prišla naj bi Vrančič iz Središča in Srša iz Varteksa.

V jesenskem delu je bilo izredno zanimivo in razburljivo tekmovalje v pomurski nogometni ligi, ki ob igrišču privablja vedno več gledalcev. Tudi kakovost je bila na zavidljivi ravni. Za največje presenečenje so poskrbeli nogometaši Črenšovec, ki so postali jesenski prvaki. To je doslej največji uspeh tega kluba, ki pa ni naključen, temveč rezultat prizadevanj in načrtnega dela z lastnim kadrom. Zanimivo je, da so Črenšovci izgubili le v drugem kolu v Odrancih in da so doma igrali neodločeno z Lipo in Dobrovnikom ter da so si naslov jesenskega prvaka priborili v zadnjem kolu, ko so v gosteh premagali ves čas vodečo Beltinko. Treba pa je povedati, da so morali nogometaši Beltinke vse tekme odigrati v gosteh zaradi urejanja igrišča v Beltincih, kar je tudi vplivalo na njihovo igro. Prijetno presenečenje jesenskega dela v pomurski ligi so tudi nogometaši Odranec, ki so zasedli tretje mesto. Sicer pa je razlika v točkah med prvimi štirimi moštvimi minimalna, zato lahko v spomladanskem delu tekmovalja pričakujemo boj za naslov pomurskega prvaka med Črenšovci, Beltinko, Odranci in Veržejem. Tokrat pa so razočarali nogometaši Turnišča, lanskoletni pomurski prvaki, ki so pristali šele na šestem mestu. Dobro se držita novinca Rakičan in Renkovič, med tem ko se bosta morali zelo potruditi moštvi Lipe in Čarde, če bosta hoteli še naprej igrati v pomurski ligi.

Feri MAUČEC

Letos dvodnevna dirka po Pomurju

Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev je v preteklem letu dosegel vidne uspehe na tekmovalnem in organizacijskem področju. Na prvem sta se uveljavili predvsem mladinska in pionirska vrsta, medtem ko s člani niso nastopali. Sodelovali so na 32 dirkah ter osvojili 14 prvih, 12 drugih in 10 tretjih mest. Najuspešnejša tekmovalca sta bila mladince Škraban in Cigut, ki sta se uvrstila v sam jugoslovanski vrh. Tako je Cigut prišel v ožji izbor kandidatov za državno mladinsko reprezentanco, medtem ko je Škraban odšel v Novo mesto, kjer ima boljše možnosti za delo. V preteklem letu je KK Pomurje iz Beltincev organiziral tri dirke: Priložnost za mlade v Beltincih, Kriterij narcis v Veržeju in dirko za pokal KS Tišina. Žal pa je zaradi pomanjkanja sredstev in zahtevnosti zavarovanja proge odpadla tradicionalna dirka Po Pomurju.

Na nedavnem letnem občnem zboru, ko so izvolili tudi novo vodstvo, so sprejeli usmeritve dela za letošnje leto. Tako bodo posebno skrb namenili množičnosti in tekmovalnem športu, organizirali pa bodo tudi štiri dirke. Še zaveteje bodo sodelovali z osnovnimi šolami ter organizirali tri tekmovalja za prvenstvo osnovnih šol — marca v ciklozasu, septembra cestno dirko in oktobra gorsko vožnjo. Si-

cer pa so že začeli s pripravami za novo sezono in tudi letos pričakujejo dobre rezultate tako v pionirski kot mladinski konkurenci. Posebno skrb pa bodo namenili kandidatu za državno mladinsko reprezentanco Cigutu, ter mu omogočili, da bo imel dobre razmere za vadbo in tekmovalje. KK Pomurje iz Beltincev bo letos zopet organiziral tradicionalno dirko Po Pomurju, ki pa bo dvodnevna, na njej pa naj bi poleg najboljših jugoslovanskih kolesarjev sodelovali tudi tekmovalci z Madžarske, iz

IZ DRUŠTEV

Avstrije, Italije, ČSSR in ZR Nemčije. poleg te najpomembnejše dirke pa bodo pripravili še dirko Priložnost za mlade v Beltincih, Kriterij narcis v Veržeju in dirko za pokal KS Tišina, ki bo štela tudi za prvenstvo Pomurja. Pomurski kolesarji pa se bodo tudi udeležili vseh pomembnejših tekmovalj doma in sodelovali na nekaterih dirkah v tujini ter si tako pridobivali potrebne izkušnje. Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev ima namreč zelo dobre odnose s kolesarskimi klubi iz sosednjih držav.

Feri Maučec

Radijski in televizijski spored od 17. do 23. januarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 17. januarja (mladinska oddaja, Kam konec tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 18. januarja (sobotna reportaža, Iskanje—znanje—ustvarjanje), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 7.00 — REFERENDUMSKA NEDELJA V LENDAVSKI OBČINI — dvojezični program, 10.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valju, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (O referendumu v lendavski občini, Minuta za varstvo okolja, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 7.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.25 — Reklame, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 20. januarja (šport, prispevek s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozastite), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.25 — Reklame, 16.30 — Aktualno v torek, 21. januarja (pogovor v živo, Predstavljamo vam, ISKRICA) 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.25 — Reklame, 16.30 — Aktualno v sredo, 22. januarja (gospodarska tema, Iz delegatskih klopi), 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.25 — Reklame, 16.30 — Aktualno v četrtek, 23. januarja (kultura, Išče odgovore na vaša vprašanja), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.30 Zimski počitniški spored, 10.30 J. Radulović: Kaljenje Pavla Pletikosa, Tv drama, 11.30 Risanka, 11.35 Gremo — naprej, jugoslovanski film, 17.30 Poročila, 17.35 Spored za otroke, 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 18.40 Računalniški informacijski sistemi, 20.00 Vojna: Dober je sin kogarkoli, 2. del kanadske dokumentarne serije, 21.05 Ne prezrite, 21.15 Pod krinko, 2. del ameriške nanizanke, 22.05 Tv dnevnik II, 22.15 Sibila, 1. del ameriškega filma Oddajniki II. Tv mreže: 17.25 Tv dnevnik, 17.45 Daj mi krila, otroška serija, 18.15 Govorimo o zdravju, 18.45 Želeli ste — pogledite, poučnozabavna oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Koncert na mednarodnem Bachovem festivalu v Stuttgartu, 21.00 Porota, 22.05 Nočni kino: Ali si sama doma?, ameriški film.	TV LJUBLJANA 8.05 Poročila, 8.10 Otroška matineja — ponovitev oddaj, 10.05 Slovenski ljudski pesni: Gorenjska — 3. del, 10.35 Ščepec širnega sveta: Muškati oreh, ponovitev 6. dela angleške izobraževalne serije, 11.00 Vojna: Dober je sin kogarkoli, ponovitev 2. dela kanadske dokumentarne serije, 12.00 Poročila, 12.10 Kitzbühel: Svetovni pokal v alpskem smučanju — smuk (m) prenos, 15.05 O kraju, ki ni imel srca — finski mladinski film, 16.30 Poročila, 16.35 Zgodbe iz življenja rastlin: Socvetja, 12. del francoske poljudnoznanstvene serije, 17.00 PJ v košarki — Šibenka:Partizan, prenos, 18.35 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Quillerjevo poročilo, ameriški film, 21.45 Zrcalo tedna, 22.05 Letni koncert Big band RTV Ljubljana — 2. del, 23.05 Poročila. Oddajniki II. Tv mreže: 21.45 Glasbeni večer — Camille Saint Saens: Samson in Dafila.	TV LJUBLJANA 10.25 Kitzbühel: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (m), prenos 1. teka, 11.35 A. Ivanov: Večni klic, 2. del sovjetske nadaljevanke, 12.45 Propagandna oddaja, 12.55 Mozaik kratkega filma: Rudnik ob reki, poljski film, 16.10 Poročila, 16.15 Velika sredo, ameriški film, 18.10 Tv kviz, 19.30 Tv dnevnik I., 20.00 G. Mihlič: Sivi dom, 2. del nadaljevanke Tv Beograd, 21.00 Športni pregled, 21.30 Portret: Pariz Roberta Doisneaua.	TV LJUBLJANA 8.30 Periskop: Ekologija, 9.00 Športnik Bili, 6. del, 9.25 Kje, kam, kako med počitnicami, 9.30 Pusti me na miru, 6. del dokumentarno kontaktne serije TV Zagreb, 10.30 S. Stojanović: Sirota, drama Tv Beograd, 11.25 Risanka, 11.5 Pikica in zajček, avstralski film (do 12.50), 17.30 Poročila, 17.35 Ciciban smuča, 1. del, 17.50 Pesmi in zgodbe za vas: Govoreči trs, oddaja TV Zagreb, 18.05 Miti in legende — Biblijski miti stare zaveze: Visoka pesem, nanizanka Tv Beograd, 18.25 Podravski obzornik, 18.45 Videogodba, ponovitev, 19.30 Tv dnevnik I, 20.05 H. Wouk: Vihre vojne, 1. del ameriške nadaljevanke, 21.00 Aktualno, 22.00 Tv dnevnik II. Oddajniki II. Tv mreže: 17.25 Beograjski Tv program, 18.55 Premor, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Znanost in mi, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 Dinastija, 82. del ameriške nadaljevanke, 22.00 Odprta knjiga (do 22.30)	TV LJUBLJANA 8.30 Zimski počitniški spored: 10.40 Ko je kraljevala komedija, ameriški film (do 12.00), 17.30 Poročila, 17.35 Pedenjžep, 18.05 Kako narišeš pravilico — pravični portret slikarke in ilustratorke Marjance Jerbec-Božič, 18.25 Pomurski obzornik, 18.40 Periskop, 19.30 Tv dnevnik I, 20.00 Nikola Stanojević: Veliki talent, drama Tv Sarajevo, 21.40 Svet na zaslonu, 22.25 Tv dnevnik II Oddajniki II. Tv mreže: 17.25 Tv dnevnik, 17.45 Kdor hoče ta zmoro, otroška dokumentarna oddaja, 18.15 Doba televizije, 3. del izobraževalne oddaje, 18.45 Mostovi — Hidak (samo za LJ 2), 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Show Marinka Rokviča, 20.45 Zrebanje lota, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Rdeči cvet, dokumentarna oddaja Tv Ljubljana, 21.35 Izobraževalna oddaja (do 22.05)	TV LJUBLJANA 8.30 Zimski počitniški spored: 10.30 Benji-Stirinožni detektiv, ameriški film (do 11.50), 17.35 Poročila, Spored za otroke: 18.25 Posavski obzornik, 18.40 Prehranjevanje in gnojenje žitaric — 1. del izobraževalnega niza, 19.30 Tv dnevnik I, 20.05 Film tedna: Kukurantumu, nemški film, 21.30 Spoznano neznano, oddaja o znanosti, 22.10 Tv dnevnik II Oddajniki II. Tv mreže: 17.25 Tv dnevnik, 17.45 Benji, zax in deček iz vesolja, otroška serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Zabavnoglasbena oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Zagreb: Košarka (m)—Pep—Cibona:Limoges, prenos, (slov. kom.) v odmoru... 21.30 Včeraj, danes, jutri, 21.45 Dokumentarna oddaja, 22.30 Dnevi jazza (do 23.15)	TV LJUBLJANA Zimski počitniški spored: 10.35 Dogodivščine psa Goraja, japonski film (do 12.05), 17.30 Poročila, spored za otroke, 17.35 3. del lutkovne serije, 18.25 Celjski obzornik, 18.40 Mozaik kratkega filma: Grozljivi torek, ameriški film, 19.30 Tv dnevnik I, 20.05 Tednik, 21.10 C. P. Snow: Tujci in bratje, 13. — zadnji del angleške nadaljevanke, 22.00 Tv dnevnik II Oddajniki II. Tv mreže: 16.25 Smučajmo vsi, 17.25 Tv dnevnik, 17.35 Smogovci, otroška serija, 18.15 Od dela do načrta, izobraževalna serija, 18.45 Rock festival Mmontreux '85, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 In življenje se nadaljuje, 3. del ital. nadaljevanke, 21.00 Poročila, 21.05 Umetniški večer: Fabijan Sovagović (do 23.05)
TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.46 Ponovitve, 17.20 Poročila, 17.25 Kronika reških občin, 17.45 Otroški spored, 18.15 Govorimo o zdravju, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vetrovi vojne (nadaljevanke), 20.55 Oliver Mandić, 21.40 Dnevnik, 21.55 V petek ob 22.00	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Tv v šoli, 15.45 Sedem dni, 16.15 Narodna glasba, 16.45 Poročila, 16.50 Tv kolektor, 17.00 Košarka: Šibenka—Partizan, 18.30 Prirčno vaši, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Jaguar (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Od našega dopisnika	TV ZAGREB Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko popoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 13.55 Na svoj način, 14.15 Grizly Adams, 15.05 Nedeljsko popoldne, 17.20 Parada norcev (film), 18.55 Smrčki, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sivi dom (dramska serija), 21.05 Športni pregled, 21.35 Jugoslovansko-albanski odnosi, 22.35 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitve, 15.40 Svet športa, 17.20 Poročila, 17.25 Kronika bjelovarskih občin, 17.45 Otroški spored, 18.45 Kviz, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Film, 21.15 Notranjepolitična oddaja, 22.35 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitve, 17.20 Poročila in kronika osijskih občin, 18.15 Vzgojna oddaja, 18.45 Kviz, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Film, 21.15 Notranjepolitična oddaja, 22.35 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitve, 17.20 Poročila in kronika osijskih občin, 17.45 Otroški spored, 18.45 Kviz, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Film, 21.15 Notranjepolitična oddaja, 22.35 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitve, 17.20 Poročila in kronika osijskih občin, 17.45 Otroški spored, 18.45 Kviz, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Film, 21.15 Notranjepolitična oddaja, 22.35 Dnevnik
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.15 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X,Y — nerešeno, 21.20 To so bili časi, 22.05 Mojstrovine.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.35 Družinski spored, 21.10 SP v smučanju, 13.45 Poročila, 13.50 SP v smučanju, 14.20 Risanke, 14.35 Kongres pleše (film), 15.55 Spored za otroke in mladino, 18.00 Tedenski Tv spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zima s popevkami, 21.50 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 10.25 SP v smučanju, 11.25 Tiskovna ura, 12.25 SP v smučanju, 13.00 Usmeritev, 14.45 Knjiga o džungli (film), 16.30 Spored za otroke in mladino, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.50 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.10 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Cagney in Lacy (nadaljevanke), 22.05 Severna luč.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.10 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vzhodna dokumentacija, 21.15 Dallas, 22.00 Priče časa, 23.05 Dvojica.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.10 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ukročena trmoglavka (film), 22.00 Videoteka, 23.30 Orkester.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dallas, 22.00 Priče časa, 23.05 Dvojica.
TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv, 9.55 Za upokojece: 1. Ladakh pozimi, kratki film, 2. Dolg jenski dan, Tv film, 15.40 Šolska Tv, 16.35 Podprta tržnica, pon. 17.00 Spored za 3 dni, 17.15 Jezikovne uganke, 18.00 Okno, notranja politika, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Policaj, franc. film z A. Delonom, 21.40 Pesmi in plesi iz SZ, 21.50 Srečanje v petek, spored mladinskega uredništva, 22.50 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.25 Ponovitve, 14.55 La Fiesta Grande, igra Benko Dixilend Band, 15.45 Poročila, 15.55 Plesi: Rock and roll, 16.25 Dvoranski nogomet, mednarodni turnir v Miškolcu, 18.15 20 popevk, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Pšem sem za vsakogar, 20.05 Naslednji! Risanka, 20.15 Dobrota, zlo in spaka, italijanski western za starejše od 16 let, 22.50 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.45 Spored za otroke, 10.20 Slalom iz Kitzbühla, 11.15 Burleske, 11.30 Kviz iz lokalne zgodovine, 12.50 Slalom, 2. tek, 13.55 Jacksonova pot, 2. del, 15.25 Oglejmo si skupaj! 15.50 Poročila, 15.55 Kaj mislim o TV? 16.05 Dvoranski nogomet, 18.00 Delta, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Življenje je prelepo, amer. film, 22.15 Potopitev Lusitanije, dok. film, 23.05 Poročila, himna.	TV MADŽARSKA Ni sporeda	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv, 10.00 Gluhi kovač Prakovski, Tv film, 10.50 Zgodba nekaj prvih ljubezni, 15.30 Šolska Tv, 16.40 Poročila, 16.45 Spored za 3 dni, 16.50 Kratki film, 17.35 Kolektor, magazin, 18.30 Industrijski svet, 19.05 Mini studio '86, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Afroditina zapuščina, 3. del angleške serije, 20.55 Studio '86, kulturni Tv tednik, 21.55 Očka mi je rekel, dok. film, 22.45 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv, 9.50 Delta, pon. 10.15 Petrocelli, kriminalka, 11.00 Zenska se vmeša, Tv film, 15.30 Šolska Tv, 16.25 Poročila, 16.30 Kratki film, 16.50 Kviz iz matematike za 5. in 6. r, 17.25 Poklicna posveovalnica, 18.10 Studio Szege, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Potovanje v Quizland, 2. del kviza, 21.30 Umetnina tedna, 21.35 Parabola, 22.10 Teta Olga, portret, 22.35 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv, 10.00 Pobsnela mladost, amer. film, 15.25 Šolska Tv, 16.35 Poročila, 16.45 Svetovno gospodarstvo, 3. del, 17.05 Tv borza, 17.15 Dati se izplača, 17.30 Telesport, 17.55 Novi Reflektor, magazin, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 V slogi je moč, trodejanica, 21.05 Panorama, svetovna politika, 22.10 Rim-ska bronasta plastika v Panoniji, 22.45 Tv dnevnik, himna.
TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Popi, Tv film, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Film: Prehod čez Ren, 16.40 Risanka, 17.30 Kanadska narava, dokumentarec, 18.00 Bratje in sestre, Tv film, 18.30 Pacific international airport, Tv film, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovenščini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Odprt prostor, 20.30 Ljubezne drame, 2. del, 21.35 Znanost med obema vojnama, dokumentarec, 22.40 TVD Zgodba o grehu, Igrajo: Grayn Dlusolec, Jerzy Zelenik, rez. A. Borowczyk.	TV KOPER 13.15 Smučanje — Kitzbühel / Svetovno prvenstvo, 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, Tf., 14.45 Zgodba o grehu, Film, 16.15 Snežni planet, Reklamna oddaja, 17.00 Košarka — Jugoslovansko prvenstvo, 18.30 Zgodbe iz življenja rastlin, dok., 18.55 Tv novice, 19.00 Sherlock Holmes, Tf., 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Po sledeh prednikov, 20.30 Recital vena Brusona, 22.00 TVD — vse danes, 22.10 Koncert iz Budimpešte, 22.50 Nobelovi nagajenci — Alfred Nobel, Tf., 23.25 Zdravnik in pacient — Medicinska oddaja.	TV KOPER 12.15 Primorčeto — Predstavitev in prodaja, 14.15 Smučanje — Kitzbühel / Svetovno prvenstvo, 15.00 Dario Diviacchi — Glasba, 16.30 Risanke, 17.30 Veliki greben, Tf., 18.00 Bratje in sestre, Tf., 18.30 Zgodbe iz življenja rastlin, Dok., 19.00 Kinoteka, 19.30 Kugy, Tv Nanizanka, 20.30 Prevara v San Francisku, Tf., 21.35 Tatort, Tf., 23.15 Nobelovi nagajenci — Alfred Nobel, Tf., 23.45 Srbi v Trstu — Srbska kultura v Trstu skozi stotletja.	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Popi, Tf., 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Zdravnik in pacient — Medicinska oddaja, 15.45 Glasbena oddaja, 16.30 Risanke, 17.30 Kanadska narava, dokumentarec, 18.00 Zdravnik in otrok, nasveti pediatrov — oddaja v živo, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja — Oddaja v slovenščini, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Vse knjige, 20.309 Namizni tenis, 21.00 Film: Mož napredaj — prvi del, Igrajo: Romy Schneider, režija: Richard Harris, 22.00 TVD — Vsedanes, 22.10 Film: Mož napredaj — drugi del, 22.40 Delta, dokumentarec.	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Popi, Tf., 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Film: mož napredaj, 16.40 Risanke, 17.30 Veliki greben, Tf., 18.00 Cow Boy v Afriki, Tf., 18.30 Pacific international Airport, Tf., 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Rokomet, 20.30 V precepju, Tf., 21.40 Stoletje uničevanja, dokumentarec, 22.40 TVD — vsedanes, 22.50 Divji konji, Tv nadaljevanke, 23.50 Odbojka	TV KOPER 18.00 Cow Boy v Afriki, Tf., 18.30 Pacific international Airport, Tf., 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja — Oddaja v slovenščini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Rugby Time, 20.30 Dario Diviacchi — Glasba, 22.00 TVD vsedanes, 22.15 Košarka — Cibona — Limoges, Pokal prvakov, 23.25 Film: Ukradeni poljubi, Igrajo: Jean Pierre Leaud, Delphine Seyring, Režija: F. Truffaut.	TV KOPER 14.15 Tv — novice, 14.20 Popi, Tf., 15.00 Film: Ukradeni poljubi, 16.40 Risanke, 17.30 Veliki greben, Tf., 18.00 Cow Boy v Afriki, Tf., 18.30 Pacific international Airport, Tf., 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja — Oddaja v slovenščini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Slovenski muzji in galerije, 20.30 Film: Prvi dan svobode, 22.15 TVD vsedanes, 22.25 Variete

kino

PARK MURSKA SOBOTA

17. januarja ob 17. in 19. uri ameriški film: POLTERGEIST; 19. januarja ob 15., 17. in 19. uri ameriški film: POLTERGEIST; 20. in 21. januarja ob 17. in 19. uri ameriški film: ŠTIRJE PRIJATELJI; 22. in 23. januarja ob 17. in 19. uri ameriški film: PAST EDDIEJA MACONA.

LENDAVA

17. januarja ob 17. uri ameriški film: KO TELEFON ZAZVONI in ob 19. uri ameriški film: MACJI SIDROM;

prodam

TRAKTOR STEYR 28 s plugom olt prodam. Telefon: 74-313. M-221
TRAKTOR ZETOR 3511 S s kabino prodam. Naslov v upravi lista, telefon 74-313. M-222
HRASTOVE DESKE (5 cm), suhe, prodam. Telefon: 74-319. M-223
TRAVNIK V NEMČAVCIH, 70 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-225
ENOFAZNO VODOVODNO ČRPALKO, kompletno, z rezervorjem, novo, nerabljeno, prodam. Vadarci 36. M-226
ZASTAVO 101 C, letnik 1981, november, prevoženih 22.000 km, dobro ohranjeno, prodam. Informacije po 15. uri. Vidonja, Murska Sobota, Titova 25. M-227
TRAVNIK (pri letališču), 33 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-228
KABINO ZA TRAKTOR IMT 533 prodam. Vaneča 26 b. M-230
KRAVO, mlekarico, prodam. Anton Kranjc, Ivanjševski vrh 12, p. Spodnji Ivanjci. M-235
TELEVIZOR GORENJE, črno-beli, prodam. Dezider Kianec, Selo 108, p. Prosenjakovci. M-237
VARNOSTNI LOK ZA TRAKTOR prodam. Jožef Vori, Mala Polana 114. M-238
LOK ZA TRAKTOR DEUTSCH prodam. Jože Šeruga, Krog, Murska 46. M-2239
TRAKTOR STEYR 188 in AVTO ŠKODA naprodaj. Brezovci 60. M-241
KRMO V BALAH PRODAM. Lemerje 1. M-242
SMUČI, kompletno z opremo, 170 cm, prodam. Mlajtinci 4. M-243
HIŠO s približno 1 ha obdelovalne zemlje, delno vinograd, prodam. Plitvički vrh 6, pri Gornji Radgoni. GR-12508
OSEBNI AVTO WARTBURG, registriran do novembra 1986, prodam. Miran Oster, Trg svobode 10, Gornja Radgona. GR-12509
OPEL REKORD KARAVAN 1700, starejši letnik (motor lani generalno popravljen) poceni prodam. Konrad Recek, Plitvički vrh 44, p. Gornja Radgona. GR-12512
SM. ČEVLJE št. 38 UGODNO PRODAM. Telefon: 24-941. M-MM
GOSTINSKI LOKAL SEDMICA v središču Lendave, Partizanska 46, in NADSTROPNO STANOVANJSKO HIŠO V SREDIŠČU LENDAVE, Kidričeva 37, zaradi selitve prodam. Kupci se lahko oglašijo po telefonu: (069) 75-780 dopoldne in zvečer po 20. uri ali osebno v lokalu. Le-13
VEČJO ENODRUŽINSKO HIŠO V ODLIČNEM STANJU IN GOZD NA GORIČKEM ugodno prodam. Flisar, Murska Sobota, Tomšičeva 2, telefon: 22-076. M-5447
ZIBELKO PRODAM. Gašpar, Lendavska 25 h/II/67. M-251
MOTOR KONDOR ZA KOSILNICO BCS prodam. Vidonci 15. M-253

GOLF, letnik 1978, prodam. Cena 470.000 din. Grad 52. M-254

OSEBNI AVTO VAUKSHALL VIVA prodam. Žižki 104. M-255
SEDEŽNO GARNITURO prodam. M. Sobota, Prešernova 6. M-256

LADO 1500 SL ugodno prodam. Kovač, Grad 45. M-261
SENO, SLAMO IN OVES UGODNO PRODAM. Tešanovci 111. M-262
DVE KOBILI, stari tri in devet let, prodam. Tonček Cigliarič, Godemarci 7, pri Ljutomeru. IN-18771

TRAKTOR STEYR 86, 18 KS, generalno obnovljen, s koso, prodam. Stanko Dolamič, Noršinci 35, 69240 Ljutomer. IN-18769

WARTBURG KARAVAN, star sedem let, karamboliran (poškodovana streha), 80.000 km, prodam. Cena 150.000 din. Juraj Vukovič, Ljutomer, Postružnikova 1. IN-18768

TRAKTOR FERGUSON, 35 KM, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Martin Srša, Veščica 19. IN-18766
HIŠO V CEZANJEVCIH, nedokončano, pod streho, velikost 13 x 11, z vrtom, prodam. Gabriel Horvat, Vižanovac 71, 41254 Belec. In-18763

TOVORNI AVTO MAN 780, prekučnik, ugodno prodam. Anton Štampar, Presika 21, p. Ljutomer. IN-18762

HIŠO S POSESTVOM (3 ha), v okolici Ljutomera, prodam. Ferdo Pušenjak, Miklošičev trg 1, p. Ljutomer. In-18759

BOROV GOZD PRI TOMAŽU, 30 letov, 51 arov, prodam. Informacije v Ljutomeru, ulica Cvetka Golarja 7, pri bencinski črpalki. In-18757

TELICO, brejo sedem mesecev, prodam. Milan Rajtar, Moravci 39, p. Bučkovi. In-18756

TRAKTOR STEYR, 30 KS, dobro ohranjen, z novimi gumami, prodam. Telefon: 77-810. M-263

PUJSKE PRODAM. Borejci 19. M-264

NOVE BLATNIKE ZA TRAKTOR IMT 542 prodam. Telefon: (069) 26-139.

GRADBENO PARCELO V MURSKIH ČRNICAH, ob opuščeni gramozni jami, velikost 8,62 a, komunalno urejeno z lokacijskim dovoljenjem prodam. Naslov v upravi lista. M-267

SENO V BALAH, večjo količino, prodam. Rakičan, Panonska 19. M-270

TOMOS AVTOMATIK K 3, JAWO 50, menjalnik in več rezervnih delov za FIAT 132 prodam. Telefon: (069) 24-259 — zvečer. M-272

RENAULT 4, letnik 1979, prodam. Informacije po 15. uri: telefon 25-077. M-275

VAUKSHALL VIVA, letnik 1972, prodam. Marjan Jurhar, Bodonci 155. M-276

TELEVIZOR, črno-beli, pralni stroj, hladilnik in temno moder ženski zimski plašč št. 40 poceni prodam. Ogled vsak dan od 13. do 17. ure. Madjar, Murska Sobota, Temlinova 14. M-277

OPEL MANTO, letnik 1977, prodam. V račun vzamem JUGO 45. Krajcar, Kroška 6. M-279

CISTERNO CREINA, 2200 l, prodam. Markovci 11. M-280

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO prodam. Šiftar, Naselje ljudske pravice 21. M-299

PRALNI STROJ IN DVOSED prodam. Petkovič, Murska Sobota, Cvetkova 18 a. M-345

TRAKTOR ZETOR 5711 C, s kabino, z opravljenimi 2100 delovnimi urami, prodam. Beznovci 13. M-346

NOV VARILNI APARAT EINHTEL prodam. Telefon po 16. uri: 76-219. M-348

ZASTAVO 750 IN FORD 17 M — za rezervne dele, prodam. Fikšinci 6. M-349

STANOVANJE V ZASEBNI HIŠI, z lastno centralno kurjavo, vrtom in garažnim prostorom, takoj ugodno prodam. Informacije pri odvetniku Danilu Hariju.

19. januarja 1986 bosta zakonca ANA IN ALADAR GORZA iz Pečarovec praznovala zlato poroko. Ob tem lepem življenjskem jubileju jima iskreno čestitajo in želijo veliko zdravja — Hajdinjakovi.

Dragemu sinu in bratu ŠTEFANU KLAJŽARJU iz Čepincev 27 želijo ob praznovanju 20. rojstnega dne vse najlepše, ob odhodu k vojakom pa srečno pot in dobro počutje med novimi prijatelji z željo, da bi mu čas kar najhitreje minil in da bi se zdrav vrnil med svoje domače — mama, Ivan, Štefka in Franc. M-260

ZAPOROŽEC UGODNO PRODAM. Edi Friškič, Gregoričeva 21, telefon popoldne: 24-186. M-300

SAMONAKLADALKO, 22 kub. m, in seno prodam. Martjanci 50. M-285

BREJO KRAVO PRODAM. Žižki 84. M-286

KOMBI IMV Z MOTORJEM MORIS IN KOMBI VW, starejši letnik (v celoti ali za rezervne dele), in zastavo 101, v vozem stanju, prodam. Vogrinec, Velika Polana 123 b. M-287

TRAKTOR STEYR, 18 KS, z jermenico, moped na štiri prestave, kosilnico ALPINA, večjo količino sena in zajce prodam. Telefon: 77-117 popoldne ali Pečarovi 47. M-288

KRAVO, staro pet let, brejo sedem mesecev, prodam. Franc Kisilak, Nuskova 71. M-245

TRAKTOR STEYR, 15 KS, z varnostnim lokom, koso in brano prodam. Jeneš, Bratonci 43, p. Beltinci. M-247

KORUŽ NA STORŽIH ali v zrnju prodam. Puconci 39 a. M-249

TRI ZIMSKE GUME SEMPERIT (175 x 13) prodam. Telefon: 81-969. IN-18775

OSTREŠJE, 7 x 10, z opeko, prodam. Kovačevci 8. M-289

DELE DIFERENCIALA ZA TRAKTOR STEYR, tip 180 (hrošč), prodam. Križan, Čakova 2, p. Videh ob Ščavnici. M-290

ZIMSKE GUME S PLATIŠČI ZA DIANO, nove, prodam. Murski Črnci 45. M-291

VIDEOREKORDER VHS SHARP 3300 z osmimi kasetami prodam. Telefon: 24-681. M-293

ŠTEDILNIK KUPERBUSCH NA TRDA GORIVA, rabljen, električni štedilnik in plinsko peč prodam. Murska Sobota, Mala Nova 10. M-295

KOSILNICO BCS, dizel, prodam. Turnišče, Prvomajska 10. M-296

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, star štiri leta, ugodno prodam. Drago Sedonja, Murska Sobota, Kroška 19. M-301

NOVA OKNA IZOLIR, termopan, zastekljena, z roletami, velikosti: 180 x 140 — dva kosa, 180 x 120, 80 x 140 — 2 kosa, kletna okna 180 x 90 — 2 kosa in 120 x 60 prodam. Satahovci 51. M-297

MOTOKULTIVATOR MIO STANDARD s frezo prodam. Moščanci 5, telefon 77-016. M-MM

12-colni plug, nov, visok, prodam. Štefan Horvat, Brezovci 15, p. Puconci. M-MM

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (plin—elektrika) prodam. Vrtna 4, stanovanje 3. M-302

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO, 35.000 kalorij, malo rabljeno, prodam. Gorica 2. M-304

ŠTEDILNIK ZA VZIDAVO (kuhanje, pečenje in centralno ogrevanje stanovanja) prodam. Domajinci 31. M-305

SLAMOREZNIČO GRAIF NA VERJGO PRODAM. Telefon 78-626. M-306

KRAVO, staro tri leta, po ugodni ceni prodam. Jože Ferčak, Renkovi 122. M-307

OSEBNI AVTO DIANA, star šest let, november 1978, prevoženih 66.000 km, in MOPEL TOMOS M3 prodam. Telefon 22-025. M-308

LADO 1200 in peč za centralno ogrevanje, 40.000 kalorij, ter EMO CENTRAL 20 prodam. Rakičan, Panonska 24. M-309

TRAKTOR STEYR, tip 180, z jermenico, ugodno prodam. Alojz Bratkovič, Tišina 10. M-310

MOTORNO ŽAGO HOMELITE 350 HG PRODAM. Telefon: 24-736. M-311

TRAKTOR STEYR, 18 KS, s priključki prodam. Ropoča 49, p. Rogašovci. M-312

KRAVO, srednjih let, brejo, prodam. Kerec, Vidonci 97. M-313

ČELNI NAKLADALEC in traktorsko sejalnico za pšenico prodam. Mala Polana 56. M-314

PRODAM Za okras vašega vrta pridelujem in prodajam najnovejše kmetijske pridelke:

— Buče velikanke, katerih teža je do 100 kg in so okusne za prehrano. Cena semena je 30 dinarjev.

— Najnovejša vrsta paradiznika—paprike (paradiznik kot paprika), ki doseže dolžino ploda od 18 do 20 cm. Z ene sadike se dobi od 10 do 15 kilogramov. Je zelo okusen za prehrano in se dobro hrani v hladilniku. Cena semena je 10 dinarjev.

— Najnovejša vrsta stročjega fižola z dolžino stroka do 1 m, je zelo okusen za prehrano in se dobro hrani v hladilniku. Cena enega semena je 20 dinarjev.

— Paprike velikanke, ki dosežejo težo do 400 g. Cena enega semena je 10 dinarjev.

— Kumare velikanke z dolžino čez 60 cm, rastejo ob opori. Po potrebi jih lahko rastejo za solato, a še dalje rastejo. Okusne so za prehrano in obstojne v hladilniku. Rodijo do novembra. Cena 1 semena je 20 dinarjev.

— Buče velikanke dosežejo dolžino do 1,5 metra, okusne so za zavitke, cvrtje in obstojne v hladilniku, lahko se režejo, a še dalje rastejo. Cena enega semena je 40 dinarjev.

— Seme osteza (hibiskusa), grškega izvora, je hranljiv in okusen. Cena enega semena je 20 dinarjev.

— Nova vrst dinj, kanadskega izvora, so zelo okusne in sladke, obstojne v hladilniku in odlične za pripravljanje. Cena enega semena je 20 dinarjev.

Po pošti vam pošljem za najmanj 1.000 dinarjev semen, ki jih želite. Pri vsaki pošiljki pošljem tudi navodila za gojenje vseh navedenih pridelkov. Selena Radičević, Moravska ul. 252, 36210 Vrnjaka Banja ali telefon: 036 65-413 od 15. do 19. ure.

BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Rogašovci 31. M-315

TRAKTOR STEYR 540, letnik 1971, prodam. Jože Šrajner, Grilinci 115. M-316

VINSKE SODE ZA BELO VINO, rabljene, in leseno kad prodam. Milan Kolbl, Babinci 11 a. M-317

TRAKTOR IMT 567 prodam. Naslov v upravi lista. M-318

HARMONIKO WELITMEISTER, 80-basno, prodam. Telefon popoldne: 23-388. M-319

BOBNE PRODAM. Beltinci, Na kamni 1. M-320

VINOGRAD, 4 are, in TRAVNIK V KRPLIVNIKU, 14 arov, prodam. Eory, Hodoš 63. M-321

VINOGRADNIKI! PRAVOČASNO SI KUPITE TRSNE SADIKE: laški rizling, šipon, traminec, modro frankinjo in beli burgundec po 150 din pri inštitutu iz Niša. Informacije: Bakovci, Zvezna 2, telefon 22-440. int. 25. M—322

TRAKTOR URSUS, 35 KM, star tri leta, prodam. Naslov v upravi lista. M-323

TRAKTOR IMT 35 s kabino, koso in plugom prodam. Bakovci, Prečna 18. M-324

DVA PUJSKA, težka približno 50 kg, prodam. Marija Celec, Brezovci 39. M-325

HODNO 400 s kosilnico (za 160.000 din) in motorno žago DOLMAR (za 50.000 din) prodam. Kovač, Dobrovnik 260, telefon: 70-436. M-326

POMIVALNO KORITO PRODAM. Ogled po 15. uri: Cankarjeva 24, Murska Sobota. M-327

POHIŠTVO ZA KUHNJO ORHIDEJA NATURAL MARLES zaradi selitve ugodno prodam. Smodiš, Murska Sobota, Lendavska 17 c, telefon 26-010. M-328

KRAVO S TELETOM PRODAM. Beltinci, Panonska 47. M-329

TAM 2000, letnik 1968, v nevoznem stanju, okvara na motorju, prodam. Cena 250.000 din. Ludvik Podlesek, Noršinci 33. M-330

TRIDELNE BRANE ZA TRAKTOR PRODAM. Skakovci 44. M-331

POHIŠTVO ZA SPALNICO, delovno mizo za kuhinjo, motor za zastavo 101 in menjalnik prodam. Franjo Antunović, Murska Sobota, Staneta Rozmana 4, stanovanje 13. M-332

TOVORNI AVTO FAB 13, prekučnik, prodam. Jože Fratar, Dolnja Bistrica 173. M-334

GARSONJERO V SREDIŠČU MURSKE SOBOTE prodam. Telefon: 23-329. M-335

ZASTAVO 750, letnik 1975, prodam. Moravske Toplice, Na bregu 9. M-337

MLADO KRAVO, z drugim tioletom brejo devet mesecev, prodam. Jože Borovnjak, Serdica 85, p. Rogašovci. M-338

TRAKTOR STEYR 86, 18 KM, novejši tip, s koso, prodam. Karel Korpič, Markovci 84, p. Šalovci. M-340

KOMBI ZASTAVO 435 F, letnik 1981, ugodno prodam. Franc Kuzmič, Murska Sobota, Titova 1 b. M-343

AFGANISTANSKEGA HRTA Z RODOVNIKOM, starega osem mesecev, prodam. Oglasite se popoldne po telefonu: (069) 23-594. M-344

JERMENICO ZA STEYR, tip 180, prodam. Jože Vigali, Eškovci, Zvezna 10. M-350
TELICO, visoko brejo, prodam. Krajna 1. M-351

zaposlitve

KV NATAKAR nudi čez dan pomoč v strežbi (4—5 ur), na območju Radenc in M. Sobote. Telefon: 062/711-325. M-281
KV ALI PRIUČENO NATAKARICO z nekaj prakse zaposlujemo. Informacije: gostilna Baranja, Nemčavci št. 1. M-341

kupim

STAREJŠO HIŠO z nekaj zemlje in večjim sadovnjakom v okolici Murske Sobote kupim. Naslov v upravi lista. M-284
MANJŠO HIŠO V VARAŽDINU ALI OKOLICI kupim ali zamenjam za hišo v Lenartu. Horvat, Leopoldstr. 254/ap. 722, 8000 München 40. M-OP
STAREJŠO HIŠO z nekaj zemlje kupim. Naslov v upravi lista. M-29

sobe

NEOPREMLJENO SOBO s posebnim vhomom v Murski Soboti vzamem v najem. Ponudbe na upravo lista pod: »DOBER PLAGNIK«. M-229

razno

PREKLIC! Preključujem neresnične besede, ki sem jih 16. novembra 1985 izrekla Karlu Kuharju iz Čepincev 84. Ana Barbarič, Šalovci 206. M-231

OBVESTILO! Obveščam javnost, da Geza Celec iz Brezovca št. 41 ni upravičen prodajati premičnin in nepremičnin, ker ni sam lastnik. Zorica Celec, Brezovci 41, p. Puconci. M-236

IZGUBLJENO! POŠTENEMU NAJDIRTELJU IZGUBLJENIH DOKUMENTOV tov. JANKU ANTOLIČU iz Zerovincev se iskreno zahvaljujem. Kolbl, M. Sobota. M-257

ZDOMCI! SELITVE OPRAVIM ZANESLJIVO. Telefon: 72 912. M-294

OBVESTILO! V Ljutomeru sem odprl ELEKTROSERVISNO delavnico za previjanje elektromotorjev in popravilo gospodinjstkih ter industrijskih strojev. Priporoča se DRAGO VOZLIČ, elektro servis, Ljutomer. In-18773

ZAHVALA

Po dolgotrajni in težki bolezni nas je v 81. letu starosti zapustila draga mama, stara mama in prababica

Katarina Cipot

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in šopke ter sočustvovali z nami v teh najtežjih trenutkih. Posebno zahvalo izrekamo dr. Antonu Lopertu za dolgoletno zdravljenje. Hvala duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

M. Sobota, 4. januarja 1986

ŽALUJOČI: VSI NJENI

Že leto dni te zemlja krije, v gomili tihi mirno spiš, srce ljubeče več ne bije in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

20. januarja mineva najbolj žalostno in boleče leto, odkar nam je kruta usoda iztrgala ljubljenega sina, brata, strica in nečaka

Draga Bežana

iz Rogašovec

Ne mine dan ne ura brez bolečin in solz. Dom, ki si ga imel tako rad, je ostal prazen in odet v žalost, za teboj so ostali le lepi spomini in tvoj lik bo živel v naših srcih do konca naših dni.

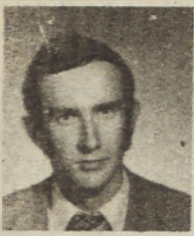
Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu, mu prižigate sveče in s cvetjem krasite njegov grob.

Neutolažljivi: mama, bratje Jože, Štefan in Bogomir z družinama, nečaki Vojko, Danijel in Angelika ter drugo sorodstvo

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gontar (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročenih kopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 3.000 din, polletna 1.500 din; letna naročnina za tujino 322 ASch, 46 DM, 24 Can. dol., 18 USA dol., 38 SFR; letna naročnina za delovne organizacije. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—00112—5049512. Cena posamezne številke je 86 din. Tiska CGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I. Ureja uredniški odbor:

*Nikoli ne bomo pozabili na gomilo,
kjer blago tvoje spi srce,
ki nam brezmejno vdano je bilo,
ves čas do zadnjega dne.*

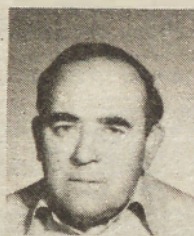
V SPOMIN

11. januarja je minilo devet let, odkar nas je tragično zapustil
naš dragi sin, brat, mož in očka

Štefan Knaus

šofer
iz Markovec

Z bolečino v srcu -- vsi njegovi, ki smo ga imeli radi!

*Ne morem iz zemlje,
med nami je krsta lesena,
med nami je grob teman.
Tišina... prsti,
le sveča ljubezni tebi gori.*

(A. ŠKERL)

V SPOMIN

Jožetu Kerčmarju

iz Mlajtinec

16. januarja minevata dve žalostni leti, odkar te je kruta smrt iztrgala izmed nas.
Samo, ti nisi umrl, ti z nami še živiš, umrejo le tisti, ki so pozabljeni.
Spomin na tebe pa ne bo nikoli zbledel.

TVOJI: žena Gizika in Branko z družino

V SPOMIN

14. januarja je minilo boleče leto, odkar nas je zapustila
naša dobra žena, mama, stara mama in tašča

Vera Jenko

roj. Vukan
iz Rakičana

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob, ji prinašate cvetje in prižigate sveče v njen spomin.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Draga mama, mnogo prezgodaj
ti smrt je ugasnila nitko življenja.
Ošla si tiho, brez besed,
a v naših srcih večno ti živiš.*

ZAHVALA

28. decembra nas je komaj v 59. letu starosti tiho in brez slovesa,
za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Barbara Režonja

roj. Houbar
iz Renkovec 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih kakor kofi pomagali, ter vsem prijateljem in znancem, ki ste pokojnico v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala botrini Tratnjek iz Renkovec, g. kaplanu iz Turnišča za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, Štefanu Ferčaku iz Renkovec za poslovilne besede in dr. Zdravcu iz Beltincev za zdravljenje.

Vsem še enkrat -- prisrčna hvala!

Žalujoci: hčerka Marija, zet Jože ter vnukinji Milena in Bettina

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je tiho zapustil

Ludvik Kuhar

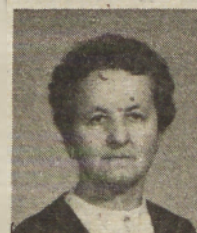
invalidski upokojenec
iz Puconec 89

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v teh trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, darovali cvetje ali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala č. g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu, društvu upokojencev in kolektivu PZC, Delovna skupnost iz M. Sobote.

Vsem še enkrat -- iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

*Kje si draga žena, mama in stara mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

Po težki in neozdravljivi boleznini nas je 15. decembra v 61. letu starosti za vedno zapustila draga žena, mama in stara mama

Angela Bohanec

roj. Postrak
iz Godemarec pri Bučkovcih

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala osebju internega oddelka v Rakičanu, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke govornikoma Rudolfu in predstavniku KS Radoslavci tov. Skuhalu za poslovilne besede pri odprtem grobu.

Globoko žalujoci: mož Stanko, sin Janez, hčerka Stanka z možem Janezom ter vnuka Kristjan in Dominik

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

23. decembra 1985 nas je v 69. letu zapustil naš dragi
mož, oče in opapa

Janez Časar

iz G. Petrovec

Iskrena hvala vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika pospremili k poslednjemu počitku. Posebna hvala duhovnikoma Kerčmarju in Camplinu ter zdravniškemu osebju kirurškega oddelka za zadnjo pomoč, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Kovačecu za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Marija, hčerka Regina z možem Hancem in Abdo, Angelo z možem Mohamedom, Irena z družino, sinova Štefan z ženo Treziko in Zdenko, vnuki in vnukinje Krista, Gerti, Robi, Mihaela, Kristjan, Mustafa, Sandi, Robi, Anita in drugo sorodstvo

*Kje si draga mama in stara mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

31. decembra je v 79. letu starosti po daljši boleznini prenehala
biti plemenito srce in so se brez slovesa zatisile oči naše drage
mame, stare mame in prababice

Marije Zavec

roj. Fujs
iz Kuštanovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Kiršnerju za obiske na domu, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici Marti za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: hčerki Marija in Regina z možema, vnuki Marija, Viljem in Jožica z družinama ter pravnuki Kristjan, Boris in Lidija

*Srce je dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo,
odšel si sam na pot neznanu,
zapustil družino žalostno si samo.*

(O. Župančič)

ZAHVALA

Po težki, zahrbtni boleznini nas je v 56. letu starosti nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, zet in brat

Alojz Bokan

z D. Slaveč

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili k mnogo prebranemu grobu.

Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS tov. Makovcu za ganljive besede ob odprtem grobu ter godbi na pihala iz Bakovec.

Vsem še enkrat -- prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerki Nada z Borisom in Milena z Vilijem, tašča in sestra z družino

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je tiho, kakor je živela, za vedno zapustila

Vilma Car

roj. Šiftar
iz Strukovec 54

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, njen grob zasuli z venci in cvetjem, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat -- iskrena hvala!

Strukovci, 24. decembra 1985

ŽALUJOČI: VSI NJENI

*Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
a tebe draga žena in mama ni,
da bi skupaj še bili.*

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naše drage, komaj 41-letne žene, mame, snaha, hčerke, sestre in tašče,

Terezije Benkič

iz M. Sobote
Stara ul. 12

se iskreno z veliko bolečino v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter drago pokojnico pospremili na njeni mnogo prerani zadnji poti.

Posebna hvala kirurškemu oddelku soboške bolnišnice, kolektivu Mure M. Šobota, tozdr Ženska oblačila, kolektivu Poljoopskrbe, Kliničnemu centru Ljubljana, Aktivu žena Beznovci, govornikom za ganljive besede ob odprtem grobu, čč. duhovniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Beznovci, 28. decembra 1985

Globoko žalujoci: mož Koloman, sinova Jožek z ženo Jelko in Božo, tašča, mama, sestre in brat z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 66. letu starosti zapustil dragi mož, oče in dedek

Karel Kous

iz Gradišča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih izrazili sožalje, darovali vence in cvetje.

Posebna hvala zdravniškemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice, g. seniorju Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku tov. Vezjaku za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Irma, hčerke Majda, Erika in Greta z družinami ter bčerka Olga

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 91. letu zapustila naša dobra mama, stara mama in prababica

Verona Bagola

roj. Pavel
iz Beznovec

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom ter znancem, ki so v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali številne vence in šopke ter jo pospremili v tako lepem številu na njeni zadnji poti.

Posebna hvala zdravnikom ZD v M. Soboti, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici pri odprtem grobu za poslovilne besede in kolektivu SPEDTRANSA iz M. Sobote za darovani venec.

Beznovci, 23. decembra 1985

Žalujoci: sin Deži, hčerke Ilonka, Hermina, in Šarika z družinami, snaha Jolanka ter drugo sorodstvo

*BOLEČINO TEŽKO IZRAZIŠ Z BESEDAMI,
LAHKO JO LE GRENKO OBČUTIŠ.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega in dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Štefana Klemenčiča

iz Dokležovja 41

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste se od njega tako številno poslovili, ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala vsem gasilskim društvom, kolektivu LTH Ljutomer, Gostilni Klemenčič, Pomurskemu tisku M. Sobota, in Osnovni šoli Dokležovje. Zahvaljujemo se tudi dr. Zadravcu za lajšanje bolečin in gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za poslovilne besede ter vsem drugim, ki so nam v najtežjih trenutkih kakor koli pomagali.

Dokležovje, Murska Sobota 28. 12. 1985

Žalujoci: vsi njegovi

*Tisto noč je umrla,
lep in miren je bil njen obraz,
tako, kakor je še danes v naših srcih
in vseh naših mislih.* (I. Cankar)

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 69. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

Helena Flisar

roj. Poredoš
iz Brezovce

Iskrena hvala vsem sosedom iz Brezovce za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so jo pospremili k poslednjemu domu, darovali vence in šopke cvetja, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Lepa hvala g. duhovniku Balazicu in pevcem za pogrebni obred, predstavnici KS za poslovilne besede in kolektivu MI tozdr Predelava za darovani venec.

Vsem, ki ste nam kakor koli pomagali — še enkrat naša najtoplejša zahvala!

Brezovci, 5. januarja 1986

Žalujoci: sin Štefan z ženo Šariko in taščo, vnuk Dušan, vnukinja Frida, sestra Irma z družino in drugo sorodstvo

*Če bi solza mrtvega zbudila,
tebe dragi mož in atek
ne bi zemlja krila.*

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža, ateka, sina, brata in zeta

Stanka Čerpnjaka

iz M. Črnc

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje na njegov prerani grob, sočustvovali z nami, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala vsem sosedom, ki so v tem tragičnem trenutku prvi priskočili na pomoč. Iskrena hvala kolektivu tozda Klavnica za nesebično pomoč, kolektivu tozda Preskrba, posebno sodelavkam trgovine Turopolje. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom za ganljive besede ob odprtem grobu, gasilcem iz M. Črnc in ABC Pomurke za izkazano zadnjo čast, učencem in razredniku 5. c razreda OŠ Tišina in VVZ Krog.

Žalujoci: žena Nevenka, hčerkica Tatjana, sinček Danilo, mama, brata Marjan in Franc z družinama, tast, tašča in drugo sorodstvo

*Že leto dni te zemlja krije,
na tihem bregu mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.*

V SPOMIN

11. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin in vnuk

Koloman Hari

iz Sela

Odkar te ni več med nami, je naše življenje puščeno in prazno. Teško je spoznanje, da smo te izgubili, vendar boš ostal v naših mislih vedno z nami.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, se ustavljate ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: mama, oče in stara mama

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 60. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča, stara mama, sestra in svakinja

Zora Fujs

roj. Štajdohar
upokojenka SDK
iz M. Sobote, ul. Proletarskih brigad 5

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali toliko vencev in cvetja, nam pa izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala medicinskemu osebju kirurgije, SDK, DO Panonija, radioamaterjem, DO Mura, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom KS Turopolje in SDK za poslovilne besede. Prisrčna hvala družini Kukul iz M. Sobote in družini Gorza iz Rakičana za vso pomoč.

M. Sobota, Deskova vas, Stari trg ob Kolpi, Metlika, Pečarovci, Titovo Velenje, M. Sobota, 31. decembra 1985

Žalujoci: mož Franc, sin Franci, hčerka Zala z možem Ferijem in sinom Miranom ter sin Branko z ženo Marijo

*Ak' silni glas bi gromu vzal
da razodel bi vsem ljudem,
kar sem trpel, saj zase vem,
nikdar, nihče bi ne verjel!* (A. Gradnik)

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je po daljši in težki bolezni zapustil nad vse dober mož, oče, dedek, brat, ujec in boter

Bela Sapač

kmetovalec iz Žepovce

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, mu darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, dr. Gašparac, dr. Štivanu in med. sestram za vso nego in skrb ter dr. Radošinu za obiske na domu. Hvala g. duhovniku Ernišu in pevcem iz G. Slavec, govorniku KS Apače, godbi, gostinskemu podjetju tozdr Gostilna Grozd za darovane vence in vsem, ki ste ga obiskali med njegovo boleznijo.

Žepovci, 2. januarja 1986

Žalujoci: VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

MALE OGLASE IN ZAHVALE SPREJEMAMO DO SOBOTE — ZA OBJAVO V NASLEDNJEM TEDNU. DELOVNI ČAS OD 7. DO 15. URE, V SOBOTO PA OD 8. DO 12. URE.

ZDRAVSTVO

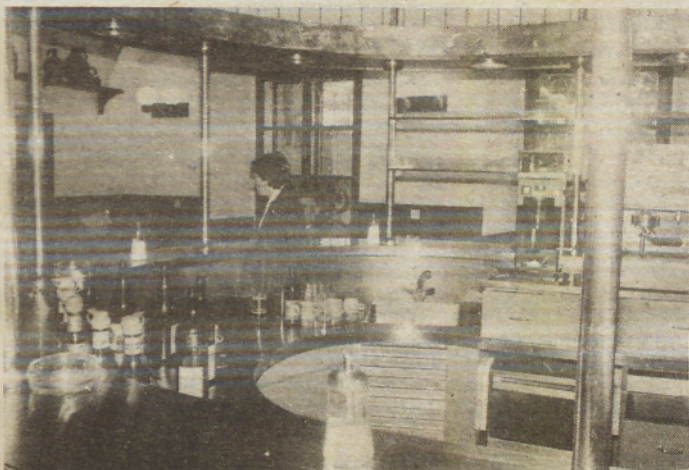
Akcija zbiranja sredstev za kirurgijo

Zdaj je najprimernejši čas za drugi del akcije zbiranja dodatnih sredstev za dograditev in opremljanje kirurgije. Zato je potrebno akcijo pospešiti, da bi čim prej zbrali načrtovana sredstva za usposobitev tega zelo potrebnega zdravstvenega objekta. To so poudarili člani akcijskega odbora pri PMS SZDL na zadnji seji v Ljutomeru, hkrati pa se zavzeli, da se morajo čim prej sestati akcijski odbori po občinah in pripraviti vse potrebno za uspešen potek akcije, ki je v lanskem letu dobila vso podporo. Kot je znano, je bilo v prvem delu akcije zbrano okrog 120 milijonov dinarjev ali 60 odstotkov. Preostali del sredstev pa naj bi zbrali čim prej iz vseh možnih virov kot so enodnevni zaslužki zaposlenih, skladi skupne porabe, prispevki kmetov, obrtnikov, upokojencev, delavcev na začasnem delu v tujini, prispevki orga-

nizacij in društev ter razne prireditve. Obenem pa je potrebno storiti vse, da čim prej dobimo sredstva republiške solidarnosti, za katera vemo, da bodo. Brez teh sredstev namreč ne bo mogoče pravočasno končati z opremljanjem kirurškega bloka. Poleg tega pa bi v vseh pomurskih občinah morali zagotoviti, da se tudi letos ohrani dotok sredstev po stopnji 0,60 odstotka za naložbe v obliki pospešene amortizacije ali na drug zakonsko možen način. Samoupravne interesne skupnosti pa naj bi se ti nakazovali v bruto zneskih. Dogovorjeno je bilo, da bo naložbeno služba pri PZC v najkrajšem možnem času pripravila podatke o kadrovske zasledbi, koliko je še potrebne opreme in koliko sredstev je še potrebno za dokončno usposobitev kirurškega bloka za delovanje.

F. Maučec

GRAJSKI HRAM

Pred novoletnimi prazniki so v Murski Soboti odprli nov gostinski lokal v idiličnem okolju soboškega gradu in parka. V njem je šest zaposlenih, ki se bodo pod vodstvom Franca Vučine trudili, da bo od 8. do 20. ure pod masivnimi oboki živahno. Poleti, ko bo odprta tudi terasa in opremljena večja kuhinja, pa bo kazalo posedeti tudi pozno zvečer, saj ima lokal jedilnico s sedemindvajsetimi sedeži. Čeprav je okrogli bife sredi Grajskega hrama sila vabljiv, bi bilo prav, da lokal ne bi postal le pivnica in bi bila 25-milijonska naložba upravičena. Sredstva za šestnajsto enoto Radenskega tozda Zvezda so naložena in iz naložbenega vzdrževanja, Grajski hram pa je izvirna popestritev turistično-gostinske poučbe pri nas, ki bi jo lahko okolju primerno kultivirali za zahtevnejše obiskovalce lokalov. bb

Višje stanarine in najemnine

Vrtoglavemu plesu cen se s prvim februarjem pridružujejo za 43 odstotkov višje stanarine in kar za 78 odstotkov višje najemnine. Potrtili so jih delegati minule skupščine stanovanjske skupnosti v Murski Soboti, na kateri je bil sprejet tudi dogovor o skupnih izhodiščih o oblikovanju stanarin in najemnin v tem letu. Če bo podpis Družbenega dogovora pomenil zavoro v bezlaniju cen in racionalizacijo v juliju napovedane druge podražitve stanarin, potem je potreben, kakor tudi podpis in z njim pristop k sofinanciranju gradnje plinskega omrežja v soboški (in radgonski) občini, o kateri je razpravljala izvršni svet skupščine

občine Murska Sobota in jo podpri. Priporočilo o pristopu so tokrat upoštevali tudi delegati in se opredelili za podpis Samoupravnega sporazuma za gradnjo plinskega omrežja, katerega naj bi začeli graditi 15. februarja, z deli pa končali v oktobru 1986. leta.

Na skupščini je bila (s pripombami) potrjena tudi prednostna lista za solidarnostna stanovanja in razdelitev posojil po dodatnem natečaju, sprejeti pa so bili tudi začasni plani za letošnje leto, ki se nanašajo na družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo, vzdrževalna dela in obnovo stanovanj. bb

PREDKONGRESNA TEMATSKA RAZPRAVA

Humanizacija dela na pol poti

Še ena v vrsti tematskih razprav, ki jih v pripravah na 11. kongres ZSS in 10. kongres ZSJ organizira v sodelovanju z osnovnimi sindikalnimi organizacijami občinski svet ZSS v Murski Soboti, je potekala v prostorih delovne organizacije Pomurski tisk. Tamkajšnja konferenca OO ZSS je namreč pripravila zanimivo razpravo z naslovom: Humanizacija dela in kakovost življenja delavcev. K razpravi so uspeli pritegniti ne le sindikalne delavce, ampak tudi strokovne delavce v združenem delu, predstavnike medicine dela in druge, ki si prizadevajo učinkovitejše reševati življenjska vprašanja delovnih ljudi. Pri tem so izhajali iz znane ustavne opredelitve, po kateri smo opredelili v naši družbi humanizacijo dela kot bistveni razredni smoter, ki je pomemben pogoj za povečanje družbene produktivnosti dela in izboljšanje socialne varnosti delavcev. Obsežna vprašanja socialne politike, kot so zdravstveno varstvo, varstvo pri delu, otroško varstvo, stanovanjska politika, migracija delavcev, družbena prehrana, kakor

tudi kulturna in športna dejavnost zaposlenih terjajo od sindikatov konkretne odgovore. Zavedati se namreč moramo, da so prizadevanja za ureditve gospodarske stabilizacije oprta na boljše, humanejše delovne razmere, k čemur je treba prištevati tako materialne kot duhovne vrednote.

Zato so dali v razpravi poseben poudarek uresničevanju stališč in usmeritev 3. konference ZSS o humanizaciji dela in kakovosti življenja delavcev ter skušali temeljito oceniti dejansko stanje, opozoriti na pomanjkljivosti in spodbuditi delo izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij v soboški občini. To pa velja tudi za strokovne službe, ki se ukvarjajo s kadrovske in socialnimi problemi, ter za varstvo pri delu, kjer je še veliko pomanjkljivosti. Dovolj zgovorno opozarjajo že podatki, po katerih je v mnogih delovnih kolektivih precejšnje število poškodb pri delu, ponekod pa je teh iz leta v leto več. To pa povzroča velike stroške in izpad dohodka. Zato bo treba v prihodnje več

pozornosti nameniti zdravstvenemu varstvu zaposlenih, čeprav je velika menjava zdravstvenih kadrov in slaba opremljenost medicine dela marsikdaj onemogočala uresničitev nekaterih dobrih spodbud. Kot so poudarili v razpravi, je treba zagotoviti več in boljše zdravljenje zaposlenih, zato je nujno smotrno razporediti denar v te namene.

V tematski razpravi so se dotaknili tudi drugih vprašanj. Tako je bilo rečeno, da je določen napredek dosežen pri družbeni prehrani, ker ima večina delavcev zagotovljeno toplo malico, toda nenamenska uporaba vrednostnih bonov mnogokrat razvrednoti prizadevanja sindikatov. Podobno je glede regresa za letni dopust. V soboških kolektivih pa imajo različno stanovanjsko problematiko zaposlenih in različno urejene prevoze na delo ter kulturno in športno delovanje delavcev. Prav o vsem tem pa je veliko govora tudi v osnutkih kongresnih dokumentov.

Milan Jerše

Novoletni sprejem predstavnikov verskih skupnosti

Predsednik SO Ljutomer Emil Kuhar je v četrtek, 9. januarja 1986, priredil sprejem za predstavnike verskih skupnosti. Udeležil se ga je tudi predstavnik Slovenskega in predsednik pokrajinskega duhovniškega društva Martin POREDOS, člani komisije za verska vprašanja ter predstavniki občinskih DPO. Novoletni sprejem predstavnikov verskih skupnosti je postal že tradicionalen. Na njem je bilo poudarjeno, da lahko z zadovoljstvom ugotovljamo, da se kljub različnim nazorom lahko odkrito pogovarjamo. V občini so obnovljene skoraj vse kapele in kulturnozgodovinske znamenitosti cerkva. Rešeno je tudi urejevanje verskih vprašanj, med drugim tudi verska oskrba v domovih za ostarele občane in v bolnicah. Na sprejemu so ponovno citirali izjavo, ki jo je dal nadškof dr. Alojz Suštar slovenskim novinarjem, »Imam vtis, da je sožitje vse boljše, da imajo verni in neverni vse več duhovne človeške in srčne kulture. S tem poudarjam enakopravno sožitje vernih in nevernih. Ko gre za položaj v družbi za opravljanje del in nalog, naj odloča sposobnost, poštenost in strokovnost, kar je tudi v ustavnem načelu.«

Predsednik za verska vprašanja pri SO Ljutomer Stefan Tompa je prisotne seznanil z gospodarskimi razmerami v občini, ki so še sila težave. Težave so predvsem v nizki produktivnosti, zaloga, preveliki režiji, pomanjkanju surovin ter sredstev za uresničitev programskih nalog. Opozoril je, da sto v najtežjem položaju tačas kovinska predelovalna in lesna predelovalna industrija. Zaradi takega stanja sta skupščina občine in izvršni svet predlagala ustrezne ukrepe v delovnih organizacijah. Občina Ljutomer še vedno spada med nerazvite in tu bo najbrž še nekaj let ostala, zato za zadovoljevanje svojih potreb v letstvu in na nekaterih drugih področjih dobiva solidarnostna sredstva iz republike — s pogojem da jih 50 odstotkov zberemo v občini. Za to je bil namenjen tudi referendum za občinski samoprispevek 12. januarja 1986 v 12 KS na 53 voliščih.

Ob sklenitvi novoletnega sprejema se je v imenu duhovnikov zahvalil g. dekan Alfonz Korbun in izrekel zadovoljstvo, da je prišlo do dialoga, srečanja, ki nas združuje za naš nadaljnji skupni napredek. Vsi predstavniki verskih skupnosti in DPO so obiskali DO Mlekopromet Ljutomer. Po strokovnem ogledu izdelave je ob napitku mleka in poskušni kakovostnih ljutomerskih sirov stekla sproščena beseda z direktorjem DO Miroslav Steržajem.

DR. GÜNTHER NENNING V RADENCIH

Ne pet, štiri minute pred dvanajsto

Potem ko je pred časom s svojimi akcijami za varstvo okolja pošteno razgibal, pa tudi razburil avstrijsko javnost — izključili so ga iz avstrijske socialistične stranke in mu odvzeli predsedništvo sindikata avstrijskih časnika — dr. Günther Nenning

nom Smejem. Izkoristili so priljubljenost in somišljenika mednarodnega ugleda seznanili z ekološkimi težavami, ki jih bi prinesla zgraditev verig hidroelektrarn na Muri, in svojimi prizadevanji za ohranitev narave. Potem ko je dr. Nenning pred-

ne drži križem rok. Pretekli teden je na povabilo Radenske dva dni obiskal Radence (tudi po za slugi Delovega časnikarja Bora Boroviča in predsednika Društva novinarjev Slovenije Slavka Frasa).

Slavko Fras in Feri Horvat sta pred dveurnim sproščnim pogovorom pozdravila Güntherja Nenninga, v katerem so izjemno tvorno sodelovali člani ekološke sekcije pri OK ZSMS Murska Sobota, še posebno najaktivnejši del »soboških zelenih« s Stefana-

stabil svoje ekološko filozofsko mišljenje, je odgovarjal na vprašanja. Čeprav je po njegovem, ne pet, ampak le štiri minute do dvanajstih do naravne katastrofe spričo sedanjega nebrzdanega in naglega onesnaževanja, je bil vendarle dokaj optimističen.

Po njegovem mora neosveščeno večino osvestiti manjšina in ji prikazati vso škodo in nevarnosti onesnaževanja in uničevanja narave.

Obširneje bomo pogovor in misli dr. Güntherja Nenninga v Radencih predstavili v naslednji številki našega tednika. vp

PO STEZAH PARTIZANSKE JELOVICE

Sobočani drugič zmagovalci

V Dražgošah je bil 12. tradicionalni orientacijski taktični petruljni pohod ekip organizacij ZSMS Po poteh partizanske Jelovice 1986 z naslovom Pohod po poti narodnega heroja Lojzeta Kebeta. Pohoda se je udeležilo 28 šestčlanskih občinskih ekip, med njimi tudi ekipa občine Murska Sobota, ki so jo sestavljali člani ZRVS Jože Časar, Tabor Kuhar in Štefan Kuhar ter mladinci Jože Fartek, Ludvik Novak in Jože Budja. Ekipa Murske Sobotne, ki jo je tudi tokrat pripravil rezervni vojaški starešina Alojz Kisilak, se je odločno odrezala, saj je zasedla prvo mesto. To je že druga zaporedna zmaga ekipe iz Murske Sobotne na tem tekmovanju, na katerega so se dalj časa vestno pripravljali. Poleg dveh prvih mest je bila ekipa Murske Sobotne še enkrat četrta in enkrat osma.

F. Maučec

Borovo gostüvanje v Otovcih

Tudi v letu 1986 zanimiv predpustni običaj — borovo gostüvanje — v naši pokrajini ne bo izostal. Gasilci v Otovcih na Goričkem so se odločili, da bodo to zanimivo prireditev pripravili v nedeljo, 9. februarja. Te dni so že odšli v 21 bližnjih krajev oznanjat in vabit na ogled te prireditve. Tudi gasilci v Otovcih bodo združili prijeto s koristnim in dobiček namenili za popravilo ostrejša gasilskega doma ter za nakup nove motorne brizgalne.

Še glasovalna mesta v lendavski občini

Občinska volilna komisija nam je posredovala dopolnjeni seznam glasovalnih mest, drugod pa bodo glasovali na mestih, ki smo jih objavili v prejšnji številki. PETIŠOVCI: občani iz ulice 22. junija v prostorih vaškega doma, drugi v gasilskem domu; LENDAVSKE GORICE: v prostorih stare glasbene šole (pri cerkvi) v Lendavi; KAMOVC: vaški dom; RADMOŽANCI: gasilski dom DOBROVNIK: nova šola; KOBILJE: vaški dom; GABERJE: vaški dom; TURNIŠČE: dvorana NK Turnišče; LENDAVA: Rudarska ulica, Kranjčeva (od 43 dalje). Pijadova, Tomšičeva in Ribarjevo naselje v prostorih OŠ Drago Lugarič; LENDAVA: Partizanska (od 47 do 136), Gregoričeva, Kajuhova, Cankarjeva, Prešernova, Župančičeva, Vodna, Mlinska, Spodnja in Naselje Prekmurske brigade v prostorih srednje šole kovinske, pedagoške in ekonomske usmeritve LENDAVA. Partizanska ulica (od 1 do 46), Kovačeva, Kidričeva, Trg ljudske pravice, Mohorjeva, Kolodvorska in Kranjčeva (od 1 do 42) v prostorih OŠ Jože Kramar-Juš.

CERTUS MURSKA SOBOTA

Smučarski avtobus do Areha!

- Certus Murska Sobota obvešča ljubitelje smučanja, da bo med pomurskimi zimskimi šolskimi počitnicami odpeljal **smučarski avtobus** vsako soboto z avtobusnih postaj: Ljutomer ob 7.00, Murska Sobota ob 7.45 in Radgona ob 8.15.
- Avtobus začne voziti v soboto, 18. januarja, z Areha pa se bo vračal ob 16. uri.
- Cena za odrasle in otroke je 900 dinarjev. V ceni je zajet avtobusni prevoz do Areha in nazaj.
- Če bo smučarjev več, bosta vozila dva avtobusa. Vozovnica za smučarski avtobus bodo v predprodaji na avtobusnih postajah Ljutomer, M. Sobota in Radgona. Prijave in informacije sprejema Certus, M. Sobota, Komerciala, tel.: 21-459 ali 21-884.